

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petlitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravnishvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravnishkega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 14 strani.

Kranjski deželni zbor in volivna reforma.

Včerajšnja otvoritvena seja kranjskega deželnega zbora je nekoliko odprla perspektivo v bodočnost. Z veliko napetostjo je vsa javnost pričakovala to sejo. Nekateri so bili veseli, drugi razočarani, galerija ni prišla na svoj račun, ako izvzame mo nekaj govorniških točk in nekega dramatsko napetega razpoloženja, ki se je za mirno in z nekako mehanično gotovostjo razvila v naprej proračunan konec. Bilo je treba pač mnogo spretnosti, da so se razne komponente zvezale v tak miren rezultat.

Med strankami je vladal očividni kompromis, kajti šlo je vse po notah. Baron Schwarz si kaj lepšega ne more želeti, kakor tak priden deželni zbor, in mi bi bili opravičeni gojiti najlepše nade za bodočnost, ako ne bi bilo tako očito, da so strankarska nasprotstva deloma vsled onemoglosti, deloma vsled proračunane samokrotitve bila omiljena, da dosežejo neki rezultat, ki stoji neizogiben pred očmi vseh, naj jim bo všeč ali ne.

Bilo bi krivično, ako bi se govorilo o kakih uspehih. Samo zastor se je nekoliko dvignil, da se vidi, kaj bi lahko bilo zadaj skrito, jasnega ni še nič. Možnost je tu, istine še ne vidimo. Nada miga, gotovosti ni.

Kaj je pomen prve seje deželnega zbora po tolikem času brezparlamentarne medvladja?

Med strankami se čuti neko drugačno razmerje. Stari pakt med liberalci in Nemci je razbit. S Hribarjem ga je burja vzela. Sedaj si stojijo tri stranke nasproti popolnoma neodvisne, druga z drugo nič ne zvezane, od slučaja do slučaja svobodno se odločujoče, s kom stopijo v družbo. To daje priložnost za najrazličnejše kombinacije, ki so lahko čisto nepreračunljive in ne dajo nobene jasne sodbe za bodočnost. Tako smo videli že v prvi seji razne možne slučaje: Za nujnost spremembe deželnega reda in deželnega volivnega reda so glasovale vse tri stranke skupno kot en mož, pri volitvah so bile pa enkrat edine,

enkrat so Nemci glasovali z liberalci, enkrat s S. L. S., enkrat so oddali prazne listke.

Položaj je torej jako labilen: Kranjski deželni zbor nima nobene večine. Tri stranke so tu, od katerih je vsaka zase manjšina, in za vsakokratno večino se mora najti dve stranki. Nemci imajo pri tem ugodnost, da igrajo jeziček na tehtnici in pripomorejo do večine, kateri slovenski stranki hočejo.

Najvažnejši točki včerajšnjega dne sta bili volitvi deželnega odbora in ustavnega odseka, katerima je sedaj izključno izročeno vse delo deželnega zbora.

Deželni odbor! Dva odbornika sta od S. L. S., eden iz nemškega veleposestva, eden iz liberalne stranke. Grof Barbo in dr. Tavčar sta stara odbornika, nova sta dr. Šusteršič in dr. Lampe.

Frapantna je bila izvolitev dr. Šusteršiča, ki je iznenadila. Pred vsem je ta izvolitev samo začasna, provizorij, ki utegne trajati do jeseni ali do novega leta. Da bi dobila ta izvolitev še bolj značaj provizorija, je tudi namestnik državni poslanec. Jaklič torej ne more slediti dr. Šusteršiču, ampak ko ta odstopi, bo cela zbornica volila na novo svojega odbornika.

Pričakovati je bilo, da se volitev izvrši tako: Vsaka stranka voli svojega kandidata; v ožjo volitev prideta potemtake dr. Šusteršič in Nemec; v tem slučaju bi bili liberalci glasovali za dr. Šusteršiča, ki bi bil torej izvoljen z vsemi slovenskimi glasovi proti nemškimi in bi bil to čez dolgo časa zopet en slučaj slovenske večine. Nemci so se temu izognili s tem, da so takoj volili dr. Šusteršiča. To so na drugi strani poravnali s tem, da so v mestni skupini oddali svoj glas dr. Tavčarju — vsakemu nekaj! Za Jakliča pa niso hoteli glasovati, ampak so oddali prazne listke.

Med najsrečnejše otroke kranjske dežele gotovo ne spadata odbornika S. L. S. dr. Šusteršič in dr. Lampe, kajti od vseh strani bo pritiskalo na nju delo, ki čaka že leta in leta, vse se bo od njiju zahtevalo, a koliko bosta mogla izpeljati, je odvisno od deželnih financ, ki so najprej potrebne temeljite sanacije. Pa s tem si naj deželni odbor glave razbija!

Bodočnost deželnega zbora je v ustavnem odseku. Pet članov ima v njem S. L. S., štiri člane Nemci, tri liberalci.

Torej zopet nobena večina, same manjšine. Dr. Krek mu prezidira, dr. Šusteršič poroča. Dr. Tavčar, dr. Triller, Plantan imajo nelahko nalogo, ustavljati se temu, kar priznavajo vsi kot potrebno in edino mogoče. Od dobre volje je odvisno, da se sklene takoj volivna reforma, in potem je tisti mir v deželi, o katerem sta tako navdušeno lepo govorila gg. deželni predsednik baron Schwarz in deželni glavar Šuklje. V pol ure bi bila volivna reforma lahko narejena, če bi gospodje hoteli. Osem let že proučujejo vsi politiki kranjske dežele vprašanje volivne reforme, in če se doslej niso gospodje člani ustavnega odseka še dovolj poučili, moramo dvomiti, da bi do junija bolj hitro prihajali do spoznanja.

Permanenčni zakon, sklenjen za ustavni odsek, le podaljšuje sedanje nevzdružno stanje. S. L. S. je šla do skrajne meje prijenljivosti in je zadnji čas v konciliantnosti tudi že dosegla višek, ki ga ji dovoljuje njeno ljudsko demokratično-reformatorično stališče. Dalje se več ne more iti, in če mislijo liberalci zadrževati volivno reformo, tedaj bo morala S. L. S. izpremeniti svoje stališče in sama pritisniti na to, da se razpusti ta deželni zbor in izvolijo novi poslanci. Tedaj seveda pa bi bila borba še mnogo hujša od dosedanjih. Odgovornost liberalcev v ustavnem odseku je torej velikanska, in na nje pade krivda, ako zadene deželo katastrofa še strastnejših borb, nego smo jih doživeli dosedaj!

Tedenski pregled.

Deželni zbor kranjski se je sešel včeraj. V tem zasedanju se bosta izvršili samo dve stvari: 1. se bo deželni zbor konstituiral, 2. bode deželni zbor sprejel nujnost volivne reforme, in se bo izvolil ustavni odsek, ki bo imel nalogo pečati se z volivno reformo. Potem bo deželni zbor odgoden. Da bo pa mogel ustavni odsek med odgodenjem delati, se bo še v tem zasedanju sklenil poseben zakon, ki določa permanenco ustavnega odseka. Redno zasedanje deželnega zbora bode šele meseca junija, ko bodo zborovali sploh vsi deželni zbori. V prvi seji se je konstituiral. V deželni odbor so bili izvoljeni: grof Barbo, dr. Tavčar, dr. Lampe, dr. Šusteršič. Sprejet je bil predlog o nujnosti volivne

reforme. Izvoljen je bil tudi ustavni odsek, v katerem so ti člani: Šusteršič, Krek, Jaklič, Povše, Lampe, Schwegel, Liechtenberg, Barbo, Tavčar, Eger, Triller, Plantan. Predsednik je Krek. Prva odsekova seja je bila v petek popoldne ob 4. uri.

Proračunski odsek je odobril proračun za obrtno in trgovsko izobrazbo in pospeševanje zadrug in drugih naprav. Poslanec dr. Žitnik je v tej razpravi govoril dvakrat v korist obrtniškega stanu, ki bije boj za obstanek na dve strani. Upira se na eni strani z vsemi silami industriji in velikim podjetjem, na drugi strani pa pobija umazano konkurenco raznih skaz in prihajčev. V tem boju je obrtniškem stanu potrebno troje: dober zakon, stanovska organizacija in temeljita strokovna izobrazba. Govornik se je potegnil tudi za one obrtnike, ki so že leta in leta izvrševali svoj obrt brez vsakega učnega izpričevala, ker ga ni nihče zahteval od njih. Povdarjal je potrebo splošne rokodelske šole po mestih, ni sicer za Kranjska vsaj tri, eno na Dolenjskem, eno na Notranjskem, tretjo pa na Gorenjskem. V teh naj bi se tudi gojil potk o obrtnem knjigovodstvu. Za Ljubljano je zahteval državno obrtno šolo, kakoršno je obljubilo ministrstvo že leta 1872. V tem novem posloplju naj bi prišla pod streho tudi trgovska šola, s katero naj bi bili v zvezi tečajji za združno knjigovodstvo. Opozarjal je vladno na domačo industrijo, ki preživlja še mnogo družin, pa nima nobene prave podpore, n. pr. suha roba in lončarstvo, zabetrebi, slamenkarstvo, sitarstvo, žebjarstvo (v loški okolici je tudi razširjeno glavnkarstvo, ki tudi nima prave podpore). — G. dr. Korošec pa je govoril v korist šole za združništvo, za slovensko vseučilišče in pa za to, da se omogoči Slovincem študirati za sedaj na zagrebškem vseučilišču.

Gospodarski odsek je dosedaj sprejel določbo, s katero se sprejmo zasebni uradniki pri zadrugah in njihovih zvezah, notarski in advokatski uslužbenci in časniki med one, ki bodo deležni pokojnine.

Delavsko ministrstvo je sedaj osnovano. Njegov delokrog bo zelo obširen in važen. Obsegalo bo gradbene zadeve, rudarstvo, pospeševanje obrti in obrtno šolstvo.

Spremembe v vojništvu. C. kr. vojno ministrstvo ima izdelan načrt, po katerem se uvede mesto dosedanje triletne le dve-

LISTER.

FR. S. FINŽGAR.

Na Poljani.

(Spisal Ksaver Meško.)

Knezove knjižnice XIV. zvezek. — Izdala »Slovenska Matica« 1907.

Mogočno in ponosno se javljajo veliki narodi evropski, noseč v naročju debele anale, popisane z mečem zmag in porazov, počrtane s peresom duha in vede, ovenčane z lavorikami kulture in kronane s kronami vladarjev in obdarovane z žezlom mogotcev. In kadar stopajo ti narodi na javno poprišče, kažejo samozavestno, kakor kaže potomec slavne plemenske rodbine na stoletni rodovnik svojih dedov, — ti na debele anale — na zgodovino narodovo. In sredi teh evropskih velikanov stoji malo dete — slovenski narod — premajhen, da bi se videl s tal — zato stoji v naročju svoje matere — domovine. Evropski narodi v rokah anale — težke in debele — Slovenec dete — pa prazne roke — ovite tesno okrog vratu svoje matere — domovine. Njegova usteca še ne govorijo slova stare kulture, njegov jezik še ne modruje svetovnih problemov, za katerimi bi navalil zbor duhov. Njegovi anali — je mati domovina, njegova mlada kultura je ogenj

ljubezni, ki prši iz teh probujenih oči, njegova zgodovina je zapisana na grudih matere. Nanje se pritiska, iz teh srče moč življenja, od teh kipi vir, ki ima svoj početek v prahu in pepelu davnih očetov.

Slovenska zemlja — zvesta dojnica svojih sinov — čudovita mati, ki je združila vse krasote vesoljne Evrope v svojem domu in jih podarila v ljubezni svojim otrokom, da ji za ljubezen vračajo ljubezen, da se priklopijo na njene prsi, kakor na skalo, od katere jih ne odtrga valovje svetovnega morja. In če stoji ob otroku — Slovencu orjaki Evrope z dolgo in davno povestjo v naročju, stoji Slovenec v naročju svoje matere zemlje, tesno privit na njene grudi — in iz njegovih ljubezni polnih oči zveni zgodovina narodova: Moja mati — zemlja je otela severu večni sneg in ovenčala z njim kršne glave mojih gor. Moja mati je segla na jug in mu vzela oljko in lavor ter ga zasadila na svoje grudi. Moja mati je občila z morjem svoj dom, zasadila po gričih in holmih vinsko trto, razpela po gorah čredi zelene pašnike, razprostrla po dolih rmenih pšenice, zakopala v osrčje zemlje rude, in ker nima moči, da bi zidala prostrane domove, je otvorila pod zemljo dvorane, kakor jih ne sezida tehnik velikanov — narodov. Vse to je dala slovenska zemlja svojemu otroku — v ljubezni, da je uživala od njega

vrnjeno iskreno ljubav. In to so anali naroda slovenskega: On biva na svoji zemlji, na grudih svoje matere. Ne pozna zgodovina takega naroda — otroka — in ne takega otroka junaka. Stoletja je preživel v naročju matere; njegov govor — blebetanje otroka — njegova kultura — potne srage bridkega dela — njegova književnost — rune, katere je dolbel na rovaš. Od severa pa in od juga je segal tujec orjak po detetu in njegovi materi — od vztoka je drevil naval barbarov in ga sekal in davil in uklepal sinove in hčere v robstvo. — Toda prošli so navali, utrudila se je roka tujčeva, omagal je meč in konj mslenu — in Slovenec — otrok je vstrajal v naročju matere. To je povest naroda — ljubezen do rodne grude, ljubezen, ki vse prenese, vse pretrpi — in vse zmaga . . .

In glejte, kaj se je zgodilo — kaj so godi? Na ljubezni polnih grudih dojeno dete je izpregovorilo — izhodilo. Zdrsnilo je iz naročja materi domovini in se napotilo v svet. Tam pa koleba, omahuje — pada in se ne vrača več v materino krilo — če se pa vrne, pride nabogljen, trudno in razočarano — pride samo umirat k materi, ki ga sprejme z ljubečim srcem — pa napolnjenim z grenkostjo . . .

Tako se godi — in tisoči zro te solze domovine, tisoči gledajo, »kako se izseli — in odtujuje domovini cvet farà, kako jemljejo svojo mladomoč in jo neso na trg,

naprodaj v tujino. A tujina je brez ljubezni in brez sočutja: izpije jim kipečo moč, utrga cvetje njihove mladosti in jih pošlje nazaj domovini — oslabele pred časom, ovenele v življenja pomladi, v prvem poletju . . . « Tisoči so zrlji, tisoči zro to — in doslej se ni našlo srce, ki bi zajokalo nad to domovino s sladkostjo in bridkostjo ljubljeno — se ni našlo, dokler ni privrela ogromna solza na dan iz srca našega najnežnejšega pisatelja — Ksaverja Meška in kanila in se razlila preko domovine kakor blagotvorna rosa.

Povest »Na Poljani« je bridek vzdihljaj srca, katero ljubi resnično svojo domovino. Tak vzdih se more roditi edinole v duši, ki se je odrekla vsemu — da živi domovini. Taka solza je hčerka tistega srca, ki joka z jokajočimi in se raduje z veselimi. In zdi se mi, da se mora in more poroditi najprej v srcu pravega, iskrenega selskega župnika — rodoluba.

V tej povesti je izklesal Meško s čudovito nežno plastiko in gorkoto dva kmečka domova — ponosno Trato — razpadajočo, ker ne vlada v nji ljubezen, ampak se šopiri objestnost in greh — pa skromno, od usode tepeno hišo Dolinarjevo, katero dvigne in otme — ljubezen, čednost in delo. Ne trdimo, da je ta antiteza, ta paralela nekaj izvirnega, nekaj povse novega. Ali čisto nov, individualen je način, na kateri je Meško sezidal to

letna služba. Zato se bo pa število novincev povišalo. Pomnožiti bo treba tudi število podčastnikov, ker bo pouk trajal manj časa. Ustvarijo se novi bataljoni. Za vežbanje, poučevanje in streljanje bodo nakupili razna primerna zemljišča. Vse to bo pa zahtevalo mnogo denarja, in bo v vojni proračun stavljena nova postavka, ki bo znašala okoli 70 milijonov kron. Uvedenje dveletne vojaške službe bo mnogo koristilo narodnemu gospodarstvu, ker bodo sinovi naroda ostali leto dni več doma.

Krščansko-socialna stranka na Dunaju je pri občinskih volitvah sijajno zmagala. V vseh 21. okrajih so bili izvoljeni tisti mošje, ki jih je priporočala kršč.-socialna stranka. Kljub hudi nasprotni agitaciji so strankini kandidati dobili 32.594 glasov, nasprotni pa le 8496 glasov.

V spomin na šestdesetletnico vladanja Njegovega Veličanstva se namerava narediti spominke, ki jih vdobi c. kr. vojska in vojna mornarica in dvorni in državni uradniki. Spominke bo imel obliko križca, in bo pritrjen na različnih trakih.

Na Dunaju prirede ob šestdesetletnici vladarjevi umetniški obhod. Spored so postavili prvi dunajski umetniki. Ta obhod se bo razvijal od rotunde v Prateru čes Aspernski most, po celem Ringu in zopet nazaj v Prater. Vsaka skupina bo rabila za obhod tri ure. Skupin, ki se udeležijo skupnega obhoda, bo štiriindvajset. Vsaka skupina bo predstavljala nekaj zgodovinskega iz dolge dobe vladanja Njegovega Veličanstva.

Volivna reforma za Istro je bila sprejeta tudi v tretjem branju.

Proti brezverskim učiteljem je priredila »Zveza katoliško-čeških kmetov« na Moravskem impozanten protestni shod, na katerem je bilo zbranih 4000 kmetov. Sprejeli so ostro resolucijo proti učitelstvu, ki sramoti Boga in vero.

Raznoterosti. Koncert ruskega pevskega zbora pod vodstvom Slavjanskega je nastopil v Ljubljani. Posebnost zbora je nedosegljivi pianissimo in pa bliskovita hitrica, s katero so drobili pevci posamezne oddelke. — Glede hrvaških razmer, ki so protustavne, vlože poslanci nujni predlog, ki ga bodo podpirale vse parlamentarne stranke. — Za luško romanje se sprejemajo le še moški udeleženci. Če bo mogoče dobiti še drug vlak, potem se bodo zopet sprejemali vsi brez razločka. — Častna svetinja za 40letno zvesto službovanje kot cerkveniku je bila pripeta g. Josipu Tavčarju na Brezjah. Odlikovancu je pripel svetinjo g. radovljiški dekan. — DAVEK na žganje se bo — kakor je izjavil finančni minister — povišal za 50 vin pri litru čistega alkohola. — Liberalna trdnjava Podkraj je padla pri zadnjih občinskih volitvah. — V Loškem potoku se je ustanovila Dekliška zveza, v Cerknem na Goriškem pa prvi telovadni odsek. — Cesar je popolnoma ozdravel. — Nagloma je umrl č. g. župnik in svetnik Anton Kukulj iz Šenčurja pri Kranju. Pripeljal se je z vlakom v Ljubljano, in se peljal z izvoščekom iz kolodvora v Leonišče. Na potu je pa umrl v vozu.

Godovi prihodnjega tedna.

V nedeljo, 29. marca: Ciril, Jona,
V ponedeljek, 30. marca: Angela F. Amadej.

V torek, 31. marca: Modest, Gvidon, Balbina.

V sredo: 1. aprila: Hugon, Teodora

V četrtek, 2. aprila: Franc Pavl., Marija Egipt.

V petek, 3. aprila: Abundij, Rihard.

V soboto, 4. aprila: Izidor, Rozamila.

Novice iz beneške Slovenije.

Troje novih sv. maš, to je za slovensko-beneške razmere veliko in nenavadno. Izpeli so jih z običajno slovesnostjo minoli teden mladi duhovniki č. g. g.: Viktor Skvarcolini, Bernardin Bera in Ivan Franc. Posledna dva sta izmed terskih Slovencev, prvi je šentpeterskega pokolenja, a njegova družina živi v furlanski obmejni vasi San Guarco (sv. Jurij). Vsi trije so sposobni za slovensko službo. Najbrže pojde g. Skvarcolini za pomočnika h kuratu na našo slavno Staro goro, na mesto vrlega č. g. Škurja, za katerega so prosili prebivalci Doljnega Brnasa, ki so že nekaj časa brez kaplana.

Pri sv. Lenartu je nastavljen za župnijskega oskrbnika č. g. Ivan Petričič, ki je moral dozdaj furlansko služiti v sicer mešani vasi Podklap pri Fojdi. Imenovani je vzoren in jako delaven duhovnik.

V Fojdi je umrl 85 let stari č. g. Josip Pelič, stric premil. g. škofa v Padovi in še drugih treh duhovnikov Peličev. Pokojnik je bil pristna beneško-slovenska duša ter je dolgo vrsto let služil med Slovenci. Pogreba se je udeležil tudi premilostni g. škof iz Padove. Jako premožna kmečka rodbina Peličev stanuje v Fojdi, a poslednji ostanek slovenskega značaja je izginil iz nje s tem pokojnikom. Mlajši zarod ne vidi v borni slovensčini nobene koristi.

Neznani zlikovci so napadli in težko poškodovali mladeniča Ivana Škantarja iz Črneje. Prenesen je bil v videmsko bolnico.

Edini zdravnik v celem šentpeterskem okraju, ki šteje približno 17 tisoč prebivalcev, je že od nekaj mesecev sem dr. Brosadola v Št. Petru, in še ta že v letih. Prej jih je bilo čvetero; toda trije so šli po boljših in manj težavnih službah. Sicer pa za zgornji del nediške doline je že imenovan neki dr. Prampolini. Najboljše bi bilo, da bi zdravniki bili Slovenci. Beneški Slovenci se sploh malo brigajo za zdravnike, toda do domačih bi imeli več zaupanja, ker bi se vsaj razumeli z njimi. Zdravnike-domačine, t. j. Slovence, imamo kake štiri; med njimi se odlikuje kot jako navdušen narodnjak dr. Pavša iz znane rodoljubne družine. Toda vsi so v službi med Furlani.

Živinozdravnika pa ni v celem okraju in tudi doslej ga ni bilo! Nameravajo pa vendar ga postaviti v Št. Peter.

Vreme je postalo zadnje dni precej mrzlo; imeli smo tudi sneg, kar se ni zgodilo čez zimo, razen po višjih gorah. Toda sonce zdaj na čistem sije in ne bo sile.

Šolstvo.

— **Roditeljski sestanki v Bohinju.** Iz Boh. Bistrice se nam poroča: Zadnja domača šolska konferenca je sklenila napraviti v šoli družinski ali roditeljski sestanek. Določen je bil praznik Marijinega oznanenja popoldne ob 3. uri. Pismena povabila dobili so stariši; župnik pa je roditeljski sestanek priporočil v cerkvi. Takoj po poludanskem cerkvenem opravilu so napolnili šolo povabljenih žene in možje. Gosp. nadučitelj najprej prijazno pozdravi povabljenih in povabljenke izrazujoč veselje nad tako nepričakovanim prvim roditeljskim sestankom ter v primernih be-

sedah obrazloži pomen takih sestankov sploh. — Prvi govori, kakor je bilo določeno, župnik J. Piber o cerkvi in šoli. Kratko nariše zgodovino, kako je cerkev vse čase skrbel in negovala šolo; potem načrta razmerje cerkve do šole in šole do cerkve, opiše pravice in dolžnosti ene do druge ter sklene, da le skupno delovanje obeh — privede srečo mladini — in človeku. Učiteljica, gospodična Fanica Zemljanova je prevzela lepo nalogo: domačo vzgojo mladine — posebno ženske mladine — deklic. Govor njen bil je zares skrbno sestavljen ter zadel na občutljiva materna srca. V izbranih, iz srca prihajajočih, pa tudi resnih besedah drobila je posebno materam nauke ljubezni in dolžnosti — do najdražjih njihovih zakladov — nedolžne mladine. Opomnila je stariše, kaj vam pomaga, če ves svet pridobite, a svojega otroka po slabi vzgoji izgubite. Torej pazite že v zgodnji mladosti na mladino, zlasti na deklice, da postanejo enkrat pridne, skrbne pobožne gospodinje. Skrbite zanje s skrbno vzgojo, delom in molitvijo. — Dasi je Bohinjec trd, ne izva biš mu zlahka solz, vendar — pri tem govoru gospodične učiteljice — zaigrale so solze ne le materam, temveč tudi — možem. In to so bile solze hvaležnosti in priznanja! G. nadučitelj je predaval poljudno o alkoholizmu — o tem največjem sovražniku človeštva. Omenjal je obilo zlih posledic — po vživanju alkohola. Isti je vzrok toliko pobojev, toliko nesrečnih družinskih razmer! Alkohol škodljivo vpliva na cel organizem človekov — pa tudi na otroke — takih staršev. Država ne napove boja — temu sovražniku, pričnimo toraj mi napovedovati boj z abstinenco. Kazal je na skioptikonu človeško truplo — in na posamezne dele — razdžane in pokvarjene po alkoholu. Predavanje je bilo poučno in zanimivo, pa tudi času primereno. Gotovo ne bo brez uspeha. Roditeljski sestanki so potrebni; marsikaj se lahko tu starišem pove, kar je drugače skoraj nemogoče. Naj bi prvemu sestanku sledil prav kmalu — drugi!

Učiteljice na Pruskem. Na Pruskem je približno 22.000 katoliških ljudskošolskih učiteljev in 7170 katoliških učiteljic. Protestantских učiteljev je okoli 52.000, protestantskih učiteljic pa le 6527, torej osminka. Na 4—5 katoliških učiteljev prihaja na kmetih po ena učiteljica, a šele na 30 protestantskih po ena ženska učna moč. Leta 1879 je bilo na Pruskem 3155 katoliških in 1876 protestantskih učiteljic. Od tedaj do danes je število protestantskih učiteljic za triinpolkrat naraslo, število katoliških pa le dvakrat. Učiteljice obeh veroizpovedanj tvorijo dandanes 18% števila učiteljev; o predzadnjem štetju so tvorile le 15%. — V Zedinjenih državah severne Amerike je pa nasproti 25% moških 75% ženskih učnih moči.

Iz Kranja.

— **Pogreb.** Dne 25. t. m. popoldne so pokopali v Kranju g. Fr. Jegliča, c. in kr. ritmojstra v 2. tren-polku, imetnika jubilejske spominske kolajne in vojaškega službenega znamenja 3. vrste, ki je nenadoma preminul dne 28. februarja t. l. v Požunu na Ogrskem v 44. letu svoje starosti. Truplo se je prepeljalo v domovino na željo pokojnikovega očeta g. Jakoba Jegliča v Spod. Dupljah pri Tržiču. Počivaj mirno v zemlji domači, dragi sin, iskreno ljubljani soprog in oče, nepozabni brat. — Umrli je

bil brat kranjskega kamnoseškega mojstra in hotelirja g. Rud. Jegliča.

— **Priložba »Kreditnega društva« v Kranju.** Iz Kranja se nam piše: Zadnji »Gorenjec« (z dne 21. marca) v 96 vrstic dolgem članku obravnava moč in pomen naše »neznatne« hranilnice. Bridko toži, da si je »nepristransko« liberalno podjetje »Kreditno društvo« v Kranju celo v tako rodovitnih letih, kakor so bila minula, moglo razdeliti samo sedem odstotkov v dobrodelne namene. (Komu?) Razni ravnatelji, upravni svetniki in odborniki so napeli vse moči ter lepo sporazumno roko v roki (!) olajševali bremena mestni hranilnici ter jih nalagali kreditnemu društvu, a kljub temu niso mogli dividend zvišati. Celoten denar, ki je namenjen mestnim revežem, in ki ima kedaj pripasti mestu, so iz golega usmiljenja po volji nekega nesebičnega ravnatelja vinkulirali »Kreditnemu društvu« iz gole previdnosti, da bi kak podel klerikalec ne mogel očitati sebičnosti nepristranskih občinskih uprav. — Može pa, ki so ustanovili »Hranilnico in posojilnico«, da bi mogli dajati posojila po nižji obrestni meri kakor »Kreditno društvo«, ki brezplačno delujejo vsak po svojih močeh v prid kmetu kot meščanu, može, ki ne poznajo sijajnih naslovov: ravnatelj, svetnik itd., in ki ne bodo nikdar vlekli mastnih dividend — imenuje neumne nasprotnike, sebične in častihlepne škodljivce. — Na to imamo prav kratek odgovor: Gg. liberalci ostanite le lepo skupaj pod komando g. Cirila, nas pa, ki smo tako neznanstvi, da vam škodovati ne moremo, še nadalje prezirajte. Vi zbirajte krog sebe tiste idealiste-trgovce, ki so vas volili, nam pa liberalno pustite tiste posestnike, trgovce iz mesta in okolice, ki ste jih že itak izbacili iz svoje srede, — pa bo mirna Bosna.

Društva.

— **Poštni oficianti — pozor!** Ljubljanska podružnica poštinih oficiantov in aspirantov se je odcepila od deželne zveze poštinih oficiantov in aspirantov v Trstu ter sklicuje na dan 1. aprila 1908 ob 8. zvečer posvetovanje za ustanovitev deželne zveze II., s sedežem v Ljubljani. — Tovarishi na deželi se naprošajo, da se po možnosti udeležijo posvetovanja, katero se vrši omenjenega dne v »Prešernovi sobi« gostilne pri »Novem svetu«, Marije Terezije cesta. — Pripravljalni odbor.

— **Narodna »Čitalnica«** v Ribnici vpripori v nedeljo, dne 29. marca 1908 popoldne ob polu 4. uri žaloigro »Krivoprišežnik« kot ljudsko predstavo ob znižanih cenah. Sedeži po 60 vin., stojišča 20 vin. — Predstava se vrši v korist društvu za varstvo otrok v ribniškem sodnem okraju.

— **Društvo državnih pomožnih uradnikov za okrožje Rudolfovo** je dne 22. t. m. odposlalo drž. poslancem gg. knezu Auerspergu, dr. J. Hočevarju, Fran Povšetju, Fran Jakliču in Fran Šukljetu memorandum, izročen od odseka zveze družtev pisarniških oficiantov na Dunaju njega ekscelenci vojnemu ministru, upaje, da se v jubilejnim letu Njega Veličanstva njih opravičene zahteve potom postavne uredbe in doseže XII. činovni razred.

Ij Bolniško in podporno društvo pomožnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko ima v ponedeljek, 6. aprila t. l. ob 8. uri zvečer v restavracijskih prostorih »Narodnega doma« svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

povest. Efektov ni iskal v tesnih vozlih — segal je v duše, v srca, analiziral krepost in strast — in na teh dveh utemeljil in razvil svoje delo. Toda na okvir teh dveh reprezentančnih slik svoje domovine je pripel za okras tipe iz naroda, kakor bi jih priklical iz groba, kakor bi zadnjim umirajočim zastopnikom Andrejev — hlapcev — in Kater — dekel po pismouku Florijanu postavljaj spomenike. Prav ti se mi zdijo granitni ostanke one dobe, ko je z dušo in krvjo prirasel hlapec in prirasla dekla k domu — h grudi, kjer se je vdinjal kot pastir — kamor je prišla kot pestunja. Na istem domu se je postaral, na istem izpotil zadnje srago — in nato legel k večnemu pokoju — objokovan od gospodarja, češčen in nepozabljen od gospodinje. Tak tip je Andrej — hlapec, tak Kater — dekla. Umrli so ti tipi, ti angeli varuhi kmečkih domov. Zavriskalo je mesto, namignila tujina — in sinovi in hčere gredo v begu z grude, v tolpah od domovine in jo zapuščajo siroto — siroto Kovačico, ki kleči pred Materjo Sedem Žalosti in objokuje otroke, ugrabljenne od tujine. Koliko stotin teh Kovačic — teh slovenskih mater joče za izgubljenno deco! Zopet tip — reprezentant — ne le poedine nesrečne matere — to je pravi tip domovine, kateri so zdrsnili otroci iz naročja, odtrgali se od njenih prs in šli — za srečo v nesrečo. Kdor gleda

razpadajoče kmetiške domove, kdor tehta vsakoletno izgubo najboljših sinov in hčera, ki beže v tujino, kdor vidi, kako teče zlata reka z večine v žep tujcu v domovini — on se mora zjokati nad to Kovačico — nad domovino, on mora vprašati: Kako daleč? Ali ne bo konca? Ali si imela zares dosti moči, ti mati domovina, da si otela zarod skozi tisočletje — in sedaj, ko se ima braniti tvoj rod sam — beži od tebe? Ali si res tako obubožala, da jih ne moreš več rediti, da jim nimaš dati kruha? — Zakaj se pa zredi tujec ob tebi? — Ali ne vidijo tega pastirji narodov — ali nimajo vesti — ali ne morejo več pomagati?

Še dva tipa sta pomembna v povesti: župnik in sirota — Jerica. S koliko iskrenostjo je naslikan župnik, ki hoče biti in je resnični pastir svoji čredi. Kaka je njegova smrt! Kakršno je bil njegovo življenje: »Preživel je ves dolgi dan življenja na njivi, skrbno orač, neumoren sejalec. Videli ste njegovo bolezen, gorečo za vas, žrtvujoče se za vas; videli ste njegov trud, vam posvečen vse dolgo življenje.« Tak je bil ta župnik-vzornik in zato žalost, katere grenki blagoslov in bridki delež je začutilo vsaktero srce ob njegovih smrti. Brez dvoma je to ena najlepših scen, ki so naslikane v tej povesti.

In Jerica — samomorilka! Kako grozna žrtev pohlepne strasti! Ni ona pala kot

slučaj, ne kot sad človeške slabosti — pala je kot žrtva rafinirane laži, kot golobica je umrla v krempljih kragulja, ki se je nasitil njene krvi — potem jo pa pahnil v smrt.

To so najizrazitejši tipi, ki so pripeti na okvir te Meškove povesti. S tem delom je veliki lirik projeciral svoje srce na vun, s tem delom je izpregovoril kakor videc Jeremija in zaplakal nad Jeruzalemom — nad domovino. Zato je izvolil tudi moto povesti in napisal na prvi list cilj in smoter svojega dela z besedami: Domovini, s sladkostjo in bridkostjo ljubljani...

Morda bodo v dolini šentflorjanski rodoljubi, mimo katerih pojde ta povest — in katerih src se ne bo dotaknila. Morda. Zato pa naj gre širom domovine tja, od koder beži mladina v tujino, tja, kjer je izginila ljubezen do rodne grude v srcih nekaternikov — ostala pa tem močnejša v srcih onih, ki je ne izdajo in ne prodajo. V srce naj seže onim, ki so poklicani in izvoljeni, da vodijo narod tedaj, ko je začel pisati anale svoje kulture, ko dorašča in seda za mizo z brati — narodi...

Če omenjam sklepoma, da dajo izredno poetičen, nekako mističen nakit povesti personifikacije — smrti, žalosti, zime — sodim, da je to baš najboljše Meškovo delo.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespuđ redehter!

Uni mende tku veja, de jest strašn rad hodm u sluvensk tejater, peruč zatu, ke morm ket Sluvenc sluvensk tejater pudperat, druguč za tatu, ke Danilo tku fajm igra, de ma

člouk res prou ta prava zabava, če ga gleda. Kedr ma Danilo kej za guvort, tekat se saj use dobr zastop, če že ne Danilota, pa šepetauca, ke u tist buč sedi sklučen, ket en kp greha. Tu je tku prjetn, ke ta peru šepetauc puve, kar ma za puvedat, pol pa še Danilo ukul sebe ene parkat pugleda, če sma šepetauca dobr zastupil in pol pa še on puve, de je bil

Občni zbor S. K. S. Z.

Ljubljana, 25. marca 1908.

Predsedstvo naznanilo S. K. S. Z.

(Poroča državni in deželni poslanec dr. Janez Ev. Krek.)

Občni zbori S. K. S. Z. so vsako leto bolj važni. Želim, da bi »Zveza« v letu, v katero prestopamo, še živahnejše in bolj marljivo delovala, kakor dozdaj. S. K. S. Z. je postala rodovitna mati. Ima hčerke na Štajerskem, na Koroškem, na Goriškem, v Trstu in na Vipavskem. Naši telovadni odseki se dobro razvijajo.

Lepo tiho je snovala S. K. S. Z. nova društva. Tiho brez šuma je delovala S. K. S. Z. Med vsemi organizacijami, ki jih imamo, je najvažnejša S. K. S. Z. Vzgaja nam moči za bodočnost. Vsi bi morali sodelovati pri »Zvezah«. Iz inteligence naše, duhovske in svetne, bi si želel več zanimanja za »Zvezo« in za njene namene.

Nasproti naši »Zvezi« je bilo časopisje jako tiho. Želim, da bi kazalo naše časopisje za »Zvezo« večjo pozornost in vplivalo, da ne prezre prireditve S. K. S. Z.

Ne smemo prezreti, da moramo izpolniti verigo matere »Zveze« ne samo za našo deželo. Hčerke S. K. S. Z. potrebujejo pomoči, iniciative iz središča, iz naše »Zveze«. Naša »Zveza« se mora zavedati svoje dolžnosti. Delavci in delavke so bili dozdaj »Zvezini« stebri. Pomagalo nas je nekaj duhovnikov, ki smo povsod. Pri našem izobraževalnem delu ne vidimo mnogih, ki bi po svojih zmožnostih, po svoji inteligenci, lahko sodelovali. Naj bo ta moja opazka brez vsake osti in recimo: »Ne vejo, kaj delajo«. Skrbimo, da ne bo nobenega moža, nobene žene, nobenega mladeniča in nobene mladenke našega mišljenja, ki bi ne bil član S. K. S. Z.. Nihče ne izostani!

Glede na podrobno delo S. K. S. Z. potrebujemo pred vsem tajnika, ki bi se pečal izključno le s posli S. K. S. Z. Ker ga nimamo, hira dopisovanje, hira iniciativa. Misli imamo, zmožni smo. Manjka nam le noža, ki bi rezal kruh.

Vidi se, da ne bo samo zadostovalo vzgojevalno delo. Potrebno je, da bolj poskrbimo za časopise, za bravnico, kakor do zdaj. Mladi fantje bi morali čutiti, da je tu pred vsem njihov dom. Bodi bodoče leto še bolj plodovito, kakor je bilo minulo.

Poročilo predsedstva ženskega oddelka S. K. S. Z.

(Poroča M. Manfreda, predsednica ženskega oddelka S. K. S. Z.)

Društveno življenje je v minulem letu bilo živahno in raznovrstno.

Društveni odbor je imel 15 odborovih sej. Odbornice so se jih pridno udeleževale. Obravnavale so se pri sejah vse društvene zadeve.

Minulo leto se je poučevalo v šivanju in v drugih ženskih ročnih delih 45 članic. Nekatere so bile tudi prav pridne in marljive in so dosegle zelo lepe uspehe. Podučevala jih je prav vestno, kakor vedno, gospa Križajeva, za kar ji izrekam pristoječo zahvalo za njen velik trud.

Društveni pevski zbor je ostal tudi stanoviten in je pod spretnim vodstvom g. Čadeža napredoval glede na število članov, kakor tudi po pevski spretnosti.

V cerkvenem petju je pevski zbor pod vodstvom g. Černiča častno rešil svojo

nalogo. Izrekam obema gospodoma prav toplo zahvalo in priznanje za njuno požrtvovalnost. Podučevalo se je tudi v igrah, za kar se imam pa g. Križaju zahvaliti, ki je drage volje prav spretno vodil ta poduk, kakor tudi članicam, ki so se pri nastopih prave igralke pokazale. Mnogo članic je obiskovalo tudi knjigovodski tečaj, to je umetnost in znanje, ki dandanes daje mnogim ženskam dobre prihodke, podučuje ga prav spretno g. Podlesnik, za kar se mu mora izreči tudi zahvala.

Tudi telovadbe odbor ni pustil v nemar; pod nadzorstvom g. predsednice so imele mlade članice priliko poskrbeti tudi za čilost telesa.

Članice so obiskovale tudi socialni kurz in predavanje ob torkih, ki tudi ni brez pomena.

Tako je bilo notranje delovanje ženskega oddelka.

Društvo je nastopalo tudi v javnosti pri raznih narodnih prireditvah in pri slavnostih prijateljskih društev, o čemur Vam bode pa natančneje poročala g. tajnica.

Storili smo, kar smo mogli, da društvo napreduje, in da ima ugled, je dokaz, da je v preteklem letu pristopilo 82 novih članic, tako da sedaj naš oddelek šteje 384 rednih, 34 podpornih in 2 ustanovna člana.

Da ima društvo dobre in koristne namene, je znano vsem. Uvedeno imamo tudi »Čebelico«, da si članice z malimi doneski prihranijo lahko tudi večje svote.

Na razpolago imajo članice bogato knjižnico S. K. S. Z. Iz mojega poročila lahko razvidite, da se nudi res veliko koristnega članicam za to malo vsoto letnih 120 vinarjev in ob pristopu 50 vinarjev.

Drage somišljenice! Agitirajte med seboj za pristop k »Zvezi«, kajti poleg vseh teh koristi, ki se jih članice lahko poslužujejo v življenju, jo slednjič, ko umre, še spremimo z zastavo in z društvenim vencem k zadnjemu počitku.

Blagajniško poročilo S. K. S. Z. ženskega oddelka.

(Poroča Marija Manfreda, predsednica ženskega oddelka S. K. S. Z.)

Dohodki za leto 1907. so sledeči: v blagajni od leta 1906. 29 K 80 v., članarina 370 K 45 v., tedenski dohodki 101 K 30 v., veselčni prebitki 276 K 24 v., podpore 100 kron, za društvene knjižice 1 K 80 v., za »Slovenca« gospa Križaj 4 K; skupaj 883 kron 59 v. — Izdatki so sledeči: redni stroški 278 K 20 v., stanovanje 200 K, naloženih 400 K; skupaj 878 K 20 v. V blagajni smo imeli koncem lanskega leta še 5 K 39 vin. — Iz teh števil, cenjeni zborovalci in zborovalke, lahko izpoznate, da je naše denarno stanje še precej ugodno in se nam ni treba bati v doglednem času posebnih zadreg. Tako stopamo v novo leto zaupno z božjo pomočjo in z zvestim sodelovanjem delavnic in pridnih odbornic, ki se jim moram res posebno zahvaliti da so bile tako skrbne za društvo. Obiskavale so redno seje, trudile se z nabiranjem članarine in z agitacijo, da so pridobile novih članic.

Tudi, če je bilo treba javno nastopiti, se niso vstrašile ne stroškov in ne truda in so bile pripravljene, da se žrtvujejo za društveno čast.

Zahvalim se ponovno vsem sodelujočim in prosim, da nam ostanejo še nadalje naklonjeni.

Tajniško poročilo ženskega oddelka S. K. S. Z.

(Poroča tajnica Pavlina Vider.)

O širšem delovanju ženskega oddelka S. K. S. Z. poročam sledeče:

Pretečeno leto je imelo društvo poleg 15 odborovih sej, kakor je omenila gospa predsednica, tudi dva zabavna večera, in sicer:

Dne 13. januarja je praznoval ženski oddelek S. K. S. Z. petletnico svojega obstoja s sledečim sporedom: Zjutraj v Križevniški cerkvi sv. maša s cerkvenim govorom in skupnim sv. obhajilom društvenic. Med mašo je prav lepo pel mešani zbor S. K. S. Z. pod vodstvom pevovodje za cerkveno petje, Černiča. Zvečer pa je bila v društveni dvorani veselica s pozdravom gospe predsednice, govorom g. dr. Kreka, deklamacijami, igro »Kukavica, modra ptica« ali »Boj za doto« in tombolo. Tudi na tej veselici so pokazali naše pevci in pevke lep napredek pod vodstvom pevovodje g. Čadeža.

Drugi zabavni večer je bil dne 24. novembra z govorom g. dr. Janežiča, petjem, deklamacijami, veseloigro »Kordula« in tombolo.

Ženski oddelek S. K. S. Z. si je nabavil v minulem letu venci, s katerim je spremljal umrle svoje članice k večnemu počitku in sicer: Jožefo Žigert, Ano Vihtelič, Apolonijo Križaj in Marijo Kos. Za umrlo članico Nežiko Bačnik se je pa darovala sv. maša, ker ni bilo mogoče, da jo spremimo z zastavo in vencem k večnemu počitku.

Članice so se tudi udeležile procesije na Rakovniku in procesije sv. Rešnjega Telesa pod zastavo sv. Mihaela. Nadalje so napravile dne 9. junija izlet na Rožnik, kjer je bil cerkven govor in sv. maša, pri kateri je pel »Zvezin« mešani zbor pod vodstvom pevovodje za cerkveno petje g. Černiča. Članice so se udeležile izletov S. K. S. Z. skupno z moškim oddelkom in sicer: v Tržič, na Jesenice, v Idrijo in v Mengeš.

Iz vsega tega sledi, da skrbi ženski oddelek S. K. S. Z. tudi dejansko za izobrazbo in blagor naših žena in deklet. Bodi i v bodoče tako.

Odbor in zaupnice ženskega oddelka S. K. S. Z.

Občni zbor vzame na znanje poročila ženskega oddelka S. K. S. Z. Odbor in zaupnice za bodoče poslovno leto se je stavil sledeče:

Predsednica: gospa Marija Manfreda, njena namestnica: Matilda Križaj, tajnica: Pavlina Vider, blagajničarka: Ana Jakopič. Odbornice in zaupnice so: Katarina Jakopič, Katarina Černič, Apolonija Juvan, Marija Kovač, Ivanka Švajger, Ivanka Zakrajšek, Helena Ložar, Marija Štrus, Marija Sadar, Marija Koret, Jerica Pajk, Elizabeta Zvan.

Poročilo knjižničarja S. K. S. Z.

(Poroča knjižničar S. K. S. Z. Kos.)

V minulem letu se je izposodilo 1265 knjig. Lani je štela knjižnica 1506 knjig, zdaj jih pa šteje 1597, torej je prirastlo knjižnici 91 knjig, ki jih je večinoma darovalo uredništvo »Slovenca« po svojem uredniškem osobju, ki se mu iskreno zahvaljujemo. Med knjigami, ki so v knjižnici, se je čitalo v preteklem letu samo 276 knjig, druge se niso čitale, ker jih člani in članice niso hoteli. Med temi knjigami

so bile pa nekatere po desetkrat, celo do sedemnajstkrat izposojene. Knjižnice se je posluževalo 146 članov in članic. Konečno bi samo želel, da bi se knjižnica lepo razvijala in napredovala po številu knjig, kakor tudi po zanimivi in poučni vsebini, da bo zamogel knjižničar postreči vsakemu članu in članici.

Blagajniško poročilo moškega oddelka S. K. S. Z.

(Poroča blagajnik S. K. S. Z. J. Sedmak.)

Dohodkov je imel moški oddelek S. K. S. Z. v minulem letu 211 K 88 h, stroškov pa 201 K 50 h. Ostalo je torej koncem leta v blagajni 10 K 38 h. Premoženja je imela S. K. S. Z.: naloženih v Ljudski posojilnici 240 K, preostanek v blagajni 10 K 38 h, skupaj torej 250 K 38 h.

Članov smo imeli: 22 ustanovnikov, 1 podporni in 260 rednih članov. Pristopilo je leta 1907: 1 ustanovnik in 26 rednih članov.

Čebelica je imela 52 članov. Naloženih ima v Ljudski posojilnici 2107 kron.

S. K. S. Z. centrala kranjskih slovenskih katoliških društev.

(Poroča podpredsednik S. K. S. Z. Luka Smolnikar.)

Izpopolnujem blagajnikovo poročilo. Znano je, da vodim osrednjo blagajno S. K. S. Z. Imela je osrednja blagajna v minulem poslovnem letu dohodkov 3210 K, stroškov 3037 K 56 vin. Preostalo je torej 172 K 44 vin.

Stanarina sama stane za obe društvi 1679 K 50 h. Razsvetljava sama nas stane nad 100 K. S. K. S. Z. je dala zgolj za telovadce 1300 K. Da je morala osrednja blagajna vse to zmagati, smo se zadolžili za 1500 K.

Od zadnjega občnega zbora so pristopila na Kranjskem S. K. S. Z. sledeča društva, ki so se na novo ustanovila. Slovenska katol. izobraževalna društva: Mošnje, Krka, Ambrus, Zagradec, Sela pri Šumbregu, Šmarca, Postojna, St. Rupert, St. Jernej, Koroška Bela, Loški potok, Šmartno pod Šmarno goro, St. Vid nad Cirknico, Sostro, Senožeče, Sodražica, Mokronog, Brezje, Smednik, Cerklje na Dolenjskem. V Ljubljani, oziroma ljubljanski okolici pa: »Slov. gospodarsko izobraževalno društvo za trnovsko in krakovsko predmestje«, »Gospodarsko izobraževalno društvo Prihodnjost za V. mestni okraj«, »Slov. katol. izobraževalno društvo v Vodmatu« in »Izobraževalno društvo v Spodnji Šiški«.

Vspreh S. K. S. Z. društev na Kranjskem imamo zdaj 131.

V oskrbi imam tudi koledarček S. K. S. Z., za katerega so osobito marljivo agitirali naši telovadci.

Za pregledovalce računov poročila državni poslanec Jožef Gostinčar. Pregledal je račune. Bilo je vse v redu. Predlaga odboru absolutorij.

Obvelja soglasno.

O telovadbi.

(Poroča Ivan Podlesnik.)

Ljubljanski telovadni odsek, del naše S. K. S. Z., ima redno vsako leto svoj občni zbor, na katerem poda podrobno poročilo o svojem delovanju. Je pa tudi dolžan, da poda račun o svojem delu temu zboru, ker je samo odsek društva S. K. S. Z. Naj bo pa to poročilo samo bolj

gvišn in de nam kašna beseda na uide. Tu gre tku naprej, dokler se pulub Danilot guvort, kedr ga začne pa enkat jezek bolt, pa pesti šepetauca samga naprej guvort, on pa sam iz rukam ukul sebe maha in usta udpira. Tu pa nardi tku še le tekat, kedr se že tud gledaucem več dost na pulub Danilota puslušat.

Dokler s nism zažihru sedeža na galari pri ubčinskih sejah v mestn pusvetuvalnc, sm res mislu, de ja ni leuš zabave, kokr u teatre Danilota gledat in šepetauca puslušat; zdej sm se pa prepriču, de se člouk lohka in pu cen zabava tud drge, ne sam u sluvenskmu teatre. Unkat, ke sa mel ubčinsk svetniki tista seja, pr ker je ubčinsk svetnik Kuzak tud iblanske ceste naprej prnesu, je biu že tak špas, de sm mislu, de um poču ud smeha, ke je en ubčinsk svetnik predlagu, de nej b se delale ceste pu Iblan iz valarjam. Lube kršanske duše, puvejte m vnder, ud kedaj sa se začele delat ceste iz valarjam? Iz valarjam se vnder delaja nudlni, kar ve usaka kuharca, ne pa ceste!

Men se je strašn dobr zdel, ke je tista ubčinskega svetnika, ke je taka knšt ud valarju vn zbleknu, ubčinsk svetnik Velkavrhi tku fajz zafrknu in mu u ksilt puvedu, de sa valari za nč in scer že za tu za nč, ke b tist valari use tiste ta lepe ku-

gle, ke jh u mestn jam iz velika muja vn zbereja, de iz nim ceste pusujeja, razdrobl in pol b bla pa figa in usa muja zastojn. Če že more rotuž soje deluce tku dobr plačat, de u mestn jam sam ta velke in ta ukrogle kugle vn zbereja in iz nim iblanske ceste pusujeja, za kua b se pol iz tistm valarjem škoda delala?

Tu je bla moška beseda in gespude žepane sa se kar ud punosa in vesela, de ma tku modre muže ukul sebe zbrane, uči pusvetele in jest sam sm se na galari muzu ud vesela, kokr če b špargelne jedu.

Scer sa nahter ubčinsk svetniki še zmeri neki gudrnal in guvorl, de mama u Iblan tulk blata pu cestah, de neker drge tagca. Pa ubčinsk svetnik Velkavrhi jm je dau tud zavle tega precni ena kroftna pud nus in jm puvedu, de se je enkat, ke je šou h svet Katarin, du trebuha u blat uderu, u Iblan se pa še ni nekal čez kulena uderu u blat, tok je naumnat guvort, de ni neker tagca blata, kokr je u Iblan.

Jest sm mou strašn špas na galari, ke sm šlišu, kuku se lepu ubčinsk svetniki med saba pudajaja in zafrkavaja in sm s naprej uzeu, de um raj hodu ud zdej naprej na rotuška galarija, kokr pa u teater.

Jest na vem, kuku se morja nahter ubčinsk svetniki čez iblanske ceste gor držat. Če b biu že kašn zvolen ud iblanske

žvine u ubčinsk svet, b že nč na reku, če b se čez ceste gor držu in za žvina putegnu, ke trpi na tisteh cestneh kuglah. Žvina pa vnder nima nubenga zastopnka u ubčinskem svete in pol za kua tulk besed in cajta putratet za ceste. Mende vnder na u nuben ubčinsk svetnik ud gespuda žepana pugervu, de b mogu useli prec pu deže, ke sa mokre ceste, iz štrajzantam jh pusut in jh pušešit, kokr pusuje iz štrajzantam tiste luže, ke se nardeja ud tinte pu puperi, kedr se on na kašn pogn pudpiše. Tu b blu ud gespuda žepana mal preveč pugervan, pusebn, ke nemu ni treba nekol pu tisteh lužah caplat, ampak se lepu cvajšpenik voz in ma še pr tem ta nar veči špas kedr tkula iz pud kupit negaveh šimlnu al pa iz pud kules negauga vuza špricne kašna luža ker mo u ksilt, de more pol tist ondenken ud iblanske cest u kašn vež iz ksilita in gvanta dol brisat.

Se Zanke se je tu prenaumn zdel, kokr m je pol na štengah pravu, de se upaja ubčinsk svetniki gespude žepane ceste naprej metat. »Gespud zepan,« je reku, »se tku iz sojem simlekm ukul vozja, men pa tud ni treba, de b pu cestah blat mesu, ke mam use duma pr his, kar nucam in me moja ta stara tku futra, kokr kasna purmancka. Kdur ceste nuca, tist

nej pa gleda, de uja take, kokr se sika. Usak nej b se za tist am uzeu, kar mu am gre, pa b blu use dobr. Iblansk berti prideja tud h men tekat, kedr nucaja kasna kuncesija za starija, drgac m daja pa lepu gmah. In ce m bert h ksilte stuji in ce m je prpraulen 280 kronc za kuncesija usak let udrint, pa mu ja dam, zatu ke ja mam ze ud nekdi, ce prou ze nimam starije, ud kar stare babe peklajo. 280 kronc glih ni Buh ve kulk, ampak ke mam zravn tud dobra placa in pa se kvartir, luc in drva zastojn in pa se 200 kronc za preluftavajne gespud zepanuve sobe, se pa ze gvira in bi biu naumn, ce b se pol za ceste am jemau. Ce m u glih kerkat sila, um pa se ene par kuncesi za starije ud gespude zepana pugervu, de jh um pol u stant dajau, pa m u prec spet neki vrgel. Kokr s člouk zna pustlat, tku pa pol lezi. Ja, tku je, lub moj Pepe!«

Jest sm mogu dat Zanke prou. Če druh rotuški slugati zastojn na rotuž kancije pucaja in luftaja, in nimajo zastojn kvarterja, pa nej b se drgač pustlat, de b tku ležal, kokr Zanke leži. Bertuska zadruga b s pa tud lohka am uzela, de b dajal na rotuž kuncesije sam takm ldem, ke jih res za štarija nucaja, ne pa takm, ke jh prekupavaja, kokr brajnuke jajca na plac. Kokr s holt kdu puste, tku pa lezi,

splošno, ker bo itak odsekov zbor mese-
ca majnika tega leta.

Odsekovo delo se deli v dva dela,
v notranji, ki se tiče odseka samega, in
pa vnanji, kot središča naših slovenskih
telovadnih organizacij. Najprvo nekoliko
o prvem delu. V ljubljanski telovadnici se
dela dan na dan, večer za večerom. Te-
lovadba je razdeljena sledeče: ponedeljek
zvečer: telovadba in seja vaditeljskega
zbor; torek popoldne: dijaki in naraščaj,
zvečer pa člani in seja odbora; sredo: žen-
ska telovadba; četrtek popoldne dijaki in
naraščaj, zvečer člani; petek starejši gos-
podje; sobota klubi. Povprečno telovadi
na teden 150 oseb v naši telovadnici. —
Članstvo se deli v redne in podporne čla-
ne. K rednim članom spadajo: člani, stari
nad 15 let, starejši gospodje in člani obeh
klubov. Vsi redni člani morajo biti telo-
vadci in zahajati k telovadnim uram. —
Člani, ki telovadijo v torkih in četrtkih,
plačujejo mesečno 40 h. Starejši gospodje
in člani atletskega kluba plačujejo po 2 K
mesečno; dijaki in naraščaj so prosti me-
sečnine. Telovadi se redno in kaže stati-
stika zelo redno obisk. Ljubljanski telo-
vadni odsek ima tudi svojo »Čebelico«. Blagajniško stanje je zadovoljivo, ker pri-
speva S. K. S. Z. z visoko letno podporo.
V preteklem letu je priredil odsek lepo
uspelo javno telovadbo v Ljubljani in so-
deloval pri javnih telovadbah v Št. Vidu
nad Ljubljani in na Jesenicah. Prav sedaj
pa se pripravljata za javno telovadbo, ki jo
priredi meseca majnika v Ljubljani.

Drugo, nič manj važno delo odseko-
vo pa je delo odseka, kot središča telovad-
nih organizacij. Do danes obstoji že se-
demnajst odsekov, v katerih je organizi-
ranih nad 600 mladeničev. Vsi so se v pol-
drugoletni dobi ustanovili s pomočjo ljub-
ljanskega odseka. Tem odsekom pošilja
ljubljanski odsek redno vsak teden po šest
vaditeljev, ki hodijo poučevati telovadbo.
Tem vaditeljem, ki jim načeluje neumor-
no delavni in požrtvovalni brat Albert Je-
ločnik, gre hvala, da se je naša organiza-
cija v tako kratkem času tako lepo raz-
vila in, kakor vse kaže, se bo še razvila.
Brezplačno, le proti povrnitvi potnine, ho-
dijo vaditelji vsak teden na Jesenice, v
Radovljico, Št. Vid, Škofjo Loko, D. Mar.
Polje, Kamnik, Vrhniko in Mengeš podučev-
vat vaditelje in vadit telovadce. To je po-
žrtvovalnost, kakršne iščemo zastoj pri
nasprotnih organizacijah. Ta požrtvoval-
nost, združena z navdušenjem in vztraj-
nostjo, daje naši organizaciji moč in ji ute-
meljuje bodočnost. Obenem je ljubljanska
telovadnica tudi šola za zunanje odseke,
kamor pošilja isti svoje vaditelje, da se
izobrazujejo. Po prizadevanju našega od-
seka se je ustanovila preteklo leto Zveza
telovadnih odsekov, ki lepo vrši stavljeni
si naloge. Tudi vprašanje glede na uni-
formo je povoljno rešeno in si člani vseh
odsekov uniformo prav pridno naročajo.
Prva večja prireditelj, združena z javno
telovadbo, bo v Ljubljani dne 3. maja. Va-
bimo že danes vse člane in članice S. K.
S. Z., da se te prireditve udeležijo. Ne mala
zasluga članov našega odseka je tudi, da
začne prihodnji mesec izhajati mladeniški
list »Mladost«.

Zahvaljujemo se vsem našim dobrot-
nikom in prijateljem kakor tudi slavnim
uredništvom nam prijaznega časopisja,
zlasti »Slovenca« in »Domoljuba«.

Na zdar!

Dr. Krek prečita nato sledečo brzo-
javko:

Podnart, 25. marca 1908. Telo-
vadci na potu v Tržič kličejo vsem zbro-
valcem: Na zdar!

(Odobranje.)

pravm tud jest in vem, de m u tu tud sam
buhholtar Cirkelpohar prtrdu, k se je tud
tulk cajta pustilu in pustilu, de zdej ka-
mot leži. Ceu soj žeulejne je mogu buk-
le fliak, de sa jh druh trgal, zdej je pa vn-
der du tega pršlu, de u on buk-
le fliak jh uja mogl pa druh. In ket pred-
sednk peuskega društva »Iblanskega Zguna«
je tud tu zaslužu. Ke ma pa »Iblansk Zgun«
še precej takeh peucu, de špekuleraja pri-
det h kašnmo mestnmo kurite za buhhol-
tarje, ke družga nimaja za upraut, se je
pa gespud žepan use glih začeu mal bat,
de b se mu na nablral preveč buholtarju;
zatu je pa začeu »Zgun« bl ud sebe ud-
rivat in s za štafaža »Slaučka« najemat.
Men je nazadne use glih, ker peusk dru-
štu gespude žepane slava žvrguli in mende
gespude žepane tud, sam de špas preveč
na kušta, ke pr leberaln strank je več ta-
keh, ke sa dubrot putrebn, kokr pa takeh,
ke dubrote talaja, zatu se more bt pa pre-
vidn, de pol glava na buli, kokr je gespuda
žepana že večkat pu kašnem punasreče-
nem eksperemente bulela in ga zdej neki
buli zarad gespuda Bužiča. O tem bo pa
enkat že puvedu

Bultatu Pepe iz Kudeluga.

Socialni kurz.

(Poroča dr. A. Ušeničnik.)

Razgovor je bil o postanku, bistvu in
ciljih socialne demokracije. Udeležba po-
voljna; udeleževalo se je pridneje ženstvo
kakor pa moški.

Knjigovodski tečaj.

(Poroča Ivan Podlesnik.)

Tretje leto že prireja S. K. S. Z. svo-
jim članom knjigovodski tečaj, ki od leta
do leta bolj napreduje. Letošnji, ki se je
pričel meseca novembra, šteje 48 učenk in
učencev. Poučuje se enostavno knjigovod-
stvo na podlagi poslovanja v manufakturni
trgovini na debelo. Poučuje se vsak pe-
tek zvečer in bo trajal tečaj do Velike
noči.

Češčina.

(Poroča g. Vojteh Hybašek.)

Ker je v začetku nekaj udeležencev
kurza prosilo, naj se vrši pouk v češčini
pozneje, kakor lansko leto, da ga bodo
mogli pohajati tudi uslužbenci prodajal-
in pisarn, se je določila za češčino ura
od pol 8. do pol 9. ob ponedeljkih in čet-
rtkih. Udeležba je bila v začetku prav do-
bra, toda tekom tečaja so mnogi izostali,
kakor se dogaja to sploh pri vseh kurzih.
Zato so pa tembolj napredovali oni, ki so
vztrajali. Danes se lahko vsak izmed njih
poda v Prago in se mu ni treba bati, da bi
ga kar tako prodali. Pravo veselje je čitati
češko pisana pisma in naloge. Letos bomo
končali s Kunzovo slovnico, obenem pa
beremo od Alojzija Jiráskaa »Filosofská hi-
storie«. Želeti bi bilo, da bi se češčine
učili tudi uslužbenci trgovin, ki bi se jim
na ta način odprla pot v jako razvito če-
ško trgovino. Upam, da bo mogoče tudi
prihodnje leto nadaljevati češki pouk, za-
to pa že zdaj vabim one, ki bi jim znanje
češkega jezika v katerikoli smeri koristilo,
da se pouka udeležijo. Zdaf Bůh!

**Kronika S. K. S. Z. od 2. februarja 1907
do 25. marca 1908.**

(Poroča dr. A. Ušeničnik.)

Tudi zadnje leto je bilo za S. K. S.
Z. leto dela. Omenim naj najprej preda-
vanj. Predavanja po izobraževalnih dru-
štvih po deželi so v kroniki le deloma za-
beležena, a bilo jih je cela vrsta. Želeti
je, da bi društva vsako leto poslala osred-
nji zvezi poročila tudi o izobraževalnih
govorih, da bi bilo tako mogoče dobiti
pregled o vsem izobraževalnem delu. V
Ljubljani so bila predavanja vsak torek
(v zimski dobi). Predavali so: 15. februa-
rja dekan A. Koblar o kmečkih uporih na
Slovenskem; 19. februarja profesor Evg.
Jarc o organizaciji katoličanov v Nemčiji;
26. februarja kanonik Iv. Sušnik o orožju;
5. marca profesor J. Knific o Egiptu; 12.
marca župnik Jan. Kalan o misijonih; 26.
marca profesor Iv. Gruden o prazgodovins-
kem človeku na Kranjskem; 2. aprila dr.
E. Lampe o Vatikanu; 2. aprila L. Lenard
o ruski revoluciji; 15. oktobra dr. Evgen
Lampe v načrtih svobodomiselcev; 22. ok-
tobra kanonik Iv. Sušnik o petrolejskem
kralju Rockefellerju; 29. oktobra profesor
Fr. Gruden o avstro-ogrski nagodbi; 5.
novembra Slavko Ravnikar o krščanski
vzgoji otrok; 12. novembra dr. A. Uše-
ničnik o veri in neveri; 19. novembra dr.
Jos. Jerše o skrivnosti smrti v luči vede
in vere; 26. novembra dr. V. Pegan o ča-
rovnicah in čarovniških pravdah v sred-
njem in novem veku; 3. decembra Slavko
Ravnikar o vzgoji; 10. decembra Sl. Ra-
vnikar o pošti; 17. decembra M. Moškerc
o časopisju; 17. januarja profesor Evgen
Jarc o zanemarjeni mladini; 21. januarja
katehet Iv. Mlakar o potovanju v milan-
sko razstavo; 28. januarja Fr. Terseglav
o bogomilstvu med Jugoslovani; 11. fe-
bruarja kanonik Iv. Sušnik o polaganju
kablja po Atlantskem oceanu in o brezžič-
nem brzojavu; 18. februarja dr. V. Pegan
o dobrih in slabih straneh kazenskega pra-
va; 15. februarja dr. I. Krek o novi trgov-
ski šoli v Ljubljani; 10. marca M. Moškerc
o slovenskih izseljencih na Vestfalskem;
17. marca dr. E. Lampe.

Še večjega pomena kakor predava-
nja so razni kurzi. S. K. S. Z. je tudi to leto
oskrbela več takih tečajev, o katerih po-
ročajo posebna poročila. Tudi izven de-
žele so pohitili posamezni odborniki (zla-
sti načelnik dr. Krek, dr. E. Lampe in M.
Moškerc), da so pomagali snovati in vo-
diti socialne kurze. Tudi o telovadbi in o
prireditvah telovadcev ima kronika mno-
go zapiskov, a tudi to mora kronist pre-
pustiti posebnemu poročevalcu.

Dalje poroča kronika, da je 10. marca
1907 S. K. S. Z. napravila v zvezi z dru-
gimi našimi društvi prelep slavnostni več-
er v spomin Simonu Gregorčiču. Več
slavnosti izven Ljubljane se je Zveza ude-
ležila z zastavo, tako 29. junija 1907 sla-
vnosti desetletnice slovenskega izobraže-
valnega društva sv. Jožefa v Tržiču; dne
14. julija blagoslovljenja nove zastave ka-
toliške delavske družbe v Idriji; 28. julija
blagoslovljenja zastave katoliškega slo-

venskega izobraževalnega društva v Do-
bu; 8. septembra desetletnice slovenskega
izobraževalnega in podpornega društva in
blagoslovljenja »Društvenega doma« v
Mengšu. 25. avgusta je bila zbrana S. K.
S. Z. na Jesenicah. Katoliško delavsko
društvo na Jesenicah je obhajalo deset-
letnico, otvoril se je slovesno »Delavski
dom«, obenem pa so zborovale vse slo-
venske krščansko-socialne zveze. Dne
19. januarja je proslavila Zveza kakor po
navadi obletnico ustanovitve ženskega od-
delka, s službo božjo in v večerno veselico
z igro in petjem. Tudi 1. marca je ženski
oddelek priredil zabavni večer z lepim
sporedom, da tako združi s poukom tudi
pošteno razvedrilo.

Naj povzamem iz kronike le še to, da
je Zveza spremljala z zastavo več članov
in prijateljev na zadnji poti.

• • •

Zapisnikar pristavi »Kroniki« sle-
deče:

Od zadnjega občnega zbora S. K. S.
Z. dne 2. februarja lani je imel odbor dva-
najst sej, in sicer:

2., 9., 18. in 25. februarja;

4. in 11. aprila;

27. majnika;

3., 10. in 25. junija;

2. julija in

27. septembra 1907;

11. in 20. januarja,

25. februarja in

16. marca 1908.

Sklepalo se je o 83 zadevah. Izpe-
ljalo se je 68, neizpeljanih je 15 sklepov.

Občni zbor nato izpremeni pravila v
neki nebitveni točki in vzame na znanje
vsa poročila.

Volitev odbora.

Iz odbora izstopijo: Smolnikar, Mo-
škerc, Čadež, dr. E. Lampe, Štefe, dr. A.
Ušeničnik.

Izvolijo se: L. Smolnikar, Jernej Je-
ločnik, Čadež, dr. E. Lampe, Štefe, dr. A.
Ušeničnik. Namestniki so: Francšek Ter-
seglav, Alojzij Čatar, Starčnik, Zaman;
pregledovalci računov pa: Bizjak, Jožef
Gostinčar in Pavšek.

Predsednik nato zaključi občni zbor.

Idrijske novice.

i Umrli je 20. marca mladenič Rafael
Logar. Bil je ud pevskega zbora »Kato-
liške delavske družbe«. Pogreb v soboto
je bil kaj lep. Zlasti tovariši pokojnega
pevca so slovesnost povzdignili, ker so
mu pred hišo, v cerkvi in na grobu zapeli
žalostinke, med potjo na pokopališče pa
»Miserere«. Naj ti sveti večna luč, dragi
mladi tovariš Rafael!

i Mislijo imamo v Idriji, pričetek je
bil v nedeljo, 22. t. m. zjutraj, končali pa
ga bomo 29. marca popoldne. Vodijo ga
oo. jezuitje Kunstelj, Pristov in Rakovec.
Vdeležba pri govori je obilna, pri vsakem
je cerkev nabito polna, na praznik Mariji-
nega Oznanjenja je bila mnogo premajhna.
Tudi sv. zakramente prejemajo verniki v
velikem številu, le imenovani praznik je
bilo nad 800 obhajancev. Ne bi objavljali
te strogo cerkvene slovesnosti, ako bi nas
ne bil prehitel s poročilom o idrijskem mi-
sijonu sam — »Slovenski Narod«. Ako
najde »Narod« za vredno poročati o našem
misijsku, zakaj bi se pa tudi mi nekoliko
ne pohvalili. Če prav nikogar drugega to
poročilo ne bo zanimalo, vemo, da bo »Na-
rodovega« dopisnika, ki mu ni dala žilca,
da bi se ne bil obregnil ob misijon, — pa
kakor je videti, misijonu ne v škodo.

i Hujski zoper rudniško ljudsko šolo
so zopet na delu. Kaj bi pa tudi ne bili, ko
se gode take strašne reči na šoli! Čujte
kaj je bilo zadnji ponedeljek! »Slovenski
Narod« poroča svetu, da se je ob 9. uri do-
poldne zaključil pouk na šoli samo v ta na-
men, da so mogli iti učenci in učenke po-
slušat misijonarjevo pridigo! To je groz-
no! Kje ste napredni starši? Koliko škodo
je trpela vsled tega izobrazba, izguba je
nenadomestljiva. — Veste, da smo se ve-
le smejali, ko smo čitali klobasarijo v
»Narodu«, ker je dopisnika nekdo dobro
potegnil. Med učenci in učenkami na rud-
niški šoli je 670 otrok, ki so že prejeli za-
krament sv. pokore, oziroma tudi sveto
obhajilo. Ker je sedaj čas za velikonočno
spoved, imeli so v ponedeljek in torek
otroci šolsko spoved. Za sprejem sv. za-
kramentov je pa postavno prosto. Pa
vkljub temu je dovolila še posebej pristoi-
na oblast. Med spovedovanje je bil vple-
ten tudi poseben govor za otroke, kar jim
prav nič ne škoduje, ampak jim je še celo
kaj prav prišel, da so tem ložje opravili
spoved. Pouk ni trpel nobene škode, am-
pak nasprotno ravno, le v korist ponku je
bilo, da so to pot v dveh dneh vsi učenci
opravili spoved, ker je bilo več spovedni-
kov. Iz »Narodovega« dopisa pa je razvid-
no, da so še vedno v Idriji ljudje, ki mislijo

edino le na razpor, na katerega neprene-
homa umetno hujskajo. Ne govori pa res iz
njih vnema za omiko, ampak sovražstvo do
vere in cerkve, ki je kažejo, kjer le mo-
rejo. Sicer so pa ti ljudje usmiljenja vred-
ni, ker pri svoji vedni preži, kje bi zopet
komu poleno podstavili, nimajo nikdar mi-
ru. Povrhu je pa še ves trud teh revčkov
brez uspeha.

i Dr. Luegerja jako ljubi Kristan. V
zadnji številki »Napreja« se sklicuje nani,
češ, kako dela dolgoce, tako, da bo imel
Dunaj kmalu milijardo dolga. Počasi, Kris-
tan! Res je, da je zopet pred kratkim
sklenilo mesto Dunaj najeti večje posojilo.
A v kaj bodo porabili posojilo? Vse poso-
jilo bodo investirali na podjetja, ki bodo
toliko nesla, da se bodo obrestovala i
amortizovala sama. Idrijski posnemovalci
Luegerjevi bi radi pa v dolg lezli, da bi iz-
vrševali svoja podjetja, ki bi se niti ne
obrestovala, kaj šele amortizovala. Kris-
tan je slep in gluhi, kadar se zarije kam.
Še za podjetja, ki jih mora že sedaj občina
oskrbovati, mora se sproti zadolževati, pa
si bo nakopavala nova bremena, ki ji bodo
še manj nesla ter se bo morala še globlje
zadolževati. Sicer so pa liberalci sami med
seboj mnogo pametnejši ter nič ne taje, da
bi ne imel »Slovenec« v tem oziru prav.
Ni še dolgo tega, ko so tožili, kako drag je
sedaj denar, češ, da morajo plačevati
obresti po 5 1/2 %. Kristan trdi v »Napre-
ju«, da je dijaško igrišče potrebno, da je
klavnica potrebna, da je prav, če si naku-
puje občina zemljišča in da je prostora za
javno čitalnico in knjižnico, kakor tud
obeh teh v Idriji krvavo potreba. Kdo pa
pravi, da ni treba dijakom igrišča. Zato pa
je dala občina že 1000 K, v letih 1902 in
1903 po 500 K namreč. Od naše strani se je
poudarjalo tedaj, da kraj ni primeren za
igrišče, a zmagal je Dragotin, oziroma
Fani. Ako sedaj prostor ne dopada, naj pa
Dragotin založi za novo igrišče. Ako pa
nameravajo napraviti igrišče, kakor pra-
vijo nekateri, pred realnim poslopijem, za-
kaj niso tega že preje storili; saj je plačala
občina za uravnavo prostora okrog real-
ke in vrtove leta 1903. nič manj kot 16.414
kron 72 vin., leta 1904 zopet okrog 2980
kron 99 vin., v letu 1905 1510 K itd. O po-
trebi nove klavnice sedaj ni časa govoriti,
ker sploh občina ni nameravala še letoš
zidati, ampak izposoditi si prvi obrok 20
tisoč kron ter zopet naložiti! Kaj ni nespa-
metno samo obresti plačevati, ker bode
vloga manj nesla, nego bi bilo treba obre-
sti plačevati. Prav je (potrebno pa ne), če
si občina kupuje zemljišča, — če ima de-
nar, ne pa, če bi rad ta ali oni občini kaj
prodal, da si nekoliko pomaga. Ako vam
je javne čitalnice in knjižnice tako krvavo
potreba, napravite si jo, oziroma pobotaj-
te se s sedanjo »Čitalnico«, saj so prostori
prav čedni in uporabni tudi za javno knji-
nico in čitalnico.

i Orlka naprodaj je v uredništvu »Na-
prej-a«. Ako ne znaš še zmerjati, nauči te
urednik raznih lepih psokv, kakor n. pr.
kreature, Pavliha in podobno.

i Vincencijevi družbi v prid so sv. Jo-
žefa dan prijatelji revežev »Pri črnem or-
lu« priredili igro »Tihotapci«, ki je prav
dobro izpadla. Tudi gmotni dobiček je lep.
Saj družba potrebuje podpore, ker je tudi
lansko leto končala s primanjkljajem 55 K
57 h. Dohodki so znašali lani 1770 K 93 h
stroški pa 1826 K 50 h. V minulem letu
je konferenca podpirala 69 družin, oziro-
ma samskih oseb. C. kr. poljedelsko mi-
nistristvo je podarilo 200 K.

i Zahvala. Dne 19. t. m. so priredili
prijatelji idrijskih siromakov v pivarni
»Pri črnem orlu« zelo mnogoštevilno ob-
iskano veselico, katere čisti dohodek, ki
pa ni bil ravno majhen, okoli 250 K, se je
izročil tukajšnji Vincencijevi družbi. Dolž-
nost predsedstva je torej, da se vsem, ki
so na ta ali oni način pripomogli k tako
lepemu uspehu, najpristrčneje zahvali. Zla-
sti se moramo zahvaliti igralcem, igral-
kam in godcem, ter vsem tistim, ki so
marsikaj brezplačno naredili ali darovali,
v prvi vrsti slavni Katoliški tiskarni v
Ljubljani, ki je brezplačno natisnila va-
bila za to veselico. Srčna hvala pa tudi
vsem tistim, ki so s svojo udeležbo po-
kazali, da sočustvujejo z idrijskim siro-
makom, in slednjič tudi vsem tistim, ki so
v ta namen poslali svoje doneske, ker so
bili osebno zadržani udeležiti se veselice.
Bog povrni stotero vsem skupaj!

Znanost in umetnost.

* Socialna predavanja. Centrala ljud-
skega društva katoliških Nemcev »Volks-
verein für das katholische Deutschland« je
izdala ravnokar četrti zvezek socialnih
predavanj. Strani 244, cena eno marko. V
knjigi je 29 predavanj v naslednjih oddel-
kih: Cilji in naloge našega časa. — Libe-
ralizem in socialna demokracija. — Soci-
alne naloge žena in deklet. — V knjigi je
tudi mnogo skic za predavanja. Društveni

voditelji, naročite si vse te zvezke. Posreduje lahko »Katol. Bukvarna«.

Tekmovanje za operni libreto. Izmed 600 tekmecev za operni libreto je založništvo Sonzogno v Milanu prisodilo drugo nagrado v znesku 10.000 lir rimskega gledališkemu kritiku Ksaveriju Cambo za njegovo delo »Črna gora«. Preteklo leto je dobil prvo nagrado v znesku 25.000 lir pesnik Fausto Salvatori za delo »La festa del grano«. Gre se za štiridejansko ljubzensko dramo, ki se odigrava, kakor pove naslov, v domovini kraljice Jelene. Libreto je založništvo izročilo nekemu znanemu italijanskemu komponistu iz mlajše šole; istočasno je dobil pesnik naročilo, da naj napiše novo opero.

Leposlovne knjižnice je ravnokar izšel VI. in VII. zvezek in sicer »Mož Simone«, francoski spisal Champol (preložil V. Levstik) ter Taras Sevčenkovega Kobzarja 2. del »Hajdamaki«, preveden in pojasnjen od Josipa Abrama. Prvi roman je izredno zanimiv, prevod »Hajdamakov« pa je vesten, v duhu izvirnika in strokovnjaško razložen. VI. in VII. zvezek staneta vezana 4 K 50 vin., VI. zvezek sam, vezan 3 K, VII. zvezek proširan 1 K 40. vin., VI. zvezek proširan 1 K 90 vin.

Vzglede predlogov, sklepov in vpisov za zemljiško knjigo; dotična kolkovina in vpisnina. — Ponatis iz dr. Volčičevega zbornika »zakoni o javnih knjigah, II. del.« Cena 1 K. Iz te brošure je videti, kako pomenljiv bode zbornik, katerega del je, za slovensko uradovanje pri sodiščih. Priporočamo jo posebno onim, katerim bi bilo težko naročiti ves Zbornik (6 K), ki izide prve dni prih. meseca.

Somišljeniki!

V smislu lansko-letnega sklepa občnega zbora S. K. S. Z. na Jesenicah smo založili vžigalice z napisom »V korist obmejnim Slovincem«.

Namen jim bodi isti, ki je načrtan v njih napisu, obenem pa naj bi bile te vžigalice tudi vidno znamenje vseh naših somišljenikov.

Vsakogar izmed Vas je častna dolžnost, da rabi odslej le te naše vžigalice, ki se dobivajo povsod v dosedaj med nami običajnih oblikah.

Spoznali jih bode po napisu »V korist obmejnim Slovincem« in po dveh v bratsko pomoč si segajočih rokah, ki oklepate slovensko trobojnico.

Vodstvo S. K. S. Z. je izvršilo nalogo, ki mu je bila poverjena. Na Vas, somišljeniki, je sedaj, da storite i Vi svojo dolžnost ter segate prav pridno po njih.

Danes smo razposlali po širni slovenski domovini prvi vagon teh naših vžigalic.

Kličemo jim pa na daljno pot:

Prodrite v zadnjo gorsko kočico, osvojite si srca vseh, vznemirite v njih ogenj bratskega domoljubja, da prinesete ono korist našim bratom - trpinom, obmejnim Slovincem, ki jim jo želi

Vodstvo S. K. S. Z. v Ljubljani, dne 27. marca 1908.

+ **»V korist obmejnim Slovincem«** je napis vžigalicam, ki jih je v lastni režiji založila S. K. S. Z. v Ljubljani. Čisti dobček je namenjen našim obmejnim bratom. Opozarjamo vse gg. trgovce, da si naročijo teh novih vžigalic čim prej, saj je njih kakovost najboljša in njih cena najnižja izmed sovrstnih znamk. Vse cenjene somišljenike pa opozarjamo na to, da jih zahtevajo povsod v vsaki trgovini in vsaki trafiki ter da tudi rabijo dosledno naše vžigalice.

+ **Vžigalice »V korist obmejnim Slovincem«** se naročajo z naslovom: »Vodstvo slovenske krščansko-socialne zveze v Ljubljani, Kopitarjeve ulice št. 2«. Po redu, kakor nam bodo dohajala naročila, v istem redu bomo tudi razpošiljali naročene zaboje.

Ploj pred ljudsko sodbo.

Š Ploj pred ljudsko sodbo. Lansko leto dne 14. julija je dvorni svetnik dr. Ploj prišel v Ormož zborovati! Ko je izvoljen prišel na Dunaj, bilo mu je prenizko z našimi kmečkimi poslanci sedeti v enem klubu, zbral je Hrvate okrog sebe, ustanovil nov klub, v katerem je združil najstrastnejše liberalce!! Torej je Ploj liberalci! se je reklo, pa je pred volitvijo pri vseh najbolj zanesljivih krščanskih možeh prosjačil glasove! Po njegovem volivnem okraju je začelo vreti! Pa »modri« Ploj je menil, da bo njegova visokost takoj pomirila duhove, in prišel je sam, da se opraviči, za-

kaj je vstopil v »Jugoslovanski klub« in ne v »Slovensko zvezo«! Pa motil se je, ves čar je izgubila njegova oseba. V Ormožu je bilo njegovih volivcev krog 120, ki so kot taki imeli pravico govoriti z njim in mu pokazati svojo nezadovoljnost! Pa ne tako! Ljudje, ki vedo dobro računati, so rekli, da je 40 več kakor 120! 40 je namreč bilo na shodu Plojevih pristašev, ki ga pa niso bili volili! Ogorčenost nad takim terorizmom so nesli kmetje seboj na svoj dom! V nedeljo dne 22. t. m. pa je kmečka zveza, katere Ploj v Ormožu ni hotel poznati, priredila zborovanje pri Veliki nedelji, in okrog 500 mož je prišlo na to zborovanje! Prišel je poslanec Pišek, ki je, sam kmet, v 1½ urnem govoru razlagal svojim tovarišem-kmetom, kaj nam je stori, da pridemo tudi kmetje do veljave, ki nam gre! Pravil nam je, kako naj ravnamo l. 1909, ko bo vlada začela ceniti naša posestva! Pokazal nam je krivico, ki jo je kmetu pred 30 leti napravila vladna cenilna komisija! Povedal nam je, da bodo poslanci tirjali in že tirjajo, da vlada prevzame vsako zavarovanje, da se bo pa vse zavarovalo proti vsaki morebitni škodi; govoril nam, kako bo treba skrbeti in se že skrbti za zavarovanje kmečkih delavcev in kmetov! Povedal nam tudi, kako je nastala »Jugoslovanska zveza«, pri kateri je gospod Ploj imel posel babice. Z navdušenjem so poslušali kmetje svojega tovariša; nato so se sprejele resolucije, kojih ena zahteva, da ostanejo srbske meje zaprte, drugo terja pravične preosnovne volivne pravice za naš deželni zbor! V tretji točki pa se izreči dvornemu svetniku gosp. Ploju **popolna nezaupnica**, ker je predsedal. Pri tej točki je z grl vseh navzočih zaorilo, kakor iz enega: Proč z Plojem! Ni res! ne iz vseh! V kotu se oglasi študent Šalamun, in trdi, da se možu, kot je Ploj, ne izreče nezaupnica! Ljudje bi si bili radi vsi ogledali tega — nevolivca, pa že je izgubil besedo! Nato pove gospod urednik Leskovar, kako lepo je ravnal g. Ploj v zadevi šmarske šole! Prosilo se ga je, naj dela nato, da ne bo treba zidati nove šole, ker se stara z malimi stroški da popolnoma preurediti in pristaviti, da se poveča; on gre v Gradec in pove, da so Šmarčani za novo šolo! Pride ukaz! Zdaj se obrnejo na dr. Korošca, naj on vzame stvar v roke! Gre v Gradec in izve, kako je Ploj napravil s Šmarčani! — »To je kmečki poslanec!« je ogorčeno klicalo ljudstvo! 500 mož volivcev izreka torej svojemu Ploju nezaupnico! Ali bo zdaj Ploj razumel? Ali bo še prišel prihodnjič beračit naših glasov? Na to se je odpeljal gospod Pišek. Ogmorni živijo-klici so ga spremljali v zahvalo za podučen shod! Na to se je ustanovilo katoliško politično društvo za ormoški okraj, kateremu je z vzklikom bil izvoljen za predsednika g. Anton Meško, župan iz Lahonec, ki je prav spretno vodil ta shod! Govorili so še kmetje Korpar od Sv. Lenarta in Franc Vraz iz Cerovca, ki sta v vznosenih besedah navduševala navzoče, da kot en mož stoji skupaj v boju za katoliška načela in koristi kmečkemu stanu! Shod, ki je trajal nad dve uri, zaključil gospod predsednik z lepimi besedami pesnikovimi: Da srce zvesto, kakor zdaj, ostalo bode vekomaj! in trikratnim živio-klicem na jubilarja: Frana Josipa in Pija X.! Lep shod, ki ostane v spomin vsakemu udeležencu! Navdušenje so nesli seboj zborovalci! Hvala kmečki zvezi za shod! Samo le večkrat še pridite med nas!

AVSTRO-OGRSKA.

Češka kriza.

Češka ministra dr. Fiedler in Prašek sta izjavila, da je odvisno od stališča vlade glede na postopanje sodnikov nemških okrajev na Češkem, če ostaneta v ministrstvu. Uveljaviti se morajo postave in odloki. Ne sme se samovoljno razveljaviti že tridesetletna navada. Čehe je razburilo to-le: Načelnik nemškega narodnega sveta na Češkem, Titta, je pisal sodnikom nemških okrajev, da naj odklanjajo vse češke vloge. Nemški sodniki so ubogali in rešujejo češke vloge nemško ali jih pa sploh ne rešijo. Seveda so Čehi razburjeni in ogorčeni. Vsi češki poslanci na Dunaju so se o tem posvetovali. Posledica se je že pokazala v proračunskem odseku. V zadevi postopajo odslej složno vse češke stranke. »Union« poroča, da se je nasprotstvo med Beckom in Kleinom ter Čehi včeraj tako poostrilo, da so prekinili celo posvetovanja.

Gozdarski shod

na Dunaju je sklenil resolucijo, ki pozivlja vlado, da naj prepreči razkosanje kmečkih zemljišč in naj izpopolni določila o varstvu gozdov. Zahtevali so tudi gozdni oddelek v poljedelskem ministrstvu.

Delavniške kasarne.

Minister Gessmann je izjavil o delavniških kasarnah: Med najvažnejša vprašanja obrtne politike spada vprašanje o primernih delavnicah. Prejšnje čase jih ni manjkalo. Zdaj se pa osobito po večjih mestih težko dobe primerne delavnice, osobito na Dunaju in v Pragi. V Parizu, Londonu in v Nemčiji so zgradili primerne kasarne, v katerih imajo obrtniki svoje delavnice. To vprašanje se proučuje. Mogoče je v takih kasarnah tudi, da dobe obrtniki gonilno silo.

Obstrukcija v ogrsko-hrvaškem državnem zboru.

Disidenti so pričeli včeraj s tehnično obstrukcijo pri zapisnikovi odobritvi. Več govornikov se je oglašalo k besedi glede na poslovnik, kar je trajalo dve uri.

NEMČIJA.

Nemški državni zbor odobril poljsko resolucijo. — Končana časnikarska stavka.

Nemški državni zbor je odobril dne 27. t. m. resolucijo Poljakov, ki zahtevajo enketo, ki naj preišče politične razmere poljskega prebivalstva v Nemčiji. Za poljski predlog je glasovalo 158, proti pa 148 poslancev.

Dne 26. t. m. so časnikarji zopet zasedli svoja mesta na poročevalski galeriji.

Nemški kancler na Dunaju.

Bülowega dunajskega obiska pri Aehrenthalu zato niso razglasili, ker je hotel počakati nemški kancler, kako izpade glasovanje v državnem zboru o proračunu državnega urada. Državnika se razgovorita o nemško-italijanskih proklamacijah v Benetkah. Meseca aprila obišče Bülow najbrže Tittonija in Giolittija.

BALKAN.

Avstro - ogrski odgovor smatrajo v Peterburgu za zadovoljiv. Turška vlada je naznanila, da imenuje za poveljnika makedonskemu orožništvu generala de Robilanta. — V Adrianoplu sta se uprla dva kavalerijska polka, ker niso dobili vojaki plač. Uporniki so pretepli enega generala in enega polkovnika. Ko so vojake izplačali, so se pomirili. Nekega berolinskega častnika, ki je povzročil upor, so zaprli. — Kasacijsko sodišče v Belgradu je glede na umor bratov Novaković uvedlo preiskavo. Naročili so sodišču prve instance, da mora zaslišati še več prič.

ITALIJANSKA MORNARICA.

(Iz poročila on. Arlotti.)

Rim, 28. marca. Poročevalec za mornarico v italijanskem parlamentu on. Arlotti je sestavil daljše poročilo, ki v kratkem pride na vrsto. Iz poročila posnemamo sledeče misli: Angleška je v zadnjih 14 letih podvojila svojo moč na morju, Francija je svojo mornarico potrojila, ravnotako Amerika in Nemčija, Rusija ima vzlic svojemu porazu na Daljnem Vzhodu danes dvakrat močnejšo mornarico kot leta 1893., Japonska je danes na morju šestkrat močnejša, kot je bila še nedavno, Avstrija je brodovje podvojila, le Italija je zaostala in ni svoje mornarice pomnožila niti za eno efektivno tono (?). Leta 1893. so bili dani vsi pogoji, da bi bila Italija, kar se mornarice tiče, na tretjem mestu med vsemi velesilami, leta 1907. pa je padla na sedmo mesto in nevarnost je, da jo bo prekosilo avstrijsko brodovje, ki je leta 1893. bilo za tretjino manjše od italijanskega, leta 1907. pa je narastlo na dve tretjini italijanskega brodovja in bo leta 1910. doseglo štiri petine italijanskega. Poročilo pozivlja poslance, naj sprejmejo proračun. Posebne osti, naperjene proti komurkoli, poročila nima, čita se pa marsikaj med vrstami.

Zdravstvo.

— **Protialkoholni shod v Pragi.** Deželna društva proti alkoholizmu na Češkem in Moravskem bodo 8. junija priredila drugi češki shod proti alkoholu (prvi je bil l. 1906. v Brnu) in sicer v dvorani »Plodnove bursy« v Pragi. Vodilna misel shoda je tema: »Alkoholizem in šola«. Na shodu bodo o tem predmetu govorili vseučiliški profesorji glede na higijeno, pedagogiko in sociologijo. Predavati so objubili tudi razni zdravniki in učitelji, ki se že dalj časa pečajo z vprašanjem alkoholizma, tako da bodo razprave na shodu prav poučne in zanimive.

— **V obrambo pred kužnimi boleznimi.** Pred kratkem smo poročali o kmetiču, ki je izgubil troje svojih otrok za davico, ker ni vedel, da imamo v cepivu izvrstno in uspešno sredstvo proti difteriji, in ker žalibog tudi ni poklical zdravnika. Danes se imamo baviti z drugo nalezljivo boleznijo, škrlatico, to pa radi neverjet-

nega slučaja, ki se je pred kratkim pripetil. Mati, ki jo je zdravnik opozoril, da je njen otrok zbolel za škrlatico, pustila je k otroku več obiskovalcev z otroki. Obiskovalci si pač niso bili v svesti, da so se njih otroci pri tej priliki lahko navzeli smrtonosnih kali, od strani matere bolnega otroka bila pa je naravnost kaznjiva lahkomišljenost, da ni obiskovalce opozorila na značaj bolezni in preprečila poset. Novi zakon o kužnih boleznih predlaga za take slučaje kazensko postopanje! Naglašajmo naj torej, da škrlatica ni le ena najbolj nevarnih, temveč tudi ena najnalezljivih bolezni. Nalezljivost traja skoraj šest tednov in je povsem enaka, naj se gre za lahak ali težek slučaj. V lahkih slučajih pojavljata se izpahel in vročica le nekaj ur ali dni, nalezljivost pa je jako huda in provzroči lahko škrlatico, prenešana na drugega otroka, pri tem lahko najtežji smrtonosni slučaj. Bodimo torej pri škrlatici skrajno previdni. Nikjer ni strogo izpolnjevanje zdravniških in oblastvenih predpisov tako zelo dolžnost vesti, kakor ravno pri kužnih boleznih. — Za škrlatico obolelega treba je strogo izolirati. Če ga ne moremo oddati v bolnišnico, nastanimo ga v sobi, ki je od ostalega stanovanja popolnoma ločena. Kdor streže za škrlatico obolelemu, ne sme neposredno občeati z ostalo rodbino. Zdravniki, ki nevarnost pač najbolje poznajo, delajo vedno tako, da obiščejo za škrlatico obolele kot zadnje izmed vseh pacientov in se nato natančno razkužijo. Tako velika je nevarnost, da prenesejo bolezen v lastno ali kako drugo rodbino.

Kdo je najhujši škodljivec ljudstva?

»Reichspost« je razpisala nagrade za najboljše odgovore na gornje vprašanje. Pripelo je 1142 odgovorov. Nagrade so priznali sledečim odgovorom in sicer: 1. »Najhujši sovražnik ljudstva je podkupljivi, brezvestni, nenravni židovski tisk, ker je isti v prvi vrsti kriv, da obstoje ostali ljudski sovražniki; kajti ne le, da pospešuje njih sramotno počenjanje, ampak slepi in mami tudi ubogo ljudstvo, da teh sovražnikov in njihovega zločinskega delovanja ne zapazi.« 2. »Brezvestni učitelj, ki z besedo in vzgledom ponižuje v otroških srcih vero, je najhujši sovražnik ljudstva. Vzemite delavstvu Boga, in vzeli ste mu vse. S čim mu nadomestite to izgubo?« 3. »Največji ljudski sovražnik je alkohol. On vodi ljudi od strasti popijanja do delomrznje in potem do uboštva in nezadovoljnosti. On napravi iz ljudi gospodarsko nesposobna bitja brez volje in odporne moči ter povzroči njih npravno, duševno in telesno propast.«

Tržne vesti.

Dne 28. marca 1908.

Tudi na budimpeški borzi je zapihal vendarle drugi veter in je na Ogrskem sedaj ugodno vreme ne le za poljedelce in njih setve, ampak tudi za budimpeške borzjance, ki ne morejo več vzdržati visokih kurzov, ampak so morali zadnji čas precej odnehati. In sedaj je začela padati tudi aprilska pšenica, ker se boje, da bo lepo pomladansko vreme splašilo prevzemnike aprilskega blaga. Aprilska pšenica je notirala v decembru K 13-45 in včeraj pa 11-50 in je tedaj od decembra sem izgubila skoraj dve kroni pri 50 kg. V oktoberskem kurzu je razlika istotako velika. Padajo pa tudi kurzi drugih cerejalij ne le terminsko, ampak tudi promptno blago. Konzum kupi le toliko, kolikor neizogibno potrebuje in so ponudbe brez zanimanja. Navadno je pomladansko solnce izvabilo zrnje iz zaloga producenta in drugih lastnikov. V ti kampanji so še bolj pridrževali blago in so spekulirali na položaj nove setve in na pomanjkanje blaga. Ali letos ni zmanjkale dosedaj blaga, konzum se je jako skrčil in setve stoje dobro, vendar dosedaj še niso postali ponudniki številnejši.

Akoravno so razmere postale ugodne vendar bo spekulacija skrbela za večje izpremembe na terminskem trgu, ker se bo opirala na vse mogoče in nemogoče. Kakor zgoraj omenjeno, je konzum popolnoma izgubil veselje do nakupa in vsled tega tudi ponudniki ne ponujajo, ker ni uspeha

Moka deli usodo s pšenico, ker tudi moka ne gre in se konzum omejuje le na neobhodno potrebno. Fina moka je brez vsakega zanimanja, medtem ko srednje in zadnje številke boljše gredo. Ržena moka je brez prometa. Otrobi nespremenjeni.

Špirit. Konzum je poveljen, rafiniran špirit zahteva za prompt K 149— basis Praga, za dobavo do avgusta nekoliko višje. Ako ne bo prinesel nameravani višji davek izpremembe, lahko računamo na jesen z nižjimi cenami, kakor se kaže. Proizvajalci so špirit potisnili na neopravičeno visoko stopinjo, v tem početju jih

se seveda tudi podpirala slaba letina sliv in krompirja. Ako bo tedaj letošnja letina ugodna, nam lahko prinese do 20 kron nižje cene.

Finančni minister je naznanil, da namerava vlada zvišati davek na žganje za 50 kron, tako da bi znašal davek za kontingentiran špirit K 140—, za ekskontingentiran K 164— na hl. Kontingent iznaša sedaj 1.017.000 hl in konzum je to množino vedno prekoračil. Novi davek bo začetkom gotovo zmanjšal konzum in sam minister računi, da mu ta davek izpočetka ne bo nesel cele svote povišanja, torej 50 milijonov kron, ampak le približno 35 do 40 milijonov. Liter navadnega žganja bi se vsled novega davka podražil za 12 h. Kako bo to vplivalo na pivce, se ne more reči, ali tudi zvišanje davka v letu 1888., ko je davek poskočil od približno 12 kron na 70, oziroma na 90 kron in ponovno zvišanje v letu 1899. za 20 kron, ni zmanjšalo veselja do alkohola, ampak se je pilo prej ko slej. Donesek višjega davka hoče vlada deloma porabiti za saniranje deželnih financ.

Ob enem z zvišanjem davka hoče vlada razdeliti kontingent. Od 1.817.000 hl je pripadalo sedaj poljedelskim žgalnicam 865.000 hl, obrtnim žgalnicam pa 152.000 hektolitrov. Do sedaj se je razdelil kontingent vsako četrto leto, sedaj ga pa hoče vlada kar za deset let razdeliti, ker ima vedno velike sitnosti z razdelitvijo.

Gospodarstvo.

Dolenjski cviček v Ameriki. Da spoznajo tudi v drugih državah, s kakimi vini da razpolaga sedaj kranjska dežela in da se vinska kupčija z našimi vini čim mogoče razširi in povzdigne, stopil je deželni vinarski komisar za Kranjsko, gospod Fr. Gombač, z gospodom P. v New Yorku v dogovor in temu se je posrečilo, dobiti tam veliko tvrdko, ki je bila pripravljena oričiti poskušnjo tudi s kranjskimi vini. Koj po došlem naročilu odposlal je gosp. Gombač, kakor se je izrečno zahtevalo, en sod 330 l. dolenjskega lansko-jesenskega cvička iz Trške gore nad Krškimi. Vino je bilo odposlano sredi decembra čez Hamburg v New York, kamor je dospelo to vino že popilo, poroča g. P. nastopno: Čeravno je bilo vino toliko časa (41 dni) šele proti koncu januarja. Sedaj, ko se je na potu in ekspedirano v najhujšem mrazu, (v tistem času so bili namreč v New Yorku veliki zameti in povsod v severnih krajih čez 12° mraza), je dospelo sem v izbornu dobrem stanu, in le prav dobri poznavatelj vina je spoznal, da je nekoliko trpelo vsled mraza. Ta dolenjski cviček je bil prvi, ki se je v sodih sem importiral in ki se je v tukajšnjih restavracijah in javnih prostorih prodajal. Prodajalo se ga je v steklenicah z etiketo »Cviček, Gombač, Krško-Gurkfeld«, po 2 K steklenico. Kdor koli ga je pokusil, ga je hvalil. Bilo je izborno, čeravno se ga je točilo že 10. dan po prihodu. Kupili in pili so ga razni Slovenci in Slovaki, Poljaki, Nemci in podkuzul Schwegel, ter so ga vsi pohvalili. Tudi Amerikanci so se izrazili o njem prav pohvalno ter ga karakterizirali kot »dry«, kar pomeni toliko kot suho vino, in to vsled tega, ker čuti človek po njem, če ga pije, spet sušo v ustih, in je spet žejen. Imeli smo prav veselo večere, odkar je prišel »Cviček« sem. Na veselici sv. Frančiška (društvo) in v restavrantu »Maxim«, se ga je največ popilo. Sedaj imamo stanke in družbinske večere, imenovane »Cviček-Abende« in celo dopisnice dobivam »mit Cviček-Gruss«. Dotična tvrdka naroča in želi dobiti čimprej še 10 hektolitrov takega cvička, da se ga najprej povsod spozna in potem ga namerava importirati v velikih množinah. Vse bi šlo dobro, le previsoka colnina na avstrijska vina dela precejšnje težave, ker se vino znatno podraži. Zato pa se tu prodajajo le ogrska vina, ker Ogrji uživajo veliko vladno podporo. — Tako naš rojak iz New Yorka. — Dobro znamenje je za dolenjski cviček, da je dolgo pot po železnicah in po morju tako dobro prešel. Pri prihodnji pošiljavi se odpošljejo tudi vipavska vina za poskušnjo. —

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh gostilnah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

Členec

s primerno žolsko izobrazbo se sprejme v trgovino v mešanem blagom pri Ivanu Vahčić v Cerkljah pri Krškem. 773 5-1

Novo! Petero Marijinih pesmi

zložil Iv. Pišlar, op. 1.
Dobit se v Katoliški bukvarni v Ljubljani in pri skadatelju v Hrušici, pošta Podgrad (Istra).

Lekarna pri „zlatem orlu“ kemika Mr. Ph. Mardetschlagerja v Ljubljani

priporoča svoja domača zdravila:
1. Dunajske želodčne kapljice znane za boleznj v želodcu in trebuhu ter odganjajo vetrove. 1 stekl. 20 vin., 6 stekl. 1 K.
2. Odvajalne kroglice (posrebrene) čistijo želodec, črevesa in kri. 1 škatljica 70 vin. 751 6-2
3. Železnate kroglice s čokolado prevlečene, tvorijo kri in zrepijo.
4. China železnata Malaga (španjsko vino), najboljše za tvoritev krvi in tek vzbujajoče. 1 stekl. 3 K.
Po povzetju pošlje le „orlova“ lekarna v Ljubljani, Jurčičev trg.

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj v trajno delo FRANC VIDMAR, krojač, Železniki, Gorenjsko. 753 3-2

Razpisuje se služba 758 3-2

občinskega sluge občine Stari trg pri Ložu

s prostim stanovanjem in letno plačo po dogovoru.

Oglasi naj se pošiljajo do 20. aprila na županstvo Stari trg pri Ložu.

Stara, še dobro ohranjena 760 3-2

hišna oprava

se kupi. Poizve se v prodajalni, Štritarjeve ulice šte. 3.

Gospodičina

ki je posebno izurjena v pisanju na stroj in ima lepo pisavo, se sprejme takoj v odvetniško pisarno dr. Poček, Ljubljana. 764 2-2

Stara prodajalniška oprava

se kupi. — Naslov pove upravništvo „Slovenca“. 763 2-2

Panorama international

762 Pod Trančo 2. 1 1

Razstavljeno od nedelje 29. marca do všt. sobote 4. aprila 1908:

Potovanje po severu do Spicbergov

s Hamburg-Amerika-črto.

Sprejmo se za takojšnji nastop

= kleparski, ključavničarski in mizararski pomočniki

pri izdelovalnici domačega orodja v Višnji gori. 750 2-2

Hiša na Bledu

se proda iz proste roke na zelo ugodnem mestu, pripravna za kako obrt, v bližini farne cerkve, četrte ure od novega kolo dvora. Hiša obstoji iz 8 sob, 2 kuhinj, 2 kletij, 1 orala vrta. Dá se tudi v najem.

Več se izve pri Antonu Slivniku na Rečici št. 54.

Veleposestvo

v Stari vasi pri Vidmu na Štajerskem, blizu Krškega, obstoječe iz petero hiš, obširnimi vrta, veliko travnikov, njiv in hoste, poleg več obširnih vinogradov z novimi sadeži in zidanicami, vse v prav dobrem stanu, se bode na drobno in tudi na željo kupca več skupaj prodalo.

Razprodaja se prične 31. sučoa 1908 in tako naprej do popolne razprodaje.

733 2-2 Anton Mausar, veleposestnik.

Singerjevi šivalni stroji

kupujejo naj se le v naših trgovinah, ki se poznajo po tem znaku. 693 4

Ne dajte se zapeljati po reklamah, ki ima edini namen, prodati že rabljene stroje ali take drugih tvrdk, zlorabeče ime Singer, kajti naših šivalnih strojev ne oddajamo prekupovalcem, marveč jih obširno naravnost prodajamo.

Singer Co., akc. družba za šiv. stroje Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 4.

Služba organista in cerkvenika

745 3-2

se razpisuje v Túncah pri Kamniku. Nastop o sv. Jurju. Plača se bo zboljšala na 600 K ali še več. Prednost ima rokodelec.

V Ameriko in Kanado najzložnejša, najcenejša in najvarnejša vožnja s Cunard Line

641 4 Bližnji odhod:

iz Trsta: Slavonija 31. marca, Panonija 14. aprila, Carpatija 28. aprila.

iz Liverpoola: Lusitania 4/4, 25/4, in 16/5, Mauretania 11/4, 2/5 in 23/5.

Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odiasok, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Izvolite pisati po vzorcu!

Modno blago

volneno in perilno, za dame in gospode, platno, damast, prti, brisače, blago za srajce, celo platno ali bombaževina, stalno barvni cefir prekrasnih modnih vzorcev za srajce, obleke itd., itd. le zjamčene kakovosti priporoča izvozna trgovina lanenega in modnega blaga

V. J. Havliček in brat v Poděbradích, Češko.

Mnogo priznalic. Naročila v ceni nad 15 K pošiljamo poštne prosto. Zavoj 40 m perilnih ostankov proti vpslatvi 18 K 528 20-5

Razpis.

Za preložitev deželne ceste Litija-Pijuska med Šmartinom in Litijo na 20.700 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 15. aprila t. l. ob 12. uri opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z nadpisom: „Ponudba za prevzetje gradbe deželne ceste med Šmartinom in Litijo“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5 % stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri okrajnem cestnem odboru v Litiji.

Ljubljana, dne 23. marca 1908.

Od deželnega odbora kranjskega.

761 3-1

Revma

Nevalgije, kožne bolezni in rane, chron. Morbus Brightii

Protin!

ohromelosti in pri različnih ženskih boleznih

Ischias

Nedosežni zdravilstveni vspehi

Krapina-Toplice

termalno zdravilišče vspešno zdravi s thermal. pitno vodo Hrvatsko (hrvatska Švica).

Priznana od avtoritet, najmočnejše, najzdravilnejše in najbolje učinkujoče termalno zdravilno kopalnišče 38 do 44° C, z največjim termalno-kopalnim bazenom v Evropi. 765 20-1

Zdravilišče s stanovanji, najpopolnejši higieniški komfort. Izboren restavrant in kavarna. Cene zmerne; čitalnice in konverz. dvorane. Dvigalo, pokrito sprehajališče. Krasni parki. Lepa žup. cerkev. Stalna zdraviliška godba. Igrišča, razvedrila itd. Avtomobili.

Vedni prtok in odtok 3800 lit. v minuti. Posebne marmor. kadne kopeli in tuši Sudarji (potilnice) edni te vrste. Otvorjeno od 1. aprila do konca novembra. Znižane cene do 1. junija in od 1. sept. Kopal. zdravnik dr. Ed. Mai. Klin. masaža, zdravilna gimnastika, elektriciteta.

Prospekte in pojasnila daje kopalniško ravnatelj. Krapina-Toplice na Hrvatskem.

Od postaje „Rogaške“ lokalne želez. Grobelno-Rogatec, odcepek (Dunaj-Trst) 2 uri. Postaja Zabok-Krapina-Toplice (Čakurn-Zagreb) 1 uro. Obeh postajah poštne in zasebni vozovi. Zasebni avtomobili. Naročila pri kopal. ravnateljstvu na postaji Zabok-Krapina-Toplice, Rogatec in Poljane.

V Angleškem skladišču oblek

se radi pomanjkanja prostora in vsakdanjega dohoda svežega blaga prodaja najmodernejša in najfinejša konfekcija za dame, gospode, deklice, dečke in otroke že sedaj za lastno ceno.

O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg 5.

Državni zbor.

Proračunski odsek rešil postavko visoke šole.

V včerajšnji seji proračunskega odseka so rešili postavko visoke šole. Glasovanje je izpadlo v smislu kompromisni pogajanj z vlado. Klofačeva resolucija, da naj se ustanovi češko vseučilišče v Brnu, je bila odklonjena s 24 proti 16 glasovom. Za Klofačev predlog je glasovalo 16 slovenskih poslancev, proti pa 24 poslancev, in sicer socialni demokrati, nemški svobodomislci, Poljaki, krščanski socialci in Vsenemci. Sprejete so pa bile sledeče resolucije: dr. Koroščeva o preiskavah predpogojev za ustanovitev novih vseučilišč in sredstev zanje, nadalje so bili odobreni poročevalčevi predlogi o izpopolnitvi mladine, poslanca dr. Sylvestra o ustanovitvi nemškega vseučilišča na Moravskem, poslanca Začka o ustanovitvi češkega vseučilišča na Moravskem, poslanca Concija o ustanovitvi pravosodne fakultete z italijanskim učnim jezikom in več manj važnih resolucij.

Obrtni odsek.

Obrtni odsek je imel v petek sejo. Na dnevnem redu sta bila predloga poslancev Kulpa in Wohlmeierja v varstvo stavbenikov. Na predlog poslanca Erba je bil izvoljen pododsek, ki naj do prihodnje seje izdela poročilo in predloži odseku. V razpravi se je oglašil tudi poslanec Gostinčar, ki je povdarjal potrebo, da se ne ovira stavbeni kredit, s katerim je omogočeno živahno stavbeno delovanje. Varovati se mora poleg obrtnika tudi delavca, da ne izgubi svojega zaslužka.

Več govornikov se je pečalo nato s tem vprašanjem in je tudi sekcijski načelnik Busek povdarjal, da se ne sme delati preveč ovir kreditu, ker bi se s tem ovirala tudi stavbena obrt. — Prihodnja seja obrtnega odseka bo v petek, 3. aprila.

Rusini.

Pogajanja med Rusini, vlado in Poljaki so povzročila, da Rusini niso stavili nobene resolucije glede na visoke šole. Obljubili so jim dve stolici na lvovskem vseučilišču.

Wahrmundova zadeva.

Svobodomislne stranke sodijo, da ni pričakovati glede na Wahrmundovo zadevo nadaljnjih posledic. Tudi krščanski socialci ne nameravajo nastopati.

Vladne predloge.

Vlada je predložila zbornici zakonski načrt o izpopolnitvi postave glede na nezgode in na bolniško zavarovanje. Nadalje je predložila načrt o postavi glede na zobozdravnike in pa zobozdravniške tehnike.

HRVAŠKA.

Ban Rauch.

V sredo in četrtek je ban Rauch konferiral z različnimi ogrskimi ministri o vprašanjih, ki se tičejo Hrvaške, mej drugim tudi z ministrom za notranje stvari, grofom Julijem Andrassyjem in državnim tajnikom Sztterenyjem. V sredo popoldne se je odpeljal na Dunaj, da se vdeleži zaprisega dr. Rakodczaya kot predsednika stola sedmorice. Tudi minister za Hrvaško, Geza pl. Josipovič se je istodobno podal na Dunaj.

Ban Rauch se je imel včeraj vrniti z Dunaja na svoje posestvo v Martijanec. Ni res, da bi bil ban Rauch zaprosil vladarja za avdienco, kajti cesar ob petkih sploh nikogar ne sprejema v avdienco. Ban je po konferenci z zunanjim ministrom izjavil nekemu časnikarju, da njegova navzočnost na Dunaju ni v zvezi z imenovanjem hrvaških škofov. Glede razmer na Hrvaškem je rekel, da je razburjen le Zagreb, po deželi pa vlada mir, ki se ne poruši, ako ne bo koalicijska agitacija v tem smislu. On se strogo drži zakonov, tako tudi glede odprave kolportaje. Uradništvo je z njim zadovoljno; nezadovoljnost je le pobožna želja koalicijske. Sabor je bil odgojen, ker je predsednik Barčić rekel: »Ven tuji, dol nedostojni!« Glede avdijske pri kralju je rekel ban, da morda predloži vladarju manifest koalicijske.

Nov kandidat za bansko stolico.

V Zagrebu se govori, da postane ban, ne grof Pejačević, ampak slavonski veleposestnik grof Gustav Normann. Pejačević pač ne more sprejeti vlade, dokler obstoji razlog, zaradi katerega je odstopil, t. j. železničarska pragmatika.

Deželni zbor kranjski.

Včerajšnja seja ustavnega odseka.

Pri prvi včerajšnji seji ustavnega odseka, katere se je udeležil tudi deželni predsednik, se je ob navzočnosti vseh članov v splošnem razgovoru, ki so vanj segli zastopniki vseh strank, doseglo, da se jutrišnji seji deželnega zbora predloži načrt zakona, ki se ž njim ustavni odsek izreče v permanentci. Podrobna vprašanja se še niso razpravljala, pač pa se je v splošnih potezah sprejela podlaga, ki se bo na nji odsek dalje posvetoval. Soglasno se je izvolil za poročevalca v odseku dr. Šusteršič. Po dosedanjih razpravah se sme zaresno upati, da bo odsek do prihodnjega zasedanja deželnega zbora meseca junija l. l. volivno reformo sporazumno z vsemi strankami izdelal. Odsek je izrazil željo, naj se deželni zbor ne zaključí, marveč le odloži.

Današnja seja deželnega zbora.

Današnja seja je imela zopet tričetrturno zamudo. Deželni glavar je otvoril sejo šele ob 3/4 na 12. uro.

Proti zapisniku ni bilo nobenega ugovora.

Na predlog dr. Šusteršiča se poročilo deželnega odbora o izvršenih volitvah za kranjski deželni zbor zopet odloži.

Poročilo ustavnega odseka.

K tej točki pravi dr. Šusteršič, da odsek ni mogel dati o pravem času svojega poročila v tisk. Ako ni ugovora, poda ustmeno poročilo.

Ugovora ni.

Dr. Šusteršič poroča: Ustavni odsek še ni bil vstanu skleniti že volivne preosnove, kar je naravno, ker tako važen zakon, ki sega globoko v politične razmere, se ne more skleniti v eni uri. Ustavni odsek hoče nadaljevati delo tudi potem, ko bo danes deželni zbor odgojen, zato odsek predlaga, da se proglasi permanentnim in da potem v prihodnjem zasedanju predloži zakonski načrt o volivni reformi. Že včeraj se je pokazalo, da je upati, da se med strankami doseže popolno sporazumljenje. Predlaga zakon o permanentci ustavnega odseka. Čita zakon, katerega zbornica brez debate soglasno sklene.

Nujni predlog dr. Kreka in tovarišev za slovensko trgovsko šolo.

Dr. Krek in tovariši so vložili naslednji nujni predlog:

Deželni zbor skleni:

1. Ustanovi se v Ljubljani dvorazredna slovenska trgovska šola z nadaljevalnimi oziroma specialnimi tečaji.
2. Deželnemu zboru se naroča, da v prihodnjem zasedanju stavi svoje tozadevne predloge in sploh stori vse pripravljalne korake, osobito tudi radi državne subvencije v to svrhu, da se ta trgovska šola otvori kakor hitro mogoče.

3. Za omenjene priprave se dovoli deželnemu odboru kredit 6000 K iz deželnih sredstev.

V Ljubljani, 29. marca 1908.

Podpisali so predlog vsi poslanci vseh treh strank.

Dr. Krek utemeljuje nujnost: 17. julija 1901. se je v sporazumljenju z vsemi glasovi z izrečnim odobravanjem veleposestnikov, torej soglasno, na predlog finanč. odseka deželnemu odboru naročilo, da v bodočem zasedanju poroča o ustanovitvi trgovske šole v Ljubljani. Današnji nujni predlog je sicer nekoliko različen od takratnega. Takrat se je mislilo na ustanovitev višje trgovske šole, ki naj bi bila dvojezična. Moj predlog pa hoče, da se ustanovi slovenska trgovska šola in sicer dvorazredna, ta posebni tip, ki se je v Avstriji od l. 1888 lepo razvil po različnih deželah. Razlika je tudi ta, da hoče moj predlog, naj bi se taka šola kolikor mogoče kmalu ustanovila, zato daje predlog moj že konkretne predloge, dočim se je l. 1901 nasvet fin. odseka pečal le s pripravljalnimi nasveti.

Za trgovsko šolstvo je naša osrednja vlada od l. 1888 pokazala veliko vnemo in imamo o tem v državnem proračunu veliko svoto, od katere pa naša kranjska dežela ne dobi beliča, kakor da bi naša dežela ne potrebovala take izobrazbe.

Govornik obširno razlaga ustroj takih šol, ki že drugod jako uspešno delujejo in so pod nadzorstvom ministrstva in dež. vlade, za administrativne in finančne zadeve se izvoli poseben kuratorij, sprejemajo se gojenci, ki so izstopili iz ljudske šole in so sposobni. Za srednješolce se napravi enoletni kurz, ustanove se kurzi za praktične trgovce itd. Ako bo šola imela dobro vodstvo, skrben kuratorij, bo mogoče za vse take potrebe poskrbeti. Pri vseh interesiranih krogih naj bi našlo topel odziv tudi to, da bi se pri tej šoli ustanovi-

vil kurz za zadrugištvo. Potreba za tako šolo je dana. Zadrugištvo potrebuje pred vsem izobraženih voditeljev, sicer zadrugištvo zvedeni in naj se ustanavljajo zadrugi od katerekoli strani. Diference, ki se pri trgovskem šolstvu pojavljajo, ali bodi šola akademija ali samo dvorazredna, so postranskega pomena. Obe šoli sta v eni vrsti, obe imata namen izobraziti praktične trgovce. Potreba takih šol se more meriti le po potrebi v življenju, praksa bo zahtevala vedno več, v prvi vrsti pa potrebujemo praktičnih trgovcev, ne za velike trgovine, ker jih nimamo, mapak za sedanje praktično življenje v domovini. Potreba višje trgovske šole ne sme stopiti z dnevnega reda. Ustanoviti jo moramo takoj, ko jo bomo potrebovali. Nikar pa ustanavljati šol, v katerih bi se vzgajale osebe, ki bi si potem morale kruha iskati le v tujini. Skupno polje bomo našli, videli bomo, da interesi agrarcev ne smejo uničevati drugih slojev. Veliko gesel, ki se sedaj pojavljajo v javnosti, sloni le na neznanju, tako n. pr. razlika med producenti in konsument. Ni res, da bi bil kmet samo producent, tudi konsument je. Za mnogo stvari izdajajo kmetje. (Dr. Tavčar govorniku, ki ima rožico na suknji: Samo za rožice ne! Veselost.) Trgovska izobrazba mora postati last najširših slojev. Vsak gospodar bi moral biti trgovsko izobražen. To stvori tudi umevanja, v kaki zvezi je stanovska potreba s politiko. Izobrazbe je pred vsem treba. Tudi za kmeta se bližajo boljše časi, ako mu trgovina odpre vire, da lažje in boljše proda. Prosi za soglasnost, ker to bo najbolj uplivalo, da bo lahko šola otvoriti že jeseni.

Razvije se debata. Poslanec Lenarčič pravi, da doslej deželni odbor ni mogel poročati o l. 1901 sprejetem naročilu, sedaj pa ima deželni odbor že podatke in lahko poroča, če se mu to naroči. Govornik je mnenja, da je treba visoke izobrazbe in navadna trgovska šola tega ne daje. Potreba tudi pri nas hoče samostojno mislečih ljudi, ki morejo vse posle izborno voditi, manjka nam ljudi za samostojno korespondenco.

V imenu svoje stranke izjavlja: Vprašanje glede višje trgovske šole je danes tako nujno, kot je bilo, vendar pa se prilagodi predlogu, ker ne smemo zamuditi niti trenutka, da dobimo od vlade primerne podpore. Govornik želi, naj bi se pri šoli uvedel tudi vzorni komptoir, v katerem naj se še bolj izvežbajo praktični ljudje.

Dr. Eger pravi, da bodo veleposestniki glasovali za nujnost in pa tudi za v meritornem oziru, ker zadošča taka šola sedanjim potrebam slovenskega ljudstva, želi pa štipendije za nemške, kočevske gojence, ki obiskujejo Mahrovo šolo in sicer naj bi bile štipendije primerne številu nemških gojencev.

Zgoraj omenjeni predlogi so bili nato soglasno v nujnosti in v meritornem oziru sprejeti, kar so poslanci S. L. S. s ploskanjem pozdravili.

Predno je sejo zaključil, se je g. dež. glavar v laskavih besedah spominjal bivšega deželnega glavarja Otona pl. Detela. Deželni predsednik baron Schwarz pravi, da se je za trenutek doseglo, kar je bilo za sedaj mogoče in odgodi v imenu Nj. Veličanstva zasedanje.

Poslanci so se razšli v najboljšem razpoloženju. Padlo je tudi nekaj dobrih dovtipov. Naposled se je dr. Krek pokazal kavalirja in je dvorljivo pripel na dr. Tavčarjeva prsa rdečo svojo rožico ter tako pokazal, da razume S. L. S. ne le bridke resnosti, ampak tudi dobrih šal in vrača ljubeznivost z ljubeznivostjo.

+ Štrajk časnikarjev v kranjskem deželnem zboru? Za časnikarje se je v dež. zboru kranjskem določila »loža«, ki je pa najbolj podobna kurniku. Iz tega kurnika se sploh noben deželni poslanec ne vidi, čujejo se pa vanj samo posamezni glasovi, nobenega celega stavka. Poleg tega ni v tem kurniku za zastopnike časnikarstva dovolj prostora. Sedeže imajo samo trije dnevniki, zastopniki ostalega domačega časopisja ne morejo imeti sedežev. O tem, da bi v ta kurnik mogel priti časih kak zastopnik večjih tujih listov, se še govori ne more. Za časnikarje je tak položaj nezdržljiv. Večjim debatam bi iz tega galejskega kurnika nikakor ne mogli slediti. Časnikarji so torej včeraj na galeriji imeli svoja »kompromisna pogajanja« in sklenili: Deželnemu odboru zastopniki vseh tukajšnjih časnikov pošljejo vlogo, v kateri zahtevajo primerno ograjeni prostor v dvorani. Lahko se v dvorani ob stranskem zidu napravi tudi primerna časnikarska galerija na vzvišenem prostoru. V ta prostor naj bi imeli vstop samo časnikarji. Ako se tej upravičenosti želijo časnikarje ne ustreže, izostanejo od prihodnje seje deželnega zbora vsi časnikarji.

Dnevne novice.

+ Vseučiliško vprašanje. Več ko teden dni je ministrski predsednik baron Beck posredoval med različnimi strankami, da doseže kompromis v vseučiliškem vprašanju ter prepere mogočo parlamentarno krizo. Razmere so bile zadnja dva dneva jako napete, ker so se nemški poslanci protivili glasovati za češko resolucijo, ki zahteva drugo češko vseučilišče na Moravskem. Vsled tega so tudi češki poslanci sklenili, da ne glasujejo za resolucijo, ki zahteva nemško univerzo na Moravskem. Nevarnost je bila torej, da ste odklonjeni obe resoluciji, kar bi povzročilo polom. Češki poslanci so zapretili baronu Becku, da odstopita oba češka ministra, ako bo odklonjena češka resolucija. Razpor med Rusini in Poljaki zaradi rusinske univerze je za sedaj poravnal. Za slovensko univerzo je poslanec dr. Korošec predlagal resolucijo, katero je v četrtek obširneje zagovarjal tudi poslanec dr. Žitnik. Italijani zahtevajo od vlade, naj čimprej ustanovi italijansko pravno fakulteto, pa ne imenujejo nobenega kraja. Gotovo pa je, da dobe Italijani pravno fakulteto na dunajski univerzi. Kakor se nam poroča z Dunaja, so poslanci in vlada z največjo radovednostjo čakali na izid glasovanja. Včeraj ob 10. uri dopoldne je bilo oglašeni še okoli 30 govornikov, ki pa so se večinoma črtali. Po kratkih opazkah poročevalca dr. Bilinskega se je ob 6. uri zvečer pričelo glasovanje. Navzočih pa je bilo komaj 10 poslancev in niti ti niso glasovali za postavke osrednjega vodstva. Tudi slovenska poslanca dr. Korošec in dr. Žitnik sta se odtegnila glasovanju. Navzlic temu je izjavil odsekov načelnik dr. Chiari, da je odsek odobril proračun. Živahnije pa je bilo v odseku, ko se je pričelo glasovanje o različnih resolucijah. V dvorano so privreli vsi poslanci, ki so bili slučajno v zbornici. Prve štiri resolucije so obveljale brez ugovora. Prva zahteva, da se tretjina dež. šolskih nadzornikov pomakne v peti plačilni razred, drugi pa dobe doklade po 1500 kron. Druga resolucija naroča vladi, da uređi službene razmere in plače okr. šolskih nadzornikov. Tretja in četrta zahtevata večje število konceptnih uradnikov v osrednji statistični komisiji ter uravnave plač. Dalje je predlagal poslanec dr. Sylvestar, naj vlada čimprej ustanovi nemško univerzo na Moravskem. Ta resolucija je obveljala z večino glasov, kakor tudi resolucija Začkova za češko univerzo na Moravskem. Concijeva za italijansko fakulteto in Koroščeva za slovensko. Glasovanje po imenih se je vršilo o resoluciji Klofačevi, ki izrečno zahteva češko univerzo v Brnu. Ta resolucija je bila odklonjena s 24 glasovi proti 16. S tem se je polegel vihar, ki je naznanjal krizo. Bilo je več strahu in razburjenosti, nego je bilo potreba.

+ Zahrbtno intrigantstvo v narodno-napredni stranki postaja že naravnost nezno. »Naš List« si je stavil nalogo, da razdere kompromisna pogajanja, ki se vrše med strankami za volivno reformo. Zli duh naše javnosti, duh neodkritosrčnosti in zahrbtne intrige, izkuša zastrupiti zadnjo sled zdravega razuma v liberalni stranki. »Naš List« laže, da so se pogajanja strank glede volivne reforme povsem izjalovila, in vendar je res, da je ravnokar ustavni odsek začel delovati po skupnem soglasnem sklepu vseh treh strank. V petek so vse tri stranke kot en mož glasovale za nujnost volivne reforme, v soboto zjutraj pa nam »Naš List« poroča, da so se pogajanja razbila. Hkrati pogreva nesramno laž, da Slovenska Ljudska Stranka odklanja splošno in enako volivno pravico ter da zagovarja staro krivico veleposestniške kurije. To si upa trditi ta list isti hip, ko je dr. Šusteršič zopet očitno in javno pred celo zbornico povedal, da stoji S. L. S. prej ko slej na neomajnem stališču splošne in enake volivne pravice! Namen »Našega Lista« je očividni: On hoče na vsak način preperečiti vsako sporazumljenje med strankami in zato dela z lažmi in se ne sramuje časnikarske lopovščine, ki jo mora obsojati vsak pameten človek tudi v liberalni stranki v tem trenutku. S. L. S. je pripravljena se z vsakim poštenim človekom pošteno razgovarjati. Liberalna stranka pa mora v svoji sredi zatreti take strupene intrigante, ki delajo brezvestno na uničenje vsake skupnosti. »Brusimo orožje!« hujska »Naš List«, da nas najde usodni hip pripravljene! Ta hip, ko deželni poslanci liberalne stranke v deželnem zboru soglasno nastopajo za kompromis, pa liberalno časnikarstvo hujska, da naj brusijo orožje in razdero vse dogovore. To je res lopovsko, in ako liberalna stranka takim elementom v svoji sredi ust-

ne zamaši, tedaj bo seveda tudi morala nositi vse posledice!

— Odgovor deželnega glavarja k pozdrayu predgrajskih deklet pri Starem trgu pri Kočevju:

Imam psovali so: star je že sedemdeset, odgovor prispel je pozdrav deklet. Za moje srce pomladanski cvet evbrijem polno brsti mi želja in nad -oz za Belokrajino čutim se mlad -ilicima cvetela in z njo Predgrad!

Pozor somišljeniki! Vse one gospode, do katerih smo se že obrnili v zadnji agitacije za naše vžgalice, prosimo, da takoj blagovolijo v svojem kraju potrditi preskrbeti. Prosimo tudi odbore vseh naših društev in sploh vse svoje vplivne somišljenike, da vsak po svoji moči skrbi za takojšnjo razširjenje naših vžgalic po Kranjskem, Štajerskem, Korškem in Primorskem! Odbor »Slov. kršč. slov. zveza«.

Imenovanje v deželni službi. Bivši deželni odbor kranjski je imenoval rač. oficijala II. razreda gosp. Antona Bernika račun. oficijalom I. razreda; praktikanta gosp. Ivana Čošnikarja rač. oficijalom II. razreda ter volonterja gosp. J. Šetina praktikantom računovodstva.

Jubilejne smodke v frankfurtarskih ovitkih. Tobačna režija si je privoščila ob oesaletnjem jubileju nekaj, kar bo povzročilo v vseh slovenskih krogih skrajno obotročitev. Izdala je jubilejne smodke, a jih ovila v ovitkih frankfurtarskih barv. Če toni in vsake vseh škandalov, ne vem kaj bi bilo.

Volivna reforma za Trst. V sredo zvečer je imel deželni odbor sejo za volivno reformo plenarno sejo. Predsedoval je dr. Venezian. Razpravljalo se je o delobah glede priprav za volitve in volivnega postopanja. Izvolilo se je ožji odsek, sestavljen iz članov večine in manjšine, ki se bo bavil s politično-narodnim sporazumom, v kolikor se isti tiče volivne reforme.

Prva istrska razstava. V sredo je imel izvrševalni odbor za prireditve istrske razstave pod predsedstvom deželnega glavarja, dr. Rizzia, svojo sejo. Razstava bo v Kopru ter bo obsegala poljedelstvo, obrt in stare umetnosti. Čas, kdaj se razstava odpre, še ni določen.

V Opatiju sta prispela včeraj nadvojvoda Rainer in njegova soproga. Nastanila sta se v hotelu »Quisisana«. Visoka gosta ostaneta v Opatiju več tednov.

Seja mestnega zastopstva v Zagrebu se je vršila v četrtek. Na isti se je predstavil vrhovni načelnik, pl. Cuvaj, ki je zelo naglašal svoje nadzorne pravice, izjavil pa tudi, da ne bo krčil občinske avtonomije, ampak storil vse, kar zamore, v blagor Zagreba. — Predlog odbornika Kontaka za zvišanje števila redarstvenih stražnikov se je vrnil županstvu, da ga jasneje sestavi.

V uredništvu »Edinosti« imajo čas, da stikajo za grehi tiskarskega skrta in drugimi nezgodicami, ki jim je izpostavljen več ali manj vsak dnevnik. Naj bi gospodje rajše posvetili svoj zlati čas prevajanju brzajk, ki jih diči taka barbarska slovensčina, da bi brzajkavne žice popokale, če bi jih morale prenašati v »Edinostinih« originalih.

Občni zbor »Katoliškega šolskega društva« se je vršil na Dunaju 25. t. m. Članov ima društvo že 82.000 in sicer znaša prirastek od 1. januarja 1907. do zdaj 14.920 članov! Samo v enem letu (1907.) je nastalo 227 novih družnic. Vseh je zdaj 709. Na občnem zboru je bilo navzočih 1460 delegatov. Učnih in vzgojevalnih zavodov vzdržuje društvo 36, med temi eno učiteljsko v Lincu, na katerem je v IV. letniku 40 katoliških mladeničev, bodočih učiteljev. V Gradcu vzdržuje učiteljski konvikt za 80 gošencev, na Nižjem Avstrijskem več gospodinjstvih in kmečkih šol, na Dunaju prekrasno jubilejno ljudsko šolo na Wiednu. Na občnem zboru je govorilo več odličnih govornikov, ki so vsi povdajali ogromni napredek, ki ga je društvo v nekoliko letih napravilo. »Svobodna šola« izginja pred razcvitom katoliškega šolskega društva v praznen nič.

Tržaško ravnateljstvo državnih železnic ostane v Trstu, kakor poroča Deerschattovo glasilo. Poročilo, ki ga je objavil »Deutsches Tagblatt«, ni resnično.

Konferenca »Sodalitatis in honorem Sst. Cordis Jesu« za ljubljansko dekanijo bo dne 1. aprila 1908 ob 10. uri dopoldne v knezoškofijski palači.

Loški potok. C. kr. deželna vlada je s svojim odlokom z dne 5. srčca t. l., št. 5655 ukrenila, da se bo vršil semenj, ki je bil do sedaj vedno 1. aprila, v bodočo dne 4. aprila vsakega leta. Ta določba velja tudi že za tekočo leto, na kar si dovo-

lim opozoriti slavno občinstvo. Ivan Lavrič, župan.

— Sladkor. Z današnjim dnevom se sladkor podraži za 4 vinarje pri kg.

— Društvo za privabitev tujcev za občine Radovljica, Lesce, Begunje in okolice ima občni zbor dne 28. marca t. l., ob 6. uri zvečer v salonu Hudovernikove restavracije v Radovljici.

— Žrtev alkohola. Iz Borovnice se nam piše: V nedeljo zvečer je ponesrečila v vodi poleg tovarne g. Franc Švigeljina Marija Leban, doma iz Medmurja na Štajerskem. Skoraj gotovo je vzrok pijača, ker je bila ponesrečenka udana tej slabosti.

— Pivovarna na Gorenjskem. V Lescah zgradi pivovarno J. Zimmermann iz Ettingena na Bavarskem.

— Konkurz je proglašen nad trgovino Gustav Streiner, trgovca v Šmarjeti, okr. Mokronog.

— Premeščenje v želez. službi. Premeščen je g. Josip Obad, asistent drž. žel. z Bleda in imenovan postajenačelnikom v Kanfanaru v Istri. Nadalje je premeščen g. Šmuc, adjunkt drž. žel. in računodajalec z Jesenic k ravnateljstvu drž. železnic v Trstu.

— Plazove v Vratih pride opazovat 29. t. m. družba slovenskih planincev iz Trsta. Plazove v Vratih, ki drčijo s Triglavna in sosednjih strmin je lahko občudovati ob lepih solnčnih dneh od devetih zjutraj do ene popoldne od konca marca in še ves april.

— Vlomitec prijet. Dne 6. januarja t. l. bilo je vlmoljeno v tobakarno Ljudevita Fanjka v Jurišičevi ulici v Zagrebu ter ukradeno 100 kron gotovine, nekaj zlatnine in kolkov ter menic v vrednosti 1800 kron. Sredi februarja meseca je našel nekdo na stopnicah in zvonik stolne cerkve zavitek ukradenih menic in kolkov. Sedaj so dobili tudi vlomitec v osebi krojaškega pomočnika Frana Golubiča, rojenega leta 1884. v Zagrebu, pristojnega v Krško. Tudi ostale kolke in menice so našli pod nekim grmom na Vseučiliščnem trgu, kjer jih je bil Golubič zakopal.

— Jezik si je odgriznila. 30 let stara Ivana Škofic, hči gozdnega čuvaja v Rodici pri Kamniku si je v svoji zmedenosti odgriznila 4 cm jezika ter so jo morali odati v deželno blaznico na Studencu.

— Obstreli se je. Josip Žgajnar, 12 let star mesarijev sin na Karolinski zemlji št. 4, je pretekli praznik doma vzel v roko bratovo flobert-puško in sprožil ter se je, ne vedoč, da je nabasana, obstreli v dlan leve roke.

— Grofu Harrachu se zdravje zboljša.
— Češki »Sokoli« za Slovake. Prošle nedelje so priredila češka sokolska društva okolo 700 javnih shodov, na katerih se je govorilo o Slovakah in preganjanih, ki jih trpijo od Madžarov.

— Dr. Luegerjev pozdrav »Antisemit«. Dr. Lueger je poslal iz Lovrane uredniku »Antisemite« pismo, ki se glasi: »Vaše obvestilo, da nameravate v Hrvatski in Slavoniji širiti antisemitsko misel, me je prijetno iznenadilo. Pozdravljam Vaš sklep! Delajte vsestranski na to, da odstranite vsemogoči vpliv židovstva ter s tem priborite krščanskemu ljudstvu obeh veroizpovedeb mesto, ki mu pristojta. Želim Vašemu delu vso srečo!»

— Nova stolica na zagrebškem vseučilišču. V Zagrebu se ustanovi stolica za indoevropsko primerjevalno filologijo. Na novi stolici bo predaval redni ali izredni profesor.

— Umrl je c. kr. poštni ekspedijent in hišni posestnik g. Matija Žust.

— Otrok v ognju. Dne 24. marca okoli 12. ure dopoldan se je vnela obleka štiri-letne hčerke, konjskega hlapca, služkega na graščini »Krumperku«. Otrok je bil takoj ves v ognju in tako opečen, da je ponoči za opekline umrl.

— Osmrtnica Strossmayerjeva. Dne 8. aprila, na obletnico smrti velikega vladike, bo v župni cerkvi v Djakovem slovesna zadušnica.

— Novi hoteli v Zagrebu. Društvo za gospodarski povzdig Dalmacije je poslalo v Zader inženirja Jelinka in Scharveterja, da proučita kraje, kjer naj bi se ustanovili hoteli za tužce. Za financiranje hotelov se ustanovi delniška družba.

— Truplo umorjenca v ribiški mreži. V četrtek zjutraj so čozotski ribiči pri Trstu potegnili iz morja truplo neznanega delavca, starega približno 60 let. Truplo ne kaže nobenih znakov nasilstva; v morju je moralo ležati več dni. Prepeljali so ga v mrtvašnico pri sv. Justu, kjer so utopljenca fotografirali.

— Umorjenega so našli v pristanišču v Novemgradu pri Zadru tamošnjega redarja Vinkota Rota.

— Strašna rodbinska drama v Trstu. 25-letna soproga Karola Bastendorfa, adjunkta državne železnice, je skočila dne

26. t. m. pri Milah s triletno hčerko v morje, kakor pravijo iz žalosti, ker ji je umrla druga, osem mesecev stara deklica. Hčerka je tonila, mater pa so rešili na pol mrtvo ter prepeljali v bolnišnico. Ko je zvedel soproga, kaj se je zgodilo, se je ustrelil. Govori se, da je bila nesrečna žena normalna od zadnjega poroda. Družina se je pred kratkim priselila iz Beljaka.

— Društvo davčnih izterjevalcev na Kranjskem ima svoj občni zbor za drugo društveno leto dne 5. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v gostilni »Pri novem svetu« v Ljubljani. Tozadevna vabila so se že razposlala vsem kranjskim tovarišem.

— Drvarjem na znanje. Na veleposstvu v Kutini na Hrvaškem rabijo skoro sto delavcev za neka dela v gozdih. Kdor bi se zanimal za to delo, naj se obrne neposredno na »vlastelinsko upravo« v Kutini, kjer izve pogoje.

— Običajna tatvina v Zagrebu. V sredo večer je prispel z železnico v Zagreb Jakob Ljubek iz Mihovljan. Na državem kolodvoru se je seznanil z nekim možikom, ki sta šla z njim v neko krčmo v Petrinjski ulici, kjer sta pila. Potem sta hotela skupaj odpotovati v Ivanič. Čez nekaj časa sta se vrnila na državni kolodvor, kjer je Ljubek zaspal na neki klopi. Ko se je zbudil, je zapazil, da mu manjka novčarica s 420 kronami, ki jo je imel v suknenem žepu. »Priatelj« je tudi izginil.

— Drama v Osjeku. Poročali smo o dvojnem samoumoru zakonskih Vasko v Osjeku. Glasom najnovejših vesti pa Vaske in njegova spremljevalka nista bila poročena. Gospa, ki se je ustrelila baje vsled ljubosumnosti, je bila Ema Baszla rojena pl. Kokolani, ločena žena budimpeštanskega trgovca Julija Baszla, ki se je udeležil pogreba. Rana, ki si jo je prizadel Gustav Vasko, trgovski potovalec iz Gradca, je tako neznatna, da je še na dan čina zapustil bolnišnico. Sedaj bo odgovarjal zaradi krive naznanitve.

Anarhisti oproščeni. Nekoliko dni je tega, kar so se imeli zagovarjati pred tržaškim dež. sodiščem anarhisti Peter Desanti, Vekoslav Postonja in Franc Panger, vsi iz Milj. Obtoženi so bili, da so imeli v gostilni »Evropa« v Miljah anarhističen shod. Ko so redarji hoteli shod razgnati, so se jim zoperstavljali, jih psovali, zbežali skozi okna, potem pa lučali na redarje kamenje. Desanti je bil obdolžen tudi razžaljenja Veličanstva. Tega se mu ni moglo dokazati, pač pa je bil zaradi javnega nasilstva obsojen v tri mesece strogega zapore, Postonja v dva meseca, Panger pa na osem dni.

— Nezgoda parnika »Hungaria«. Parnik »Hungaria«, ki ga je najela družba »Dalmatia«, si je poškodoval stroj ter leži v splitskem pristanišču.

— Upravno sodišče je 5. t. m. v zadevi pritožbe dunajske občine proti odloku ministrstva glede na preskrbo bolnikov odločilo, da ima občina Dunaj, dasi ni dolžna nove bolnišnice graditi, dolžnost na kakršenkoli način poskrbeti za bolnike, ki ne dobijo v že obstoječih bolnišnicah prostora, ker se država v to ne more siliti.

— Za »Legu« so nabrali Italijani v zadnjem predpustu naravnost neverjetno velike svote. »Omnibus« namiguje, da je mnogo teh kronič prišlo iz sosednjega kraljestva, od poštenjakov, kakor so Nasi in podobni politikim.

»EDINOST« IN VOLIVNA REFORMA ZA ISTRO.

»Edinost« na vse pretege hvali volivno reformo za Istro. O tem vprašanju smo prejeli iz Istre sledeči dopis:

Žal mi je, da za enkrat ne morem biti zadovoljen z dr. Laginjo. Spinčič in Mandič sta imela menda prav, da nista glasovala za novi volivni zakon. Razmerje italijanskih in slovenskih kandidatov je škandal in pljuska v obraz zaupnikom, ki se jih je pozvalo na posvetovanje glede vol reforme. Kaj takega nismo pričakovali. Varstvo manjšine je vredno piškavega oreha. Italijani sami lahko sklepajo o vseh stvareh razun o visokosti izdatkov za šole, javne stavbe in o znanih drugih točkah. Slovani ne morejo nikdar prodreti s kakšnim iniciativnim predlogom, ki bi bil v korist našemu ljudstvu, ako ne dosežejo kompromisa z Italijani, ki bodo pa za vsako uslugo zahtevali bogato kompenzacija. Italijani so beati possidentes; njim slovenska abstinenca ne bo škodila, ker imajo vsega dovolj, mi pa ne bomo mogli napredovati. Kaj je z jezikovnim vprašanjem v zbornici, kaj v uradih, kakor n. pr. v agrarnem svetu, kjer niti takrat nočeje umeti hrvaški, oziroma slovenski, ko mečejo kmetom otrobe v oči? Ali bodo tudi zanaprej zasedali mesta deželnih uradnikov ljud'e, ki imajo edino to kvalifikacijo, da so Garibaldinci? Menda. Pri razdelitvi volivnih okrajev se je godila Slovanom večja krivica, kakor se na prvi pogled

zdi. Ves buljski okraj, razun laških gnezdec, je slovenski. Ljudsko štetje, ki ga je komisija očitno imela za temelj razdelitvi, so priredila italijanska peresa. Rešilo se je samo davčno občino Krašica! Na Koprščini je vsa davčna občina Lazaret slovenska, zlasti Brtoki. Rešilo se je le Pobege in Cezarje. In na Piranščini da Kastelvenere ni slovenski? O volivni reformi javnost ni mogla razpravljati. Dr. Laginja je bil razobesil »belo zastavo« ter obljubil, da bo svoj čas še prilika, da se javnost bavi s predlogi komisije. Potem so pa kar v enem dnevu napravili pir in krstili otroka. Bila je nenaravna zveza, ki mu je dala življenje. Stara devica irreudenta in mladji slovenski istrski junak, pa tak izrodek . . . Botri vladi se je pač zelo mudilo. Saj je ona spravila parček skupaj in vplivala na ženina z grožnja, da mu ničesar ne dá, če ne vzame njene izvoljenke, sicer pa da mu vse zapusti, — ko je več ne bo! Marsikomu v Istri se zdi, da bi optimist dr. Laginja sedaj smel razobesiti — črno zastavo.

Stajerske novice.

Š Umrl je v Šoštanju dne 21. sušca gospod organist in v Savinjski dolini znani prvi tenorist Jožef Remic, ki je tukaj služboval 22 let, ter bil marljiv pevovodja čitalniških pevcev in godec pri narodnih godbi. Župnik gospod Govedič mu je oskrbel slovesen pogreb s popevanjem psalmov in peto sveto mašo, pri koji je bilo navzočih šest čč. gg. duhovnikov, gospod Karol Bervar, vodja orgliarske šole v Celju, okoli dvajset organistov in mnogo njegovih znancev. Marsikatero oko je bilo solzno, ko je č. g. župnik Cizej pri odprtem grobu na kratko povedal, kako z veseljem je rajni že od mladih nog v čast božjo in za blagor naroda navdušeno popeval. — Končno so mu gospodje organisti zapeli novo nagrobnico »Mrtvaški zvon«, katero je uglasbil gospod Karol Bervar. Bodi mu zemljica lahka!

Š Za župnika v Sv. Bolfenku pri Bišu v Ternovcu je imenovan č. g. Jož. Vodošek, dozaj kaplan pri Sv. Pavlu pri Preboldu in bo de dne 1. maja umeščen.

Š Radi celjskega gimnazijskega vprašanja se je vršilo v sredo na Dunaju posvetovanje. Posvetovanje ni imelo nobene rezultata, ker je vladno stališče Slovincem naravnost nasprotno.

Š Cene živine v Gradcu, dne 26. marca. Na semenj je bilo prignanih 1215 glav. Cene stalne. Plačevalo se je za 50 kg žive teže: pitani voli 37—41 K, pol pitani 33 do 36 K, suhi 28—32 K, pitane krave 28—34 kron, pol pitane in suhe od 16—27 K, biki 26—34 K, mlade molzne krave do četrtega teleta 29—35 K, starejše molzne krave 26—29 K, breje krave 25—27 K. Tuji, največ tržaški kupci so kupili 532 glav.

Š Velikonedeljski oskrbnik Flucher — v preiskavi. Izvemo, da se podira zopet en »steber«. Velikonedeljski oskrbnik nemškega viteškega reda, Flucher, je visoko dvigal bandero nemštva pri Veliki Nedelji in v Ormožu. Sedaj pa nam poročajo, da je Flucher v preiskavi, da so mu odvzeti ključji itd.

Š Vilo Lory na otoku ob Rakuševi cesti v Celju je kupil dr. Jabornegg.

Š Umrla je na Planini soproga mizar-skega mojstra g. Matije Tovornika.

Koroške novice.

k Vrbsko jezero je prosto ledu. Na jezeru je bilo včeraj opaziti nekaj čolnov in jadernic.

k Ošpice. Radi ošpic so zaprli v Celovcu en oddelek 2. razreda deške ljudske šole na Bismarkovem Ringu. Vendar je malo slučajev te bolezni.

BRATOVSKI UMOR PRED OLTARJEM.

V srbski vasi Ivanica se je pred enim letom zročila lepa kmečka deklica A. Kerotivič s kmečkim fantom Milioze Kojopeličem ter mu, ko je odhajal v vojake, prsegla večno zvestobo. Kojopeličev brat Vajin je pa kmalu po bratovem odhodu začel nadlegovati deklico z ljubezenskimi ponudbami, ki niso bile brez vspeha. Ko jo je Vajin pred kratkim poprosil za roko, je deklica privolila v to. 25. t. m. bi imela biti poročena. Milioze Kojopelič pa je zvedel za nezvestobo svoje zaročenke ter je sklenil, da se krvavo maščuje nad zapeljivcem — svojim bratom. Dezertiral je od vojakov ter prišel v domačo vas ravno tedaj, ko so bili svatje na potu v cerkev. Podal se je takoj v cerkev in se postavil prav blizu oltarja. Ko sta imela poročenca stopiti pred oltar, je hitro oddal dva strela iz samokresa na svojega brata, ki je bil na mestu mrtev. Nato je streljal še na deklico. Kroglja ji je predrila lice. Med svatji je

vsled tega nastala velika panika, ter so vsi bežali iz cerkve. To priliko je porabil morilec za beg. Zasedujejo ga vojaška oblastva in orožništvo. Sodijo, da je zbežal najbrže na Ogrsko.

Ljubljanske novice.

Slovenska krščansko-socialna zveza in naši somišljeniki.

Mnogo je naših somišljenikov in somišljenic, posebno v Ljubljani, ki še niso člani oziroma članice »Slovenske krščansko-socialne zveze«, te najvažnejše naše izobraževalne organizacije. **Častna dolžnost ljubljanskih somišljenikov in somišljenic vseh slojev je skrbeti, da se to izboljša!** Vsi v »Slov. kršč. soc. zvezo«! **Kdor ni v »Slov. kršč.-soc. zvezi«, tega ne bomo smatrali za svojega somišljenika!** Posebno naše poslance prosimo, da so na razpolago le tistim, ki se jim izkažejo z društveno knjižico »Slov. kršč.-soc. zveze«. Kdor se sramuje naše organizacije, ta ne spada med nas! Letna udnina 60 krajcarjev je tako nizka, da jo lahko utrpri vsak.

Pretekli četrtek zvečer se je vršil v »Slov. kršč. soc. zvezi« večji sestanek odbornikov naših društev. Na sestanku se je sklepalo, kako poživiti delovanje »Slov. kršč. soc. zveze« v Ljubljani in agitacijo zanjo. Iz vseh društev se je čul glas, da se hoče skrbeti za številnejši pristop k »Slov. kršč. soc. zvezi«.

»Slovenska krščansko-socialna zveza« ima svoje prostore v hiši stavbinske družbe »Union«, Frančiškanske ulice in je razdeljena v dva oddelka, v moški oddelak (pritličje na levo), in v ženski oddelak (desno prvo nadstropje). Glede društvenega delovanja opozarjamo na današnje poročilo o obč. zboru »Zveze«.

Društveno tajništvo moškega oddelka posluje vsak torek od polu 8. do 9. ure zvečer. Takrat posluje tudi predsedništvo ženskega oddelka in društveni blagajnik. Tudi delavsko tajništvo posluje vsak torek od polu 8. do 9. ure zvečer.

Nadzorstvo v društvenih prostorih se je razdelilo tako-le: V ponedeljek tov. Volta, v torek v moškem oddelku tov. Sedmak, Kos, Moškerc, Štefe in v ženskem oddelku gospa Manfreda, v sredo tov. Pavšek in Himmelreich, v četrtek tovariša Kos, Bizjak, v petek tov. Puc, v soboto tov. L. Smolnikar, v nedeljo tov. Zaman, Lenčič. Vsi so obljubili, da bodo pravočasno prihajali v društvo. Nadzornikom se tudi lahko prijavljajo novi člani.

Društvena čitalnica, ki je sedaj pomnožena z novimi časopisi, je odprta vsak dan od 6. do 9. ure zvečer, in v nedeljah od 9. do 12. ure dopoldan in od 3. do 9. ure zvečer.

Društvena knjižnica je odprta vsak torek in četrtek od 7. do 9. ure zvečer.

Telovadni odsek deluje vsak dan v društveni telovadnici. V sredo je telovadba za ženske. Stariši! Skrbite, da vaši sinovi in hčerke, katere veseli telovadba, zahajajo v naš odsek.

Pevske vaje so v soboto zvečer od 8. ure zvečer dalje.

Knjigovodski tečaj je vsako sredo ob 8. uri zvečer.

Češki kurz je vsak ponedeljek in četrtek ob polu 8. uri zvečer.

Socialni kurz se otvori zopet prihodnjo jesen.

Dramatični odsek prične delovanje prihodnji torek in bo deloval vsak torek (moški odsek) in petek (ženski odsek) od 8. do 9. ure zvečer. Somišljeniki, pripeljite svoje nadarjene sinove in hčerke prihodnji torek točno ob 8. uri zvečer v društvene prostore. Vodil bo ta kurz bivši član slovenskega gledališča g. Orehek.

Šola za šivanje je vsak večer v ženskem oddelku.

Predavanja so vsak torek točno ob polu 8. uri zvečer.

Pozivamo še enkrat vse somišljenike in somišljenice v Ljubljani, da podpro plemenito delovanje »Slov. kršč. soc. zveze« in ga pomagajo razširiti. Člani lahko pristopajo k društvu vsak večer, sprejema pa udnino tudi upravništvo »Slovenca«, Kопitarjeve ulice 2.

Vsak, ki je naš somišljenik, v »Slovensko krščansko-socialno zvezo«.

Iz Vžgalice »V korist obmejnim Slovincem«, katere je založila »Slov. kršč. socialna zveza, se dobivajo v Ljubljani v trafikah g. Šonkala pred škofijo in gosp. Kati Držaj v Florijanskih ulicah. Somišljeniki, zahtevajte te vžgalice v vseh trafikah! Vsako popoldne od 3. do 6. ure popoldne se sprejemajo ustna naročila tudi v tajništvu poleg uredništva »Slovenca«, Kopitarjeve ulice 2, preko dvorišča nad tiskarno.

Iz »Abstinent« ima jutri, v nedeljo, 29. t. m. ob 10. uri dopoldne v prostorih S. K. S. Z. svoj redni občni zbor,

Iz **Dr. Lueger** se bo prihodnji torek ob 11. uri 37 minut dopoldne peljal mimo Ljubljane domov na Dunaj.

Iz **Zbornice hišnih posestnikov**. Držav. zveza avstrijskih društev hišnih posestnikov vloži na ministrstvo vlogo, ki zahteva 17 zbornic hišnih posestnikov in sicer na Dunaju, v Lincu, Solnogradu, Gradcu, Celovcu, Ljubljani, Gorici, Trstu, Inomostu, Bolcanu, Pragi, Liberecu, Brnu, Opavi, Krakovu, Černovicah in v Zadru.

Iz **Našim poslancem**. Gostilničarska zadruga je imela včeraj svoj občni zbor, o katerem ne poročamo, ker je bil načelnik zadruga toliko takten in objektivni, da nam ni poslal vabila, da si sta morala biti povabljeni na zborovanje poročevalca ostalih dveh ljubljanskih dnevnikov. Prav nič se ne čudimo tej netaktnosti, ker je »objektivni« načelnik zadruga znani bivši ljubljanski občinski svetnik Tosti. Če bo Tosti ali pa njegova zadruga kaj prosila naše poslance, jih prosimo, da jim pokažejo vrata.

Iz **Stavka črevljarjskih pomočnikov**. Črevljarjski pomočniki v Ljubljani prično stavkati dne 5. aprila.

Iz **Ker so se upirali**, da delajo na praznik, sta bila odpuščena te dni v novi kemični tvornici dva ključavničarja. To le beležimo zato, da izve širša javnost, kako da praznujejo praznike v tej novi tvornici na ljubljanskem polju. Delovodjo te tovarne, Sarborta, opozarjamo, naj ne rabi psovok, tudi ne takih, radi katerih je žaljen celo verski čut. Za enkrat naj to zadošča, ob priliki se z njim krepkeje pomenimo.

Iz **O smrti župnika Antona Kukulja** se nam poroča, da ni umrl, kakor se je prvotno poročalo, na potu iz »Leonina« v bolnico, temveč so ga že mrtvega pripeljali v »Leoninum«.

Iz **Stanislav Orželski** nastopi danes kot gost zadnjikrat v našem gledališču, in sicer poje markija v »Zvonovih Korneviljskih«. Ker je Orželski zbog svojih izrednih vrlin splošno priljubljen, je pričakovati, da bo danes gledališče polno. Šaj slušalce čaka velik umetniški užitek.

Iz **Gledališki večer v »Unionu«**. V soboto, dne 4. aprila se vrši v veliki dvorani hotela »Union« gledališki večer. Prirede ga člani slovenskega gledališča s prijaznim sodelovanjem c. kr. vojaške godbe pehotnega polka kralj Belgijcev št. 27 in gospoda H. Beniška. Zanimivi spored je sledeči: 1. Smetana: Ouvertura iz opere »Tajemstvi« (vojaška godba). 2. »Tipi igralcev«. Dramatična parodija (g. J. Kratochwil). 3. Čajkovskij: Arija Lenskega iz opere Onjegin (g. St. Orželski). 4. Helveg: Arija kardinala iz opere »Židovka« (g. J. Vašiček). 5. Strauss: »Sen valčka«, potpourri (vojaška godba). 6. Lehár: Pesem Vilje iz operete »Vesela vdovica« (gč. Groszova). 7. Millöcker: »Kako se pleše« (g. J. Kratochwil). 8. Niel Moret: »Cvetoči mak«. Japonska romanca. 9. Bizet: Arija dona José iz opere »Carmen« (g. St. Orželski). 10. Helmesberg: »Ptičji dvospev«, plesni duet iz operete »Policijski načelnik« (gdčna M. Škrdljkova, g. A. Vaverka). 11. Prolog iz opere »Pagliacci« (M. Kondracky.) Premor. — 12. Lehár: »Rdeča roža«, valček iz operete »Mož s tremi ženami« (vojaška godba). 13. Mouleone: Serenada iz nove opere »Cavalleria Rusticana« (g. St. Orželski). 14. Piskáček: »Cigansko življenje« (gdčna Groszova). 15. Helmesberger: »Mici in Žan«, plesni duet iz operete »Dunaj po noči« (gdčna M. Škrdljkova, g. A. Vaverka). 16. Parma: »Oj te ženske« iz operete »Nečak« (g. J. Kratochwil). 17. Smetana: »Janko in Kecal«, duet iz opere »Prodana nevesta« (gospod St. Orželski, gosp. J. Vašiček). 18. Fučik: »Večer pri Maximu« (vojaška godba). 19. »Valentinova molitev« iz opere »Faust« (M. Kondracky). — Začetek ob polu 9. uri zvečer.

Iz **Umrli je** gospa Marija Burja. — Na Rebru št. 5 je umrla Alojzija Kveder.

Iz **Umrl je** svetnik c. kr. nadsodišča g. Alojzij Tschec, star 77 let.

Iz **Na opazovalnico** so prepeljali restavraterja g. Frica Novaka.

Iz **Za novo župnišče pri Sv. Jakobu** so razpisana steklarska, pleskarska, slikarska, pečarska, vodovodno inštalacijska dela ter dobava žaluzij oziroma solnčnih plah.

Iz **Morski potapljavci** bodo le še nekaj dni proizvajali svoje umetnosti v Lattermanovem drevoredu. Zanimivi prizori so vredni, da se jih ogleda, poučni so posebno za šolsko mladino.

Iz **Društvena godba ljubljanska** priredi jutri zvečer v gostilni pri »Levu« (Marije Terezije cesta) društveni koncert za člane. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

Iz **Mici Kovačevci** se sinoči ni posrečilo. V neko tukajšnjo gostilno je prišel 57 letni mizar Valentin F. ter si tam privoščil dobro merivo vina. Ker je hotel oditi, ne da bi plačal, ga je gostilničar na to opomnil.

Možu pa nikakor ni hotelo iti v glavo, da bi moral vino plačati. Poklicati so morali policijskega stražnika, da je posredoval. Policija se je potem prepričala, da možak ni bil pravzaprav v nikaki zadregi radi plačila, kajti imel je pri sebi 40 K gotovine in hranilnično knjižico z vlogo 490 K.

Iz **Nesreča**. Včeraj je doma na stopnjicah padla 63-letna kočarica Ana Verbajsova iz Podroji pri Šmartnem in si zlomila desno nogo pod kolonom. Pripeljali so je v dež. bolnišnico.

Iz **Pozabila** je neka dama v delikatesni trgovini gospe Ivane Jančeve v Wolfvih ulicah zavitek, v katerem je žensko svilenato krilo. Lastnica ga dobi nazaj istotam.

Iz **Tatvine**. Trgovcu gospodu Karolu Hammannu je bilo v njegovi hiši na cesti na južni kolodvor št. 7 ukradenih 36 medenih vijakov, vrednih po 50 h. — Služkinji Jožefi Moškonojvi je bila ukradena 10 K vredna pletena ogrinjača. — Hlapcu Jožefu Petanu je bila iz hleva v Igriških ulicah št. 10 ukradena ura-budilka. — Služkinji Mariji Reboljevi je bilo ukradene za 8 K obleke. Osumljenci so večinoma znani.

Iz **Upravnega sodišča**. Upravno sodišče je priziv deželnega odbora kranjskega proti odmeri pokojnine gospej Terseglavovi od strani dež. šolskega sveta ozir. naučnega ministrstva odbilo.

Iz **Prijet tat**. Pretečeno soboto je bila ukradena v gostilni »Pri Levu« na Marije Terezije cesti ključavničarskemu mojstru g. Francetu Pilkotu nova zimska suknja, vredna 120 K, v nedeljo pa kurjaču Jožefu Klemencu iz neke gostilne na Sv. Martina cesti stara zimska suknja, vredna 30 K. V četrtek je policija prišla nekega Franceta Zajca, črevljarja iz Dolskega v kamniškem okraju, ravno ko je hotel prodati suknjo pri starinarjih. Pri zaslišanju je aretovanec izpovedal, da je črevljar Ivan Žerovnik iz Jesenic in da mu je nekdo vrigel suknjo na hrbet, ker je bil zelo pijan. Ker mu tega ni nihče verjel, so ga izročili sodišču v preiskovalni zapor.

Razne stvari.

Prepoved poljske spovedi pri vojaki. Neki poljski oče, katerega sin že drugo leto služi pri vojaki v Kolobrzegu na Pruskem, se v listu »Lech« pritožuje, da je tam vojakom zapovedano pri velikonočni spovedi se spovedati v nemškem jeziku, kar dosedaj še ni bilo.

Velika nesreča v rudniku.

V gerbevillskem rudniku se je izprožila stena, ki je zasula 26 rudarjev. Dozdaj so izvelkli šest mrličev.

Zgorelo sedem oseb.

V Peterburgu je bil 26. t. m. požar na Snokovski cesti. Zgorelo je sedem delavcev, ranjenih jih je pa 20.

Ljudožrci.

Na Admiralitetnih otokih so napadli divjaki štiri domačine, jih ubili in snedli. Iz nemške Nove Gvineje so poslali ekspedicijo, da kaznuje ljudožrce.

Nasi izgubil mandat.

Soglasno je italijanska zbornica sklenila, da izgubi Nasi svoj mandat.

Morska voda proti trtni uši.

Gnochi je dognal, da uniči trtno uš najuspešnejše morska voda.

Policijski škandal v Palermu.

V Palermu so odkrili velik policijski škandal. Policijski ravnatelj je ukazal, da vozniki tovornih voz ne smejo sedeti na vozeh. Policijski nadzornik jim je pa dovolil, da smejo sedeti na kozlu, ker so ga podkupili z malimi vsotami od 5 do 10 fr. Preiskava je dognala, da je ščitil nadzornik, proti nاپitnini seveda, tudi tatove in druge hudodelce.

Požigi v Berlinu.

Dne 24. t. m. je zopet zgorela neka streha. Od 10. februarja je bilo že nad sto požigov. Škode je približno že en milijon mark.

Velika goljufija v Parizu.

V Parizu so zaprli bankirja Rochetteja zaradi velikih goljufij, v katere je zapleten tudi nek senator. Rochette, dasi šele 30 let star, je ustanovil 14 družb z osnovno glavnico 80,000,000 frankov. V francoski banki so zaplenili 3½ milijona kron, ki jih je naložil Rochette na račun »Banque franco-espanole«. Policija poizveduje še za nadaljne Rochettejeve depozite pod napačnimi imeni. Kako da je delal Rochette, dokazuje dejstvo, ker znašajo njegova pasiva 120, aktivna pa 14 milijonov frankov.

Hitra pošta.

Upravništvo lista »Gazzetta di Venezia« je prejelo te dni nujno dopisnico, ki jo je neki Cristofoli bil oddal v Gemoni

dne 12. decembra 1905. Dopisnica je rabila do adresata dve leti in dva meseca. V isti dobi bi jo bila lahko prinesel tudi polž.

Bomba v pečli.

V pisarni krakovske zidarske zveze je hotela zakuriti dekla Drozd v pečli. Kar grozno počli, raznese peč in Drozdova se zgrudi mrtva na tla. Hiša je demolirana. Poškodovane so tudi sosedne hiše.

Maščevanje proti profesorju.

Gimnazijski v Črnovicah so poslali profesorju Deckerju peklenjski stroj, ki pa ni razpočil, ker je bila vžigalna priprava slaba. Decker je profesor fizike in zelo strog.

Uboj v belgrajski prefekturi.

Kasacijsko sodišče je razveljavilo razsodbo prve inštanice, glasom katere bi bil edino minister Petrovič zakrivil smrt Novakovičev. Kasacijski dvor je naložil vlsjemu sodišču, da uvede preiskavo proti bivšemu policijskemu prefektu Ceroviču in orožniškemu poveljniku Vukasoviču.

Spominska plošča Preradoviču.

Še to leto se vzdaja na rojstni hiši hrvatskega pesnika Preradoviča v Grabovnici spominsko ploščo.

Bolnik na vislicah.

V soboto, dne 21. t. m., so obesili v Washingtonu Italijana Giuseppe Paoluccija radi umora, ki ga je izvršil v razburjenju radi nezvestobe svoje ljubice, dasi ravno je bil radi tuberkuloze že blizu smrti. Obsojenec je šel možato na smrtni oder; ker je bil zelo slaboten, sta ga morala dva podpirati, skoro nesti, in njegov smrtni boj je trajal, kakor je izjavil zdravnik, zelo dolgo. Vsi ameriški listi molče o tem groznem slučaju ter niti o usmrtenju ne poročajo. Tem živahnije pa se pečajo s tem slučajem italijanski listi ter opozarjajo, da se mora nadzorovati italijansko izseljevanje enako japonskemu. Animoziteti Amerikancev ima namreč svoj vzrok v tem, ker pride iz Italije v Ameriko mnogo sumljivih elementov, ter izgubi vsled tega italijanski narod svoj ugled pri Amerikancih.

Nov finančni škandal na Francoskem.

K Rochette-škandalu se je pridružil, kakor poročajo iz Pariza, nov finančni škandal. Senator Evraud, radikalen vročekrvnež, je poneveril 730.000 frankov ter pobegnil. Senator se je posebno rad udeleževal borznih iger ter so ga že večkrat rešili iz zagate njegovi tovariši. Seveda jim je moral vselej obljubiti, da se odpove borzni igri, česar pa ni storil. Tudi sedaj so mu hoteli prijatelji pomagati iz zadrege, ako obljubi, da odloži vse časti, toda on jih je prehitel ter se podal s svojo obitelji v Bruselj.

Umorjeni frančiškan. V Dorni v Tripolisu je bil ponoči, 23. t. m., umorjen italijanski frančiškan. Bil je štirinajstkrat ranjen z nožem. Italijanski poslanik je zahteval od turške vlade, da se morilca prime in kaznuje.

Gledališče pogorelo. 26. t. m. ob 5. uri zjutraj je popolnoma pogorelo najstarejše gledališče v Londonu, zvano Lane-gledališče.

Nevaren lov za vlomilcem. V Altoni je prišlo pri zasledovanju ubeglega vlomilca do hudega boja. Vlomilec je zbežal na streho neke hiše. Ondi se je sprjel z nekim kleparjem, ki mu je sledil na streho. Predno je došla kleparju pomoč, ga je že vrgel vlomilec s strehe na cesto. Šele združenim močem policije in gasilnega društva se ej posrečilo dobiti vlomilca.

Zavrnitev na pravem mestu. Na nekem shodu je češki agrarec, s pomočjo socialnih demokratov izvoljen držav. poslanec Sablik, rekel o češko-katoliškemu poslancu dr. Myslivcu, da dr. Luegeru poljublja roko. Kar se prikaže dr. Myslivec med zborovalci ter zakliče presenečenemu govorniku: »Jaz nisem poljubil dr. Luegerju roke; on bi tega tudi nikomur ne dovolil. Pač pa je minister Prašek na plesu industrijev, kakor je poročala »Neue Freie Presse«, poljubil roko židinj, soprogi premoškega milijonarja Weinmanna.« — Splošen smeh, ki ga pa ni bil vesel Sablik.

Ovca s petimi jagnjeti. Kmetu Milošu Živkoviču v Donjem Budačkem pri Krnjaku je vrgla ovca lani 3, letos pa 5 jagnjet, in sicer tri moškega in dva ženskega spola. Eno jagnje je bilo slabo razvito in je kmalu poginilo.

Bogat berač. V Neubergeru na Češkem je umrl star berač, Adam Wilfer, ki je zapustil srečnim dedičem razum stavbišča in gozdov tudi hranilnično knjižico, ki se glasi na 8000 K. Beraštvo nese!

Koliko zdravnikov je na svetu? »Record Medicinal« piše, da je danedan na celem svetu 228.234 diplomiranih zdravnikov. V Evropi jih je 162.334.

Banka v New Yorku ustavila plačila. Italijanska banka tvrdke Paskval Pati in sin je ustavila plačevanje. Ko se je vest razširila po italijanskem kraju mesta, napadlo je dotično hišo kakih 5000 ljudi, ki je hotelo s silo vdreti v banko. Veliki množici policije se je posrečilo, da je preprečila nesrečo.

K VPRAŠANJU STAVBNIH ZADRUG.

Avstrijsko uradništvo, kakor na Dunaju, tako tudi v provinci, trpi enakomerno vsled pomanjkanja stanovanj. Zato so uradniki z veseljem pozdravili štirimilijonski zaklad, ki ga stavi vlada na razpolago za napravo uradnih stanovanj. Ustanovilo se je že tudi precej uradnih stavbnih zadrug. Ker so pa taka podjetja v Avstriji še novost, nimamo še dovoljnih navodil za praktično postopanje v tem vprašanju sploh, in zlasti ne za nabavo kredita, potrebnega za gradnjo stanovanj. Osrednji zavod za stanovanjsko reformo je torej ukrenil nekaj docela časa primerne, ko je naprosil dr. Feliksa pl. Oppenheima za predavanje o »nabavi kredita za splošno koristne stavbe«. Predavanje se bo vršilo dne 1. aprila t. l. ob 7. uri zvečer v slavnostni dvorani nižjeavstrijske trgovinske in obrtne zbornice na Dunaju, I. Stubenring 8. Gostje dobro došli.

Telefonska in brzolavna poročila.

PRORAČUNSKI ODSEK.

Dunaj, 28. marca. V proračunskem odseku se je začela razprava o justičnem resortu. Pogajanja s Čehi se nadaljujejo in je upati na poravnavo krize.

NOVA VLADA NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 28. marca. Današnji listi zopet povdarjajo, da bo baron Rauch kmalu odstopil, namesto njega pa imenovan za bana ali Pejačević ali pa baron Normann. Poroča se tudi, da je bil bivši podban Nicolich pri nadvojvodi Leopoldu Salvatorju pri dinerju.

TRŽAŠKI SVEDRAČI OBSOJENI.

Trst, 28. marca. Porotno sodišče je obsodilo 28-letnega Gvidona Ladiča, mizarja iz postojanskega okraja v petletno in Alojzija Lorenzutti, 39-letnega težaka iz Izole, v dveletno ječo, ker sta po noči od 9. do 10. januarja t. l. v družbi z nekim Kuretom, ki so ga med tem izročili vojaški oblasti kot begunca, vlomila v skladišče vinskega trgovca Edvarda Ceselino v ulici delle Acqua v Trstu ter s svedom in drugim orodjem odprla železno blagajno. Odnegli niso ničesar, ker so jih redarji pri delu presenetili in aretirali.

SILEN POTRES.

Meksiko, 28. marca. Tu je bil včeraj popolne močnega potresa. Ranjene so štiri osebe. V ulici S. Francisco je poškodovanih mnogo hiš, nekaj jih je pa porušeni. Mesto Mipala v državi Guero je v razvalinah in gori. Koliko ljudi je ondaj mrtvih, se še ne ve.

MESTO MIPALA V MEKSIKI UNIČENO.

Kolin, 28. marca. »Köln. Zeitung« poroča, da je potres popolnoma uničil mesto Mipala v Meksiki. Mesto, ki šteje 15000 prebivalcev, je porušeno. V razvalinah se je zanetil ogenj, tako da je zdaj vse v plamenu. Kdor je ostal živ, beži iz mesta. Ne ve se dozda niti približno, koliko ljudi je mrtvih.

New York, 28. marca. Seismografi po različnih potresnih opazovalnicah zaznamujejo velike potrese v Meksiki.

Sv. Tomaž, 28. marca. (Danska Zahodnja Indija). Tu je bil močan potresni sunek, ki pa ni napravil večje škode.

NEMŠKI CESAR OBIŠČE DALMACIJO.

Pulj, 28. marca. Zatrjuje se, da nemški cesar na potu v Krki obišče tudi Omišalj v Dalmaciji. Do Krfa ga bo spremljala avstrijska bojna ladja »St. Georg«.

ZENA — VLADARICA NAMESTNICA.

Luksemburg, 28. marca. Nadvojvoda je zaradi bolehnosti imenoval za svojo namestnico v vladarskih poslih svojo ženo.

IZ KRALJESTVA BOMB.

Barcelona, 28. marca. Angleški detektivi so odkrili glavne atentatorje zadnjega bombnega napada na kralja Alfonza. Pričakuje se senzačnih odkritij.

RUSKI GENERALI.

Peterburg, 28. marca. Ministrstvo je pozvalo generala Focka in Reissa, bivša »brantelja« Port Arturja, da prosita za vpokojenje.

PROTI ZOLI.

Pariz, 28. marca. »Ligue patriotique français« je na številno obiskanem shodu sklenila protestno resolucijo proti sklepu vlade, da se ima truplo Émila Zola prenesti v posvečene prostore Pantheon, ker ne gre, da bi poleg slavnih mož in vzgojiteljev Francije počivalo truplo moža, ki je svojimi pornografskimi deli zastrupil francosko mladino. Po shodu so se vršile demonstracije. Proti Zoli je govoril tudi znameniti pisatelj in član akademije, Maurice Barrés.

AVSTRIJSKA NOTA RUSIJI.

Peterburg, 28. marca. Avstrijski odgovor na rusko noto o preosnovi makedonskega reformnega programa je prijazen, le v nekaterih manjših točkah zahteva Avstrija, da se izpremeni. Izvolski bo o avstrijski noti v kratkem poročal v dumi.

CESARSKA DAKELJNA V NEVARNOSTI.

Benetke, 28. marca. Konjederec je konfisciral dva svetovnoznana dakeljna nemškega cesarja, ki sta bila na izprehodu brez nagobčnikov. Konjederec se je skliceval na »enaki zakon za vse«. Vsled posredovanja nekega policijskega uradnika so dakeljna izpustili.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas o Thymomel scillae, t. j. preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo

»Thalia«-vožnje avstrijskega Lloydja Avstrijski Lloyd priredi letošnje leto več zabavnih voženj s svojim dobro znanim parnikom »Thalia« in sicer sledeče: Na četrtem potovanju, od 26. aprila do 26. maja, obiščejo izletniki važnejša mesta severo-afriška, Kanarsko otočje in špansko obalo. Oskrba je proračunjena na 700 K. Nadaljno potovanje je namenjeno iz Bremerhavena na škotsko, špicberško in norveško obrežje. Med 3. in 31. avgustom se vrši drugo potovanje na sever in sicer v pokrajino večnega ledu. Vožnja z oskrbo stane 700 K. Oba izleta na sever priredi letos avstrijski Lloyd samostojno. Na nadaljnjem potovanju obiščejo udeleženci vsa znamenitejša kopališča Atlantskega oceana. Vsi stroški za to potovanje so proračunjeni od 250 K višje. Natančnejša pojasnila daje glavna agentura avstrijskega Lloydja, Dunaj I., Kärntnerring 6.

Interesantno odkritje.

Pred davnim časom že je dognal človeški razum, da tvori železo rdečo barvo človeške krvi in zeleno barvo rastlinsko. Zadostna množina železa v naši krvi tvori isto rdečo in zdravo. Najboljši preparat, ki tvori zdravo, čisto kri in je povsem neškodljiv želodcu in zobem, je hranilno in redilno sredstvo »Ferromanganin«, znanstveno preizkušen specifikum, ki ne tvori samo čiste zdrave krvi, temveč učinkuje tudi izvrstno proti vsem žledčnim boleznim. To sredstvo je prijateljskega okusa in pri otrocih kakor pri starih priljubljeno.

Steklenica stane le 3 K 50 h. Pri nakupu naj se pazi na ime »Ferromanganin« in vse druge preparate zavrne kot neprist-

ne. »Ferromanganin« se dobi v vseh lekarnah, gotovo pa »Pri angelju«, Ljubljana, Dunajska cesta, in »Pri zlatem jellenu«, Marijin trg.

Cene češke pastelne perle
8 kg nov. tema. K 9.60, belja K 12.50, polbelo skubljeno K 18.00, bele K 24.00, snežnobelo, kot pah mehko skubl. K 30.00, K 36.00, K 42.00. Pošilja franco po pežetju. Zamena dovoljena proti povrnitvi poštnine. Benedikt Sacherl, Lobos št. 149 vlt Pizna, Češko.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 28. marca.

Pšenica za april	11.37
Pšenica za oktober	9.72
Rž za april	10.30
Koruzna za maj	6.56
Oves za april	7.55

Efektiv: nespremenjeno.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 806.2 m, srednji »račni tlak 736.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
27. 9. zveč	743.6	3.2	brezvetr.	del. obl.	
28. 7. zjutr.	44.3	-2.4	sl. jug	jasno	0.0
2. pop.	43.0	10.2	sr. jvzh.	obl.	

Srednja včerajšnja temp. 2.9°, norm. 5.8°

Tužnim srcem naznanjamo, da je naš oče, ozlroma soprog, sin, brat in stric, blagorodni gospod

Matija Žust

c. kr. poštni ekspedient in hišni posest.

danes, 27. t. m. ob 10. uri dopoldne, previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb boče v nedeljo, 29. t. m. ob 4 uri popoldne iz hiše žalosti št. 264. na kralja Karola promenadi na pokopališče k sv. Mihaelu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v cerkvi sv. Jakoba v Opatiji.

Marija Žust, soproga. — **Anton in Matija Žust**, sinova. — **Marija Žust**, mati. — **Marjana, Kati Žust, Marija Škrjano**, sestre. — **Alojzij, Franc Škrjanc**, nečaka. — **Anica Žust**, nečakinja. 780

Vabilo

občnemu zboru

»Hranilnice in posojilnice na Robu«
registrovane zadruge z neomejeno zavezo

ki se bo vršil

v nedeljo dne 5. aprila 1908 ob polu 3. uri popoldne z združenim prostorom na Robu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1907.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

771 1-1

Vabilo

na

VII. redni letni občni zbor

»Okrajne hranilnice in posojilnice v Škofji Loki«

registrovane zadruge z neomejeno zavezo

ki se vrši

v sredo, dne 8. aprila 1908, ob 6. uri zveč. v tukajšnji mestni dvorani.

Spored:

1. Potrjenje računskega zaključka za l. 1907.
2. Privoljenje remuneracije načelstvu.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Izvolitev načelstva in računskih pregledovalcev.
5. Razni predlogi.

Opomba. Ako bi na tem občnem zboru ne bil zastopan § 35 prva alineja zadržnik pravil predpisani del plačanih deležev, se razpiše za pol ure pozneje drug občni zbor, ki sme brez pogoja sklepati.

V Škofji Loki, 24. marca 1908.

751 1-1

Načelstvo.

2 ključavničarska

774 1-1

pomočnika sprejme la-
koj v trajno delo

Jakob Preželj, vodovodni inštalatér in ključavničar v **Novem mestu**.

Trgovski učenec

s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, star 15—17 let, kateri se je že v kaki trgovini učil, se sprejme pod ugodnimi pogoji v večji trgovini z mešanim blagom na Dolenjskem.

Oglasila naj se pošljejo na upravništvo »Slovenca« do 10. aprila t. l. 772 3-1

Posestvo

3/4 ure od Maribora oddaljeno, z gozdovi, travniki in poljem, zidanim gospodarskim poslopjem in hlevi, se po ceni proda. Obsega okoli 20 oralov. Posebno primerno za mlekarstvo. 767 3-1

Drugo posestvo s 17 orali.

Dalje posestvo z 18 orali; 16 oralov je travnikov, drugo polja in gozdovi.

Mešana trgovina na drobno in debelo z žganjetočem se radi smrti posestnika takoj proda.

Vpraša naj se pri g. **Vi jemu Suppanz-u**, Bancalarigasse 4, Maribor

Na prodaj je svobodni 776 1-1

rudosled

z premog na lepem kraju blizu železniške postaje poleg komisijske ceste. — Kupci naj se oglase pri **PAVLU MALIS-u v Kasazah**, pošta **Petrovče pri Celju**. : :

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

— priporoča svoje izborno pivo. — Specialiteta: »Salvator« (črno pivo a la monakovsko). —

Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

— Pečijate na dom sprejema restavratér »Narodnega Doma« g. Kržišnik. (Telefon št. 82.) —

Podružnica

Spjeto.

Delniška glavna:

1. 2.000.000. : :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

promese na komunalne srečke à K 15%. — Žrebanje dne 2. marca. — Glavni dobitek K 300.000.—, promese na Tiske srečke à K 7.—. — Žrebanje dne 1. aprila. — Glavni dobitek K 180.000.—. Obe promesi skupaj samo K 21.—.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti 4 1/2% obrestim.

Podružnica

in Celovcu. :

Rezervni fond

1. 2.000.000. : :

Prodajalka

od 22 do 26 let stara, popolnoma večja slovenščine in nemščine in eventuelno vsaj nekoliko tudi knjigovodstva, se sprejme pri **br. Hlavka**, kirurg, tverdka, **Ljubljana, Prešernove ulice. 722 3 3**

Velikonočne pesmi.

(Riharjevi in drugi napevi.)
 Za mešani in moški zbor uredil in založil
Josip Sicherl, organist v Ribnici.
 1907. — Cena 1 K.
 Naroča se najceneje po nakaznici pri izdajatelju v Ribnici. 498 6-6

2 mizararska pomočnika sprejme takoj v trajno delo

Filip Lazar, miz. mojster,
 Jesenice — Fužine. 706 3-3

Ivan Terdan

pleskarstvo
 Ljubljana, Vegove ulice št. 8
 se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v izvršitev vseh v **pleskarsko obrt** spadajočih del, kakor tudi **slikarskih, napisnih in dekoracijskih del.**
 Posebno se še priporoča za cenjena naročila za **stavbeno in pohištveno pleskarstvo.** 2467 52-14

Najbogatejšo zalogo in najrazno-
 2005 52-2 vratnejše izbire
klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kracmer
 izdelovalec klavirjev in sodne zapriseženi zvedenec
 Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.
 Vedno so v zalogi preigrani pa brezhibni klavirji. Pravzamen ubiranje in popraviljanje vseh sistemov. Glavno zastopstvo dvornih firm L. Bösendorfer na Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster v Lübau, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižja izposojevalnina. — Delna plačila.

Posestvo

z dobro idočo **gostilno** pri farni cerkvi ter ob železnični postaji, se **proda** takoj po prav nizki ceni. Posestvo obsega 14 oralov njiv, 7 oralov travnikov ter 15 oralov lepega gozda. 657 6-5
 Obenem se **proda** tudi **enonadstropna** na novo sezidana **restavracija**
 ob novi državni železnici, oddaljena dobro uro od glavnega mesta ter zelo obiskovana od letovinarjev. Cena restavracije 35.000 kron.
 Kupci naj se blagovoljijo obrniti na upravništvo „Slovenca“

Lepa zračna stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami od 8 kron mesečno naprej, se takoj ali za pozneje oddajo v novozgrajenih hišah na **Predovičevem selu** poleg Ljubljane. — Več se izve pri **E. Predoviču**, **Ambrožev trg 7, v Ljubljani.**

Z električnim obratom urejena **tvornica**
G. Skrbic
 143 Zagreb 43-7
 Ilica št. 40
 priporoča
 svoje slovite solidne in cene **žaluzije**, lesene, tkane in platnene **rolete**, železne in lesene **zavrtornice** za izložbe in prodajalne ter prosi, naj se tej solidni tvornici izvoli nakloniti največje zaupanje. Ceniki in proračuni zastoj.

Velikanska kvendlinburška **pesa**
 ameriški zgodnji **grah**, ameriški **Willkommoves**, jeruzalem. goli **ječmen**, rusko Riga-**laneno seme**, stotne **buče**, vsake vrste **deteljno**, **travno** in **zelenjadno seme**, zanesljivo kaljivo pri **PETER LASSNIK-U** v Ljubljani 633 9-4 nasproti frančiškanske cerkve.

Važno za trgovce in žganjetoče.

Opozorjam p. n. trgovca, žganjetoče, kakor tudi gostilničarje na svojo veliko zalogo **esenc**, **rumove kompozicije**, **raznovrstnih čajev**, **konjakov**, **malage**, **Lacrimae Christi**, **finnega jamajskega ruma**, **pristine slivovke**, **brinjevca**, **iropinovca** in pa **vseh vrst likerjev.**
 Ugodno je za vsakega odjemalca, ker razpošiljam vsako množino po isti ceni, kakor tverdke iz nemških krajev ter jamčim za najboljši uspeh vsake esence po priloženem navodilu. Neugajajoče blago sprejemem na svoje stroške nazaj. 2495 26-19
 Za obila naročila se priporočam s spoštovanjem
Avgust Benigar
 l. kranjska trgovina s čajem, rumom in esenci,
 Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3.

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev itd.
 naznanja prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je **prezvel znano** 2795 52-10
podobarsko delavnico
 umrlega g. **And. Rovška**,
Kolodvorske ulice št. 20.
 Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prošim za zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela pri rajnem g. **Rovšku** pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj.

nasproti frančiškanske cerkve.

Andrej Zajec

cementarna
 na Pešati, pošta Dol pri Ljubljani
 Prečast. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom priporočam kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, šole, zakristije, veže, kuhinje in hod-
mozaične plošče v raznih barvah in okus. uzorcih.
 Izdelujem tudi raznovrstne **stopnice**, **podboje**, **krasne križe** poljubne velikosti **grobnih spomenike** in za na pokopališča **okvirje**, brušene in polirane kot marmor. — Slavnim cestnim odborom in zasebnikom nudim **cementne cevi** (6-40 cm svetlobe) za kanale in vodove (zlasti šestcentimeterske, namesto dragih železnih in malo trpežnih lesenih cevij), **milaje kamno**, **korita za živino** in **drugo cementno blago.** 692 2
Ceniki in vzorci na zahtevo.

Okolu 100.000 komadov v rabi, 5letno jamstvo, osem dni na poskus.

 Britev št. 31, najtm. solinško srebro-jeklo, vtolto brušena z okrašenim držalom, kot kaže slika v okrašenih škatli, K 2 50. Št. 32. Ista, toda vtolta, K 3.—Štev. 33. Ista, toda vtolta K 3 80.
 Št. 3700. S črnim, gladkim držajem, vtolta, K 1 50
 Britvska priprava v polirani leseni omarici z zrcalom, se zapre in vsebuje: britev, jermen, čopič, posodico in milo, K 4 20, 5.—, z varnostnim glavnikom 60 v. več. — Nikak rizično! Ako ne ugaja, denar nazaj!
 Pošilja po povzetju svetovno-znana tverdka
Hanns Konrad, c. in kr. dvorni založnik, Most (Brux) št. 1142 (Češko).
 Glavni cenik s 3000 slikami na zahtevo zastoj in franko. 270 10-1

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York je **proga** rdeče zvezde „Red Star Line“.
 Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vpljudna postrežba in spalnice, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.
 Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.
 Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec **vožnjo čez Kanado**, katera pa je izdatno cenejša kakor na New York.
 Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik
FRANC DOLENC
 v Ljubljani,
 Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tišlerju“. 320 46 13

Jos. Štupica

Jermerar in sedlar
 v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 6.
 Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših **konjskih oprav** kakor tudi krasno opremljene **kočije**, **druge vozove** in **najrazličnejšo vprežno opravo**, katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče 715 12-2
potrebščine
 kakor tudi že obrabljene vozove in konjske oprave.

Predstave se vršijo v delavnikih od 5. do 9. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

:: Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“ ::

Danes v soboto nov spored.

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure popoldne predstava za dijake po znižani ceni.

166

Szantnerjevi črevlji edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Največja zaloga

Zimskih črevljev za gospode, gospe in otroke.
Dokolenic (kamašen) za lovce in gozdarje:
Črevljev za dom v izvršnih oblikah po zmernih cenah.

Moški čevlji od K 8.— naprej. Ženski čevlji, nizki, od K 4.80 naprej. Ženski čevlji, visoki, od K 8.50 naprej.

Trgovci dobijo primeren popust.

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem

= F. SZANTNER =

Ljubljana, Šelenburgove ulice 4, Ljubljana.

Ceniki zastoj in poštnine prosto. Zunanja naročila proti povzetju.

Zastoj

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatini, srebrni itd. 2554 28

Drag. Heger
 urar, juvelir in graver.
 Oslek I. Kapucnaska ul. 4, (Slaven.)

Umetnijski zavod
 za slikanje na steklo
B. SKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti:
 cerkvena okna različne izvršitve.
 Ceniki in strokovni svet brezplačno.
 Strani odlikovan s prvimi devili

Kupujem v vsaki množini sveže in kuhano 743 2

= maslo =

Kočija

celo leto. — Ponudbe: **Ivan Suban**, trgovec, **Trst.**

v dobrem stanju se proda po ugodni ceni. Več se izve pri **Pavlu Sedeju** na **Javorniku.** 744 3-2

Najcenejše dežnike in solčnike domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najbolji kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR

v Ljubljani

Pred škofijo šte. 19. — Stari trg šte. 4.

Prešernove ulice šte. 4.

Popravila točno in ceno.

Ohranitev zdravega želodca

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega zaprtja. Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljanje pospešujočo in lahko odvajajočo domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmernosti, slabe diete, prehlajenja, in zoprne saprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je dr. **Rosa Braun** za želodec iz lekarn B. FRAGNERJA v PRAGI.

SVARILLO!
 Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-JA v PRAGI
 c. in kr. dvornega dobavitelja
 „pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, ogei Nerudove ul. 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K.

Protivpošiljati K 1.50 se pošlje mala steklenica in za K 2.80 velika steklenica, za K 4.70 2 veliki steklenici, za K 8.— 4 velike steklenice, za K 22.— 14 velikih steklenic poštine prosto na vse postaje avstro-ogrske monarhije.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trnjski kóczy, M. Mardetschläger, J. Mayr. 12172

Trgovina s travnimi semeni Franc Kastelic v Kandiji pri Rudolfovem.

Uljudno naznanjam, da sem otvoril popolno urejeno 279 6

trgovino s travnimi in detelnimi semeni

ki stoji pod strokovnim nadzorstvom g. V. Rohrmanna, načelnika podružnice c. kr. kmet. družbe v Rudolfovem.

Vsa semena so preiskana glede kakovosti in čistote po c. kr. semenski pregledovalni postaji na Dunaju, tako, da jamčim za oboje.

Priporočam se za cenjena naročila, kakor hočem točno izvrševati, in ostajam z odličnim spoštovanjem

Franc Kastelic.

Prva kranjska slamnikarska zadruga v Mengšu

priporočata bogato svojo zalogo najraznovrstnejših 465 12-11

= slamnikov. =

Od najfinejših do najpraprostejših za gospode, dame in otroke. Priporoča se zlasti slav. društvom, veleč. duhovščini in trgovcem.

Zastopstvo za Kranjsko:

Ivan Podlesnik ml. Ljubljana, Stari trg 10.

Tu se naroča na debelo in prodaja na drobno.

Svoji k svojim!

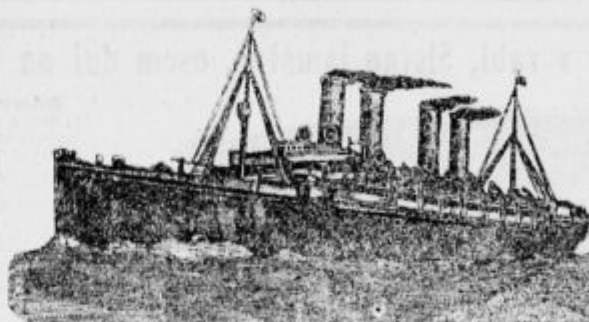
Svoji k svojim!

Najcenejša in najhitrejša voznja v Ameriko je s parnikom „Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena

New-York

s cesarskimi brzoparniki **Kaiser Wilhelm II.**, **Kronprinz Wilhelm**, **Kaiser Wilhelm d. Grosse.**

Prekomorska voznja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v **Ljubljani edino-le** pri 2-86 13

Edvard Tavčar-Ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in kompotir:

Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154.

Delavnica:

Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana rečna in fino po najnižjih cenah.

765 52-20

MATTONIJEV GISSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

Kot zdravilni vreclec že stoletja znana v vseh
boleznih
sapnih in prebavnih organov,
pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna
za otroke, prebolele in mej nosečnosti.
Najboljša dijetelčna in osvežujoča pijača.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
Želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti nastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
in vinom.
Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u
Ljubljana. 114 52-13

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Hmetetza
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Koledvorska Pobjasnila Sojo se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanes-
ljivi zastopniki.

3 letno pis. jamstvo! Brez konkurence v kakovosti!
5 kron!

Prva švicarska sistem
Roskopf patenti remont ura
s sidro z masivnim solidnim
antimagnetičnim kolešcem na
sidro, pristno emaliranim
kazališčem (ne papirnato) z
varstveno ploombo zavarova-
no pristno nikelnatim oko-
vom, šanlr-pokrovom čez kole-
seje 36 ur ldoča (ne samo
18 ur) z okrašenimi in po-
zlačenimi kazalci, natančno
regulirana, s 3 letnim pisme-
nim jamstvom, komad K 5 -
3 komadi K 14 - s sekund-
nim kazalcem K 6 - 3 ko-
madi K 17 - v pristno sre-
brnem okovu brez sekund-
nega kazalca K 11 - 3 kom.
K 31 - s sekundnim ka-
zalcem K 13-50, 3 komadi
K 38 - Zamena dovol-
ljena ali pa se vrne denar
brez odbitka.

Raspošilja po povzetju 272 20-9
prva tovarna ur **Hanns Konrad**
c. in kr. dvorni založnik
v Mostu (Brux) šte. 1157 (Česko).
Bogato ilustr. ceniki s nad 3000 slikami se na za-
htevo pošljejo gratis in franko.

744 52-15
ANTON PRESKER
brojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
Štikovan z zlato kolajno v Parizu 1893/4

Štikovan z zlato kolajno in križcem
Londona 1903.
v priporoč. pred. duhovščini duhovniške oblike
v izdelovanje vsakovratne
iz trpeznega in solidnega blaga po nizkih cenah.
Doposarja na veliko izgotovljene oblike
svoje zalogo
posebno na havelke v največji izbiri po najnižji
cenah.
Izgotavlja najnovejša avstrijskega arhitekta izdelanih izdelkov

Velikanska zaloga
spomladanskih in
letnih oblek za go-
spode in dečke iz
najmodernejšega
blaga

**: Velika konfekcijska trgovina :
674 5
A. LUKIČ
Ljubljana - Pred škofijo 19 - Ljubljana.
Cene brez konkurence. Samo sveže blago.**

Ogromna izbira
spomladanske in
letne konfekcije
za dame in de-
klince.
Solidna postrežba.

**Najboljše
klavirje in pianine**
prvih dunajskih firm **prodaja** (tudi na
obroke) in **izposoja** 752 2
Alfonz Breznik
Hilšerjeve ulice 12, II. nadst.

KAŠLJUJOČIM
otrokom in odraslim osebam
pripisujejo zdravniki zelo uspešno
THYMOMEL SCILLAE
kot sredstvo, ki odtrgava sluz, jo odvaja, ki
blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki od-
stranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov
so se že imenitno izrekli o hitrem učinko-
vanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri
oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.
Vprašajte, prosimo zdravnika!
1 steklenica 2-20 K. Po pošti franco protf
pošiljati 2-90 K; 3 steklenice pri pošiljavi
7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.
Izdelovanje in glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-Ja
c. kr. dvorn. zalagatelja 24-1
Praga III., št. 203
Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.
Pozor na imo sredstva,
izdelovatelja in na var-
stveno znamko.

Najnižje cene
Največji izbor
Preobleke Popravila
Izdelovanje
Skrbno
L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Zaščitna znamka „Sidro“
Liniment. Capsici com.
Nadomestek za
Sidro-Pain-Expeller
je splošno priznane kot izvrstno bei blažujoče in
odvodno masilo pri prehlajenju itd.; ima 90 v.
K 1-40 in K 3 se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupovanju tega povred. prikljubljenega domoljub-
nega sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice v stiskah z
naše zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel
originalni izdelek.
Richterjeva lekarna
pri „zlatem levu“ v Pragi
Ellaabethgasse šte. 5 sova.
Dnevno razpošiljanje.
2265 (66-1)

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.
Klobuke,
cilindre in čepice
v najnovejših taconah in v velikih izberah
priporoča 112 52-28
Ivan Soklič.
Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

HIŠA

v mestu, z gostilno, pekarijo, več stanovanji, 2 kleti,
2 prostorni skladišči ali delavnici, 2 veliki dvorišči,
torej pripravna za vsako trgovino ali obrt, se ugodno
proda. — Pismena vprašanja naj se stavijo pod
šte. „244“ na upravo lista. 365 14

E. ZBITEK-ov
v Novi Stitji pri Olomoucu
zavod za izdelovanje ste-
klenomozačnih božjih gro-
bov, lurskih duplin in altar-
jev za procesije ob sv. R. Telesu.
Odkrivan od Nl. svetosti papeža
Leona XIII.; priznanja kat. teolog.
akademije v Peterburgu, nem.
škoga misijona v Carigradu itd.
Illustr. ceniki nastoj. 547 5-4
Vse pošiljave z najamčeno.

Obrtno naznanilo.
Da zadostim vsem zahtevam v vsakem oziru, sem svojo že 25 let
obstoječo pekarnico temeljito prenovil in postavil
vanjo parne peči, opremil svoje podjetje z najmodernejši-
mi tehničnimi pripomočki, zlasti stroji za gnetenje
in mešanje, in najel izborno izurjeno osebje. To mi
omogočuje, da morem izdelovati brezhibno, enakomerno,
eksvizično pecivo; ker kurim namesto z drvmi sedaj s pre-
mogom, morem tudi največjo množino kruha točno dobaviti v
treh urah.
Pekle se bodo vse vrste finega peciva, dalje navadno
pecivo in različni kruh, zlasti jako priljubljeni rženi kruh,
za specialitete pa dunajsko pleteno pogačo, orehove
rožičke, orehove in rozinove štruklje, sladkorne
rožičke (brioche) in buhtelne. Vedno so v zalogi različna
čajna peciva iz tvorn. V. Schmidt in graški prepečenec
F. Sprenga.
Naročila vseh vrst se sprejemajo v centralni prodaj-
alnici v Gradišču št. 5 in v podružnicah: v Prešer-
novih ulicah št. 50, v Kolodvorskih ulicah št. 26,
na Krakovskem nasipu št. 4 in v baraki poleg to-
bačne tovarne.
Z zagotovitvijo, da se bom vedno trudil, da zadostim v vsakem
pogledu vsem zahtevam, prosim obilnega poseta.
Z odličnim spoštovanjem
JEAN SCHREY.

Ustanovljena leta 1882.
Telefon šte. 185
Pošne hranilnice račun šte. 828.405.
Ustanovljena leta 1882.
Ustanovljena leta 1882.
Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti šte. 18
je imela koncem leta 1906 denarnega prometa . . . K 50,486.935-14
upravnega premuženja . . . K 11,325.728-62
obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%
brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje posojilnica sama za vložnike.
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom
in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.
Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1906 . . . K 11,060.929-20.
Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po
5 1/4% brez amortizacije in na menice po 6%
Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.
**URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven
nedelj in praznikov.**

Herbabny-jew podfosfornokisli
apneno-železni sirup.

Ta je že 38 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Laborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje sluz, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospesuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“**, DUNAJ, VII.1, Kaiserstr. 73-75.
V zalogi je nadalje pri gosp. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu in Volšperku.

Herbabny-jeva
aromatiška esenca.

Ze 23 let uvedeno in najbolje preizkušeno, boli lajša-joče mazilo. Lajša in odstranja bolečine v udih in kitah, kakor tudi ner-vozne boleti.

Cena steklenici 2 K, po pošti 40 vin. več za zavitek.

2649 b

Služba 748 3-2
organista in cerkvenika

se razpisuje v **Šmartnu pri Kranju**. Prednost ima kdor je več knjigovodstva, ki zamore izvrševati dobro postransko službo.

Prodajalec

(Platz-Agent) 734 3-3

manufakturne stroke za mesto Ljubljano in okolico dobi takoj dober zaslužek v tovarni platenin in tkanin **Dragotina Hribarja v Ljubljani**.

POZORI Krasne **BLUZE** **POZORI**
največja izbira v avli in v drugem modernem blagu tudi po meri.
Vsakovrstna **KRILA, PERILO in OTROČJE OBLEKCE** po najnižih cenah.
M. KRISTOVIČ poroč. BUČAR Ljubljana, Stari trg št. 28.

Zaradi družinskih razmer se prodaja na Gorenjskem dobro uspevaajoča **kovačija**

: v lepem in prometnem kraju. :
Kje, se izve v upravnistva tega lista. 642 3-3

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani
kupuje proti gotovini

hrastove dile

I laško colo debele in od 5 col naprej široke, ter plačuje iste po 14 vinarjev I laško colo, postavljene franko Ljubljana državni kolodvor Šiška. 2157

Kupuje tudi hrastove hlode in frize.

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj **A. REPIČ**, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2983

Osební kredit za uradnike, učitelje itd. Samostojni konzorcij za hranilnico in predujeme uradnišk društva dajejo po najzmernejših pogojih tudi proti daljšim odplačilom posojila na osebni kredit. Potovalci izključni naslovi konzorcijev se poveljo brezpl. pri osrednjen. vodstvu urad. društva, Dunaj, Wipplingerstrasse 25. 2438 1

Posetnice

priporoča v največji iz-beri **Katoliška tiskarna** v Ljubljani

Trgovina

z mešaním blagom - se takoj odda -

obstoječa že več časa in dobro urejena. — Odda se radi se- litve zvišane trgovine. — Več se izve v uprav. „Slovenca“.

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.
Dobl se tudi kroj po životni meri.

Pri nakupovanju suknenega in manufakturnega blaga se epezarja na trdiko

HUGO IHL
v Ljubljani
špitalske ulice št. 4.
Velika zaloga suknenih ostankov.

Za dame! elegantne klobuke **Za otroke!**
ter vsakovrstne modele priporoča

A. Vivod - Mozetič Ljubljana Stari trg 21.
Modni salon trgovsko modnega blaga itd. Popravila klobukov ceno in fino. Zunanja naročila točno. Filijalka v Kranju na Glavnem trgu.

Starobene, ametro in konstrukcijske ključavnice. Hidraulične vidre in sesalke
Josip Weibl
J. Spreitzer-ja nasi. Ljubljana, Glomčeva ulica 4.
priporoča se stavemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: fišne smrežje na stroj, obhajilne mise, ograje na mirodvoru, obhajilne smrežje, veina vrata, balkoni, verande, stolpne kriše, štedilnike, strele-vođe, železna okna, železne stole itd.
Specialiteta: valjni nastori in solčne plahte po najnovejšem sistemu s samočvigalnimi oporami brez vijakov.

Velika in moderna zaloga oblek za gospode, dečke in otroke
A. KUNC
Ljubljana, Dvorni trg 3 (na vogalu Židovske ulice).
Zaloga lastnega izdelka talarjev in površnikov za prečastito duhovščino.
Strokovnjaška postrežba z izbornimi izdelki po nizkih, stalnih in na vsakem predmetu označenih cenah.
Naročila po meri točno in priznana dobro.

OSREDNJA BANKA ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22. (Ustřední banka českých spořitelén)
Vloge na knjižice in račun 4% in 4 1/2%. Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in čuvalna zaloga brezplačno. Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4% in 1/2% upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4% bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.
Del. kap. 7,000,000.— Telegrami: „Sporobanka“. Deponiranje kavcij in vadij raznih vrst. Eskont menjic samo denarnih zavodov. Bankovne informacije in svete brezplačno.

VZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO V LJUBLJANI
Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — Kongresni trg 19
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4 3/4 0** to je. daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.
Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.
Rentni davek plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prilika za štedenje!
Kanonik **A. Kalan** i. r., predsednik. Kanonik **J. Sušnik** i. r., podpredsednik.